

Οδηγός Μελέτης για το εξ Αποστάσεως Μάθημα DPSYC 219

Πολυπολιτισμική Ψυχολογία

Πάφος 2025

Η μάθηση δεν είναι σπηλιά,
είναι ένα πνευματικό ταξίδι αναζήτησης της γνώσης.
Ένα παιχνίδι που προκαλεί τον καθένα να σκεφτεί,
να διερευνήσει, να ενεργήσει και να δημιουργήσει,
σε αλληλεπίδραση με άλλους συνοδοιπόρους.
Είστε πολύτιμο μέλος της επιστημονικής μας κοινότητας.

Ο χάρτης είναι στα χέρια σας.

Ας ξεκινήσει το ταξίδι!

Περιεχόμενα

1. Η μάθηση είναι κοινωνική και προσωπική	
1.1. Ποιος βρίσκεται πίσω από την εκπαιδευτική εμπειρία που θα ζήσετε;	<u>5</u>
2. Η μάθηση έχει δομή	
2.2. Σε τι χρησιμεύει ο οδηγός μελέτης-Πώς να τον χρησιμοποιήσετε.....	<u>11</u>
3. Η μάθηση έχει αντικείμενο	<u>13</u>
3.1. Η ταυτότητα του μαθήματος	<u>13</u>
3.2. Το μάθημα	<u>13</u>
3.2.1 Σύντομη Περιγραφή και Μαθησιακά αποτελέσματα	<u>13</u>
3.2.2. Επί μέρους Στόχοι.....	<u>15</u>
3.2.3. Έννοιες-Κλειδιά	<u>15</u>
3.2.4. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	<u>18</u>
3.2.5. Χρονοδιάγραμμα και θεματικές.....	<u>18</u>
3.2.6. Τηλεσυναντήσεις.....	<u>19</u>
3.2.7. Ατομικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις με τον προσωπικό μέντορα	<u>22</u>
3.2.8. Φόρτος εργασίας	<u>22</u>
4. Η μάθηση θέλει τρόπο	
Τρόπος, Μέσα και Εργαλεία Διδασκαλίας και Μάθησης.....	<u>24</u>
4.1 Τι θα βιώσετε ως εκπαιδευτική εμπειρία	<u>24</u>
4.2. Πώς θα προσεγγίσουμε τη νέα γνώση;.....	<u>24</u>
4.3. Πώς να οργανώσετε τη μελέτη σας και να χρησιμοποιήσετε το Moodle;	<u>25</u>
5. Η μάθηση είναι δράση	<u>27</u>
5.1. Δραστηριότητες-Εργασίες και Βαθμολόγηση	<u>27</u>
5.2. Εξετάσεις.....	<u>36</u>
5.3. Βαθμολόγηση	<u>36</u>
5.4. Ανάρτηση βαθμών	<u>37</u>
5.5.Κριτήρια αξιολόγησης:.....	<u>38</u>

6. Fair play Η μάθηση έχει κανόνες	39
7. Η μάθηση θέλει εργαλεία	42
7.1. Moodle.....	42
7.2. Βιβλιοθήκη.....	42
7.3. NUP WEBTV	42
7.4. Online Lecture Series	42
7.5. Forums	43
7.6. Βιβλιογραφία και πηγές.....	43
7.7. Επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό.....	43
8. Η μάθηση θέλει καθοδήγηση	44
8.1. Οδηγίες και Συμβουλές	44
9. Η μάθηση θέλει πειθαρχία.....	45
10. Η μάθηση θέλει υποστήριξη.....	46
11. Η μάθηση είναι δικαίωμα	47
12. Η μάθηση έχει πρόγραμμα.....	48

1. Η μάθηση είναι κοινωνική και προσωπική

Ας γνωριστούμε!

1.1 Ποιος βρίσκεται πίσω από την εκπαιδευτική εμπειρία που θα ζήσετε;

Καλώς ήρθατε στο μάθημα DPSYC 219, Πολυπολιτισμική Ψυχολογία!

Ονομάζομαι Κυριακή Σωτηροπούλου, είμαι επαγγελματίας Ψυχολόγος, Διδάκτωρ Ψυχολογίας του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Επισκέπτρια Ακαδημαϊκός Ψυχολογίας στη Σχολή Επιστημών Υγείας στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου και υπεύθυνη σχεδιασμού του μαθήματος «Πολυπολιτισμική Ψυχολογία».

Πραγματοποίησα όλες μου τις σπουδές στο Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Δύο βασικά πτυχία -με άριστα και έπαινο ως πρώτη στη σειρά αποφοίτησης- ένα στην Ψυχολογία και ένα στην Φιλοσοφία/Παιδαγωγική & Ψυχολογία, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στη «Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό» και Διδακτορικό στη Συμβουλευτική/ Εργασιακή Ψυχολογία με ειδίκευση στο Εργασιακό Άγχος, με υποτροφία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας. Κατόπιν των σπουδών αυτών, παρακολούθησα ετήσιες μετεκπαιδεύσεις στη Δομημένη Ψυχιατρική Συνέντευξη και την Κλινική Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων & Εφήβων στην Α΄Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο, στη Γνωσιακή-Συμπεριφοριστική θεραπεία Διαταραχών άγχους και συναισθήματος από ομάδα εκπαιδευτών-εποπτών του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.), στη Συστημική ψυχοθεραπεία Ζεύγους στο

Ινστιτούτο Συστημικής Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης και στη Συμβουλευτική Γονέων στο εξελικτικό σύστημα «Μαρία Χουρδάκη».

Μεγάλωσα, ζω και εργάζομαι στην Αθήνα, είμαι μάχιμη ψυχολόγος από το 1998 έως σήμερα, σε ατομικό γραφείο και σε πληθώρα δημόσιων και ιδιωτικών φορέων πρωτοβάθμιας κοινοτικής φροντίδας ψυχικής υγείας, σε δημοτικούς βρεφονηπιακούς σταθμούς, σε ιδιωτικά σχολεία και υπεύθυνη σε δημοτικές Σχολές Γονέων για 7 συνεχόμενα έτη. Έχω διατελέσει επί 4 έτη ως Ειδική Εισηγήτρια- υπεύθυνη του Κλάδου ακαδημαϊκών τίτλων Ψυχολογίας του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών & Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) και είμαι μόνιμη συνεργάτης και εισηγήτρια σεμιναρίων στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης- (ΙΝ.ΕΠ.- Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) ως πιστοποιημένη Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων και εκπαιδεύτρια εκπαιδευτών ψυχικής υγείας και συμβούλων προσανατολισμού.

Από το 2006 έως σήμερα λειτουργώ ως διδάσκουσα σε δια ζώσης και εξ αποστάσεως Μεταπτυχιακά Προγράμματα Κλινικής, Εκπαιδευτικής, Συμβουλευτικής και Εργασιακής Ψυχολογίας σε δημόσια Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της Ελλάδας (Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ΑΣΠΑΙΤΕ κα.), αλλά και από το 2015 στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος, στο δια ζώσης Μεταπτυχιακό Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και στο εξ αποστάσεως Μεταπτυχιακό Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

Ίσως αναρωτιέστε ποιά η σχέση με το αντικείμενο του συγκεκριμένου μαθήματος!

Πέρα από τις μικρασιατικές μου οικογενειακές ρίζες, η μελέτη της πολυπολιτισμικότητας ξεκίνησε να με συναρπάζει το 2009 όταν μου ανατέθηκε από το τότε Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)-νυν Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) να σχεδιάσω και να συγγράψω πρότυπο εκπαιδευτικό υλικό στη «Διαπολιτισμική Ευαισθητοποίηση και Συμβουλευτική» για εκπαιδευτικούς β/θμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα (ο διαδικτυακός σύνδεσμος πρόσβασης του οποίου παρατίθεται στην ενότητα 12 του μαθήματός μας!). Από τότε η αγάπη και η μελέτη για τη διαπολιτισμικότητα εντάχθηκε, έγινε πάθος και οδήγησε στο σχεδιασμό αυτού του μαθήματος όταν μου ζητήθηκε στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις, αρχικά

για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και τώρα για το προπτυχιακό πρόγραμμα εξ αποστάσεως στην Ψυχολογία.

Κύριος στόχος μου είναι μέσα από το υλικό να σας οδηγήσω να ανακαλύψετε κι εσείς τα συναρπαστικά μονοπάτια της διαπολιτισμικής ψυχολογίας, να διευρύνετε τις γνώσεις σας και τη διαπολιτισμική σας ευαισθητοποίηση, ώστε να κατακτήσετε γνώσεις διαπολιτισμικής ψυχολογίας και παράλληλα να καλλιεργήσετε διαπολιτισμικές δεξιότητες, χρήσιμες για τη μελλοντική σας εργασία και κλινική πρακτική ως ψυχολόγοι με ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Και επειδή η μάθηση είναι και κοινωνική και προσωπική, είναι σημαντικό να διατηρήσετε την επικοινωνία και τη διάδραση με τον/τη διδάσκοντα/διδάσκουσα της ομάδας σας, ώστε να σας καθοδηγεί, να επιλύει τις απορίες σας και να ακούει τις παρατηρήσεις για το μάθημα αλλά και την εμπειρία σας.

Εύχομαι να απολαύσετε το ταξίδι και το νέο εξάμηνο!

Μπορείτε να γνωρίσετε την επιστημονική μου σκέψη και τα επιστημονικά μου ενδιαφέροντα στις στις εξής πηγές:

1. **Σωτηροπούλου, Κ.**(2025). *Επαγγελματική Δεοντολογία στη Συμβουλευτική και την Ψυχοθεραπεία. Οδηγός Ευαισθητοποίησης με ηθικά διλήμματα και παραδείγματα από τη συμβουλευτική/ψυχοθεραπευτική πράξη*. Εκδόσεις ΒΗΤΑ(Medical arts).
2. Xanthopoulou, P., Patitsa, C., Katsanakis, I. **Sotiropoulou, K.**, Giannakouli, V., & Sahinidis, A., (2024). Psychological Capital Pathways to Entrepreneurial Intention. The role of loneliness and lack of social networking in the entrepreneurial intention of tourism students. *Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας (υπό αξιολόγηση)*
3. Xanthopoulou, P., Patitsa, C., Tsaknis, P., **Sotiropoulou, K.**, Giannakouli, V., Sahinidis, A., & Gkika, E. C. (2023, September). Exploring Gender Differences: The Relationship Between Personality and Teleworking Preferences. In *The International Conference on Strategic Innovative Marketing and Tourism* (pp. 381-390). Cham: Springer Nature Switzerland.

4. Patitsa,C., **Sotiropoulou, K.**,Giannakouli,V.,Tsaknis,P.A.& Sahinidis,A.D. (2023). The relationship between personality, well-being and gratitude in teleworking. *Corporate & Business Strategy Review*, 4, (4), 98-107, DOI: 10.22495/cbsrv4i4art10
5. **Sotiropoulou,K.**,Patitsa,C.,Galanakis,M.,Koundourou,C.,Tsitsas,G.&Giannakouli,V.(2023).Self compassion as a key factor of subjective happiness and psychological well-being among Greek adults during Covid-19 lockdowns, *Journal of Environmental Research & Public Health*,20(15), 6464 [https:// doi. org/ 10. 3390/ ijerph20156464](https://doi.org/10.3390/ijerph20156464)
6. Patitsa,C., **Sotiropoulou,K.**, Giannakouli,V., Tsaknis,P.A. & Sahinidis, A.G. & (2023). The relationship between personality, well-being, and gratitude in teleworking, *Corporate and Business Strategy Review*,4 (4),98-107, DOI: 10.22495/cbsrv4i4art10.
7. Patitsa, C.D, **Sotiropoulou, K.**, Giannakouli,V., Sahinidis, A.G. & Tsaknis,P.A.(2022). The influence of personality on compliance with COVID-19 public health protection measures: The role of prosocial behavior, *Journal of Governance and Regulation*,11(4),136-146.<https://doi.org/10.22495/jgrv11i4art13> **Διάκριση και ένταξη στην πλατφόρμα έρευνας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την Covid-19. (WHO Covid-19 Research Data Base).**
8. Μπιτσάκος Ν., Φώκιαλη Π., & **Σωτηροπούλου Κ.** (2022). Κοινωνικός αποκλεισμός και εκπαιδευόμενοι με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο: Μία εμπειρική έρευνα σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας Καταστημάτων Κράτησης. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 11(1), 83–99. <https://doi.org/10.12681/hjre.28719>
9. Koundourou,C.,Ioannou,M.Stephanou,C.,Paparistodemou,M.Katsigari,T.Tsitsas,G.,& **Sotiropoulou, K.** (2021). Emotional well-being and traditional Cypriot Easter Games: A qualitative analysis. *Frontiers in Psychology*, 12, 1-12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.613173>
10. Σωτηροπούλου,Κ. (2020): Επαγγελματική-Εργασιακή συμβουλευτική. Κεφάλαιο στο συλλογικό τόμο: Αθανασιάδου, Χ.(2020). *Συμβουλευτική ψυχολογία - Έρευνα και εφαρμογές*. Εκδόσεις Gutenberg.
11. Σωτηροπούλου,Κ. (2020): *Δεοντολογία και Διαχείριση πελατών/ Επαγγελματική ανάπτυξη συμβούλων Ε.Π:* Εκπαιδευτικό υλικό και τράπεζα θεμάτων για την ειδικότητα του Συμβούλου σταδιοδρομίας/προσανατολισμού στο πλαίσιο του προγράμματος της ΙΝΕ ΓΣΕΕ: «Συστημική παρέμβαση για την πιστοποίηση του Συμβούλου Σταδιοδρομίας/ Επαγγελματικού Προσανατολισμού» ,ΙΝΕ ΓΣΕΕ, Αθήνα.
12. Σωτηροπούλου,Κ. (2018): *Διαχείριση Εργασιακού Άγχους*. Εκπαιδευτικό υλικό στο πλαίσιο του προγράμματος της ΙΝΕ ΓΣΕΕ: «Ενίσχυση των προσόντων και της συλλογικής δράσης των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα που εκπροσωπούνται στη ΓΣΕΕ» - Κωδικός ΟΠΣ 5000928, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου

Μάθηση», Υποέργο 6 «Υποστηρικτικές ενέργειες ενίσχυσης της ποιότητας της κατάρτισης και της συλλογικής δράσης», ΙΝΕ ΓΣΕΕ, Αθήνα.

13. Σωτηροπούλου, Κ. (2016): *Ο ρόλος της επαγγελματικής συμβουλευτικής στη διαχείριση του εργασιακού στρες*. Κεφάλαιο στο: Δ. Σιδηροπούλου-Δημακάκου, Α. Ασβεστάς, Γ. Κουμουνδούρου, & Α. Μυλωνά-Καλαβά, (2016). *Σύγχρονα θέματα Επαγγελματικής Συμβουλευτικής*. Τιμητικός τόμος για τον ομότιμο καθηγητή Μιχάλη Κασσωτάκη. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
14. Μαστοράκη, Ε. & Σωτηροπούλου, Κ. (2010): *Σχέδιο εκπαιδευτικού προγράμματος και φακέλου επιστημονικού υποστηρικτικού υλικού για θέματα Πολυπολιτισμικής Συμβουλευτικής, με στόχο την ανάπτυξη και βελτίωση των σχετικών δεξιοτήτων των στελεχών ΣΥΕΠ*»: Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΚΕΠ). Αναρτημένο: https://www.eoppep.gr/images/SYEP/polipolitismiki_symvouleftiki_20_seminars.pdf
15. Σωτηροπούλου, Κ. (2011): *Συναισθήματα και ανάγκες γυναικών με πρόσφατη απώλεια εργασίας και οικονομικές δυσκολίες: η εμπειρία και η συμβουλευτική παρέμβαση σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης*. Πρακτικά Συνεδρίου Δεκεμβρίου 2011. *Επιθεώρηση ΕΛΕΣΥΠ*, τεύχος 94-95, σσ. 203-214, Αθήνα.
16. Σωτηροπούλου, Κ. (2006). *Επαγγελματική Ικανοποίηση και Πηγές Εργασιακού Άγχους στις Ειδικότητες των Ενεργών Επαγγελματιών Μηχανικών στην Ελλάδα*. Διδακτορική Διατριβή, Τομέας Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών. Αναρτημένο στο: <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/21275#page/1/mode/2up>

Διδάσκοντες μαθήματος :

Βασίλειος Μπόκολας (παρακαλώ συμβουλευτείτε την επιστολή του διδάσκοντα στην πλατφόρμα της ομάδας σας)

Κυριακή Σωτηροπούλου (παρακαλώ συμβουλευτείτε την επιστολή της διδάσκουσας στην πλατφόρμα της ομάδας σας)

2. Η μάθηση έχει δομή

2.1. Εισαγωγή

Για να είστε αποτελεσματικοί στη σπουδή του αντικειμένου, θα πρέπει να γνωρίζετε:

- *τι είναι αυτό που θα μελετήσετε και γιατί,*
- *τι θα είστε σε θέση να κάνετε στο τέλος εξαμήνου, που δεν μπορείτε τώρα,*
- *πώς θα μελετήσετε και πώς θα κατακτήσετε νέες δεξιότητες.*

Επιπλέον, για να φέρετε εις πέρας την αποστολή σας, θα πρέπει να νιώθετε ασφαλείς και να είστε σίγουροι ότι θα έχετε βοήθεια, όταν τη χρειαστείτε.

Με τον οδηγό που ξεφυλλίζετε θα εξυπηρετηθούν οι παραπάνω ανάγκες και θα καλυφθούν οι βασικές απορίες σας. Ας δούμε τον τρόπο χρήσης του και τα περιεχόμενά του.

2.2. Σε τι χρησιμεύει ο οδηγός μελέτης-Πώς να τον χρησιμοποιήσετε

Ο οδηγός μελέτης είναι ένας πλοηγός ο οποίος θα σας καθοδηγήσει σε κάθε φάση της μαθησιακής διαδικασίας. Προχωρώντας στις επόμενες σελίδες, θα βρείτε βασικές πληροφορίες για το συγκεκριμένο μάθημα, το περιεχόμενό και τη δομή του και θα ενημερωθείτε για βασικές διαδικασίες και κανόνες. Επιπλέον, μέσω του οδηγού θα μυηθείτε στην εκπαιδευτική φιλοσοφία του προγράμματος, θα αντιληφθείτε πώς θα πρέπει να οργανώσετε τη μαθησιακή σας στρατηγική, θα πληροφορηθείτε τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται η διδασκαλία, αλλά και πώς σχετίζεται με το πώς πρέπει να λειτουργήσετε εσείς, καθώς είναι σημαντικό να κατανοήσετε ότι η επιτυχία της εξαρτάται από τη δική σας ενεργητική στάση. Τέλος, μέσα στον οδηγό θα βρείτε χρήσιμες συμβουλές μελέτης και οδηγίες για το πou να απευθυνθείτε κάθε φορά που αντιμετωπίζετε ένα πρόβλημα. Περιηγηθείτε στον οδηγό ανά ενότητα. Σιγουρευτείτε αφού τον διαβάσετε, ότι έχετε κατανοήσει το πλαίσιο του μαθήματος και ότι γνωρίζετε τις υποχρεώσεις σας. Για οποιαδήποτε απορία, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με τον διδάσκοντα του ακροατηρίου σας.

3. Η μάθηση έχει αντικείμενο

3.1. Η ταυτότητα του μαθήματος

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται τα στοιχεία του μαθήματος

Σχολή	Επιστημών Υγείας		
Τμήμα	Ψυχολογίας		
Τίτλος Μαθήματος	Πολυπολιτισμική Ψυχολογία		
ECTS	10		
Κωδικός Μαθήματος	DPSYC 219	Εξάμηνο Σπουδών	2 ^ο εξάμηνο
Επίπεδο Σπουδών	Προπτυχιακό		
Γλώσσα Διδασκαλίας και Εξετάσεων	Ελληνική		
Τύπος Διδασκαλίας	Εξ Αποστάσεως ☒	Συμβατική ☐	
Τύπος Μαθήματος	Γενικού υποβάθρου		
Προαπαιτούμενα Μαθήματα:	Κανένα		
Το γνωστικό αντικείμενο προσφέρεται σε ERASMUS	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	
Ιστοσελίδα Μαθήματος (URL)	-		
Συντονιστής	Δρ Κυριακή Σωτηροπούλου		

Τι σημαίνουν όλα αυτά;

1. Σχολή: Ποια Σχολή του Πανεπιστημίου προσφέρει το Μάθημα
2. Τμήμα: Ποιο τμήμα της Σχολής προσφέρει το Μάθημα

3. Τίτλος: το όνομα του μαθήματος, το οποίο υποδηλώνει το περιεχόμενο του, δηλαδή τι θα μάθετε μελετώντας το.
4. Πιστωτικές μονάδες (ECTS): Το ECTS είναι το σύστημα πιστωτικών μονάδων που χρησιμοποιείται στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης (EXAE) και αφορά όλες τις χώρες που συμμετέχουν στη Διαδικασία της Μπολόνια. Οι πιστωτικές μονάδες ECTS εκφράζουν τον φόρτο εργασίας που απαιτείται κατά μέσο όρο από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες για να επιτύχουν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Σύμφωνα με τους κανόνες του, 60 πιστωτικές μονάδες (ECTS) αντιστοιχούν στον φόρτο εργασίας ενός ακαδημαϊκού έτους, 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS) ενός εξαμήνου και 20 πιστωτικές μονάδες (ECTS) ενός τριμήνου. Τα ECTS αποδίδονται μετά από επιτυχή εξέταση στο μάθημα και εφόσον έχουν εκπληρωθεί όλες οι ακαδημαϊκές υποχρεώσεις που αφορούν το μάθημα.
5. Κωδικός μαθήματος: Ο κωδικός του μαθήματος είναι μια αλφανουμερική ταυτότητα, η οποία σας είναι χρήσιμη για να εντοπίσετε το μάθημα στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης Moodle και για να αναφέρεστε στο μάθημα σε επικοινωνία με τη γραμματεία, το IT ή τον διδάσκοντα. Ο κωδικός χρησιμοποιείται και στις εξετάσεις, ώστε να ταυτοποιείται το μάθημα και θα πρέπει να τον γνωρίζετε.
6. Εξάμηνο: το εξάμηνο σπουδών στο οποίο προσφέρεται το μάθημα.
7. Επίπεδο σπουδών: πληροφορεί σε τι κύκλο σπουδών εντάσσεται το μάθημα, δηλαδή αν το μάθημα είναι προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού επιπέδου.
8. Γλώσσα διδασκαλίας και εξετάσεων: η γλώσσα στην οποία διδάσκεται και εξετάζεται το μάθημα.
9. Τύπος διδασκαλίας: περιγραφή του τρόπου με τον οποίο προσφέρεται το μάθημα.
10. Τύπος μαθήματος: πόσο γενική ή εξειδικευμένη είναι η γνώση που παρέχεται.
11. Προαπαιτούμενα μαθήματα: τα μαθήματα που θα έπρεπε να έχετε ολοκληρώσει επιτυχώς ή τα οποία πρέπει να παρακολουθήσετε παράλληλα, καθώς είναι συμπληρωματικά.

12. [Το γνωστικό αντικείμενο προσφέρεται σε ERASMUS:](#) Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού στην Ευρώπη. [Μάθε περισσότερα.](#)
13. [Συντονιστής μαθήματος:](#) Ο καθηγητής ο οποίος έχει την ακαδημαϊκή ευθύνη του σχεδιασμού του μαθήματος και της ρύθμισης των σχετικών με αυτό θεμάτων.

3.2. Το μάθημα

3.2.1 Σύνομη Περιγραφή και Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα «**Πολυπολιτισμική Ψυχολογία**» που τοποθετείται στο τρέχον ακαδημαϊκό εξάμηνο αποτελεί μια εισαγωγή στις βασικές έννοιες της Πολυπολιτισμικής Ψυχολογίας, που **σκοπό** έχει να σας βοηθήσει να ευαισθητοποιηθείτε στις κοινωνιοψυχολογικές διαδικασίες που εμπλέκονται στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες και ιδιαίτερα στη μετανάστευση, καθώς και στις σχέσεις μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων. Μεταξύ άλλων περιγράφει πώς πολιτισμικά κυρίαρχες και μη κυρίαρχες ομάδες διαπραγματεύονται τη συνύπαρξή τους στο πλαίσιο του εθνικού κράτους από κοινωνιοψυχολογική σκοπιά.

Στο μάθημα αυτό θα έχετε την ευκαιρία να διδαχθείτε βασικές έννοιες και θεωρίες που αφορούν τη διαπολιτισμική αλληλεπίδραση, καθώς και ψυχολογικά φαινόμενα μέσα από τα οποία εξηγείται η συμπεριφορά που αφορά στις ομάδες που ανήκουν στις κυρίαρχες και μη κυρίαρχες πολυπολιτισμικές κουλτούρες. Θα αποκτήσετε τεκμηριωμένη γνώση για φαινόμενα όπως τα στερεότυπα, οι προκαταλήψεις, ο ρατσισμός, γνωστικές πλάνες όπως η αμφισημία στην απόδοση και πολλά άλλα, καθώς και για το πώς οι μετανάστες και τα μέλη μειονοτήτων διαχειρίζονται την επιπολιτισμοποίηση, ποιες είναι οι αντιδράσεις των πλειονοτικών ομάδων και ποιες οι συνέπειες της μετανάστευσης για τις διομαδικές σχέσεις, την κοινωνική αλληλεγγύη και συνοχή. Με το μάθημα αυτό θα κατανοήσετε και θα αναγνωρίσετε ως ένα βαθμό τις συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες των μειονοτήτων και θα ευαισθητοποιηθείτε ως προς τις αντιδράσεις και τις ανάγκες τους.

Βασικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί η εργασία εξαμήνου, στην οποία θα πρέπει να αναπτύξετε το εξής θέμα:

«Σtereότυπα και προκαταλήψεις στη διαπολιτισμική αλληλεπίδραση. Αναλύστε μια περίπτωση διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης και συνεργασίας σε μια πραγματική κοινότητα. Η περίπτωση πρέπει να προέρχεται από προσωπική σας εμπειρία (π.χ. γειτονιά, σχολείο ή άλλο εκπαιδευτικό πλαίσιο, χώρος εργασίας, ταξίδι κ.α.). Εξετάστε τις προκλήσεις που προέκυψαν στην αλληλεπίδραση αυτή, αλλά και ποιες στρατηγικές (τυχόν) χρησιμοποιήθηκαν ή θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση μιας καλύτερης συνεργασίας».

Στόχος μας θα είναι μέσα από το μάθημα:

1. Να εξετάσετε τις κοινωνιοψυχολογικές διαδικασίες που εμπλέκονται στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες και ιδιαίτερα στη μετανάστευση και στις σχέσεις μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων.
2. Να μελετήσετε και να διεκρινετε πώς οι μετανάστες και τα μέλη μειονοτήτων διαχειρίζονται την επιπολιτισμοποίηση, ποιες είναι οι αντιδράσεις των πλειονοτικών ομάδων και ποιες οι συνέπειες της μετανάστευσης για τις διομαδικές σχέσεις, την κοινωνική αλληλεγγύη και συνοχή.
3. Να περιγράψετε πώς πολιτισμικά κυρίαρχες και μη ομάδες διαπραγματεύονται τη συνύπαρξή τους στο πλαίσιο του εθνικού κράτους από κοινωνιοψυχολογική σκοπιά, μέσα από τις θεωρίες και έρευνες για την ταυτότητα, τις διομαδικές σχέσεις, την κοινωνική επιρροή και τις κοινωνικές αναπαραστάσεις.
4. Να εξηγήσετε την επίδραση της πολιτισμικής πολλαπλότητας στα ψυχολογικά φαινόμενα όπως τα γνωρίζουμε και μας δίνει τη δυνατότητα να τα επανορίσουμε.

3.2.2 Μαθησιακά Αποτελέσματα

1. Σε επίπεδο Γνώσεων	C.O.[1] Αναλύετε τις σημαντικότερες θεωρίες γύρω από τις πολυπολιτισμικές κοινωνίες. C.O.[2] Να προσδιορίζετε κομβικές έννοιες όπως: κουλτούρα, πολυπολιτισμικότητα, διαπολιτισμικότητα, προκατάληψη, πολιτισμική ταυτότητα, επιπολιτισμός κ.α.
2. Σε επίπεδο Δεξιοτήτων	C.O.[3] Εφαρμόσετε τη διαπολιτισμική φιλοσοφία και θεωρία ως αντικείμενο εφαρμοσμένης ψυχολογίας C.O.[4]. Τεκμηριώνετε κριτικά και να αξιολογείτε τις θεωρίες και την εφαρμογή τους στο κοινωνικό πλαίσιο.
3. Σε επίπεδο Ικανοτήτων	C.O.[5] Να διαχειρίζεστε τα φαινόμενα και τις δυσκολίες που υφίστανται κατά τη συνύπαρξη ομάδων από διαφορετικές κουλτούρες αλλά και τους τρόπους διευκόλυνσης της επαφής τους. C.O.[6] Να επιλύετε προβλήματα που προκύπτουν από την πολυπολιτισμικότητα στις σύγχρονες κοινωνίες αναζητώντας την αποτελεσματικότερη λύση.

3.2.3. Έννοιες-Κλειδιά

Όρος	Ορισμός
Πολυπολιτισμική ψυχολογία	Είναι η επιστημονική μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς και των ψυχικών διεργασιών, συμπεριλαμβανομένων τόσο της μεταβλητότητάς τους, όσο και της σταθερότητάς τους, κάτω από ποικίλες πολιτισμικές συνθήκες.
Κουλτούρα	Προϊόν ισχυρής μάθησης που έχουμε λάβει από τους σημαντικούς για μας ανθρώπους ή ομάδες, καθώς και από την εμπειρία αλληλεπίδρασης μαζί τους, μια βαθιά ριζωμένη οπτική και αναπόσπαστο στοιχείο της προσωπικότητάς μας.

Πολυπολιτισμικότητα	Περιγράφει μια συγκεκριμένη κοινωνική πραγματικότητα και τη διαδικασία εξέλιξής της – συνύπαρξη πολλών εθνοτικών πολιτισμών εντός του κυρίαρχου πολιτισμού (πολιτισμού υποδοχής) και ανοχή της διαφορετικότητας.
Διαπολιτισμικότητα	Δηλώνει μια διαλεκτική σχέση, μια δυναμική διαδικασία αλληλεπίδρασης, αμοιβαίας αναγνώρισης και συνεργασίας ανάμεσα σε άτομα διαφόρων εθνικών/μεταναστευτικών ομάδων – αποδοχή και συνεργασία με τη διαφορετικότητα
Πρόσφυγας	Ονομάζεται, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, κάθε άνθρωπος που βρίσκεται έξω από το κράτος του οποίου είναι πολίτης, εξαιτίας του φόβου ότι εκεί θα υποστεί διωγμό.
Μετανάστης	Άνθρωπος ο οποίος μετακινείται οικειοθελώς σε μια άλλη χώρα με σκοπό να φτιάξει εκεί τη ζωή του και να μείνει μόνιμα.
Πολιτισμικό σοκ	Είναι μια βαθιά, μοναδική και πολύ προσωπική εμπειρία, ακόμη και αν πρόκειται για άτομα που βιώνουν την ίδια κατάσταση και ορίζεται ως η διαδικασία αρχικής προσαρμογής σε μια μη γνώριμη κουλτούρα.
Επιπολιτισμός	Είναι μια ευρύτερη έννοια που αναφέρεται στην «εμπλοκή» του ανθρώπου στον πολιτισμό του.
Στερεότυπο	Αποτελεί μια συμβατική και προκατειλημμένη γνώμη ή εικόνα βασισμένη στην πεποίθηση ότι υπάρχουν στάσεις, στοιχεία της εξωτερικής εμφάνισης και συμπεριφορές που είναι κοινές σε όλα τα μιας συγκεκριμένης ομάδας.
Αυτοεκπληρούμενη Προφητεία	Οι στάσεις, πεποιθήσεις και προσδοκίες που διατηρούμε για τους άλλους ανθρώπους μπορούν (με ή χωρίς την πρόθεσή μας) να παράγουν πράγματι τις συμπεριφορές τις οποίες αναμένουμε.
Κοινωνική ταυτότητα	Μπορεί να οριστεί ως η γνώση του ατόμου ότι αποτελεί μέρος μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας (ή ομάδων) με την παρατήρηση όμως ότι η γνώση του αυτή συνοδεύεται από τη συναισθηματική και αξιολογική

	σημασία αυτής της υπαγωγής.
Προκατάληψη	Αίσθημα το αντιπάθειας το οποίο βασίζεται σε μια εσφαλμένη και άκαμπτη γενίκευση. Μπορεί να είναι άδηλη ή σαφώς δηλωμένη. Μπορεί να απευθύνεται στο σύνολο μιας ομάδας ή σε ένα άτομο, επειδή είναι μέλος αυτής της ομάδας.
Εθνοκεντρισμός	Η τάση των ανθρώπων να θέτουν τον πολιτισμό τους (εσωομάδα) ως σημείο αναφοράς, θέτοντας παράλληλα τους άλλους πολιτισμούς (εξωομάδα) ως ασήμαντους ή ακόμα και κατώτερους.
Ρατσισμός	Η πεποίθηση ότι μια φυλετική ομάδα είναι ανώτερη και ότι οι άλλες φυλετικές ομάδες είναι αναγκαστικά κατώτερες.
Φυλή	Μια μεγάλη ομάδα ανθρώπων που διακρίνονται από ορισμένα παρόμοια και γενετικά μεταβιβαζόμενα φυσικά χαρακτηριστικά.
Έθνος	Η ανώτερη μορφή κοινωνικού σχηματισμού που διακρίνεται από κοινά γνωρίσματα τα οποία εξελίσσονται και μερικές φορές αλλάζουν στο πέρασμα των αιώνων όπως η φυλή, η γλώσσα και το θρήσκευμα.
Εθνικό κράτος	Είναι η διοικητική οργάνωση ενός οριοθετημένου φυσικού χώρου όπου η πλειονότητα των ατόμων που το απαρτίζουν μοιράζεται την ίδια νοοτροπία και τα ίδια δικαιώματα.
Εθνοτικότητα	Δηλώνει συνήθως την πολιτισμική κληρονομιά, την εμπειρία που μοιράζονται άνθρωποι με κοινή προέλευση, προγόνους, γλώσσα, παραδόσεις και συχνά κοινή θρησκεία και γεωγραφική επικράτεια.
Εθνική ταυτότητα	Ένα σύνολο στοιχείων τα οποία προσδιορίζουν συγκεκριμένη εθνική υπόσταση σε άτομο, άτομα ή ομάδες ατόμων.
Εθνικισμός	Είναι η ιδεολογία που προωθεί τα συμφέροντα ενός συγκεκριμένου έθνους ως διακριτή ομάδα ανθρώπων, με σκοπό την απόκτηση της κυριαρχίας σε μια περιοχή και

	διατήρηση της αυτοδιοίκησης του έθνους στην πατρίδα του, σε προτεραιότητα έναντι κάθε άλλου ατομικού ή συλλογικού συμφέροντος.
--	--

3.2.4. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Σύμφωνα με την πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Με αυτόν τον τρόπο, η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία θα μετασχηματιστεί, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε τι έχετε κατανοήσει. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, στις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

3.2.5. Χρονοδιάγραμμα και Θεματικές ενότητες

Εβδομάδα	Θέμα
1	Κατανοώντας τη Διαπολιτισμική Ψυχολογία
2	Η Μετακίνηση προς Νέα Περιβάλλοντα: Η Οπτική των Ανθρώπων που Ανήκουν σε μη Κυρίαρχες Πολιτισμικές Ομάδες
3	Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας και Στρατηγικές Αντιμετώπισης της Υποτιμημένης Ταυτότητας
4	Η Ένταξη του Ατόμου ως Μέλους της Νέας Κοινωνίας: Η Διαχείριση των Υποτιμημένων Μειονοτικών Ταυτοτήτων, της Προκατάληψης και των Διακρίσεων
5	Υποδοχή των Μεταναστών και Αντιλήψεις για τον Άλλο: Οι Αντιδράσεις των Ανθρώπων που Ανήκουν σε Κυρίαρχες Πολιτισμικές

	Ομάδες.
6	Η Προκατάληψη που Συνδέεται με τις Φυλετικές Διακρίσεις
7	Η Κοινή Ζωή στις Πολιτισμικά Ανομοιογενείς Κοινωνίες
8	Σχέσεις Μεταξύ των Ομάδων: Αρνητική και Θετική Διομαδική Αλληλεξάρτηση και Εξουσία
9	Έθνος-Εθνικό κράτος και Παγκοσμιοποίηση
10	Κοινωνική Αντίληψη, Κοινωνική Νόηση και Κοινωνική Αλληλεπίδραση
11	Διαπολιτισμική Επικοινωνία
12	Διαπολιτισμική Ευαισθητοποίηση και Συμβουλευτική
13	Επισκόπηση Μαθήματος

3.2.6. Τηλεσυναντήσεις

Αριθμός Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων/Τηλεσυναντήσεων/Διαλέξεων		Συνολικά: 6	Με φυσική παρουσία: 0
Αρ. Συν/σης	Περιγραφή		
Συνάντηση 1	Τηλεσυνάντηση με σκοπό τη μελέτη και την εμβάθυνση στις δύο πρώτες ενότητες μάθησης: 1. Κατανοώντας τη Διαπολιτισμική Ψυχολογία 2. Η Μετακίνηση προς Νέα Περιβάλλοντα: Η Οπτική των Ανθρώπων που Ανήκουν σε μη Κυρίαρχες Πολιτισμικές		

	Ομάδες Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams.
Συνάντηση 2	Τηλεσυνάντηση με σκοπό τη μελέτη και την εμβάθυνση στην τρίτη και τέταρτη ενότητα μάθησης: 1. Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας και Στρατηγικές Αντιμετώπισης της Υποτιμημένης Ταυτότητας 2. Η Ένταξη του Ατόμου ως Μέλους της Νέας Κοινωνίας: Η Διαχείριση των Υποτιμημένων Μειονοτικών Ταυτοτήτων, της Προκατάληψης και των Διακρίσεων Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams.
Συνάντηση 3	Τηλεσυνάντηση με σκοπό τη μελέτη και την εμβάθυνση στην πέμπτη και έκτη ενότητα μάθησης: 1. Υποδοχή των Μεταναστών και Αντιλήψεις για τον Άλλο: Οι Αντιδράσεις των Ανθρώπων που Ανήκουν σε Κυρίαρχες Πολιτισμικές Ομάδες. 2. Η Προκατάληψη που Συνδέεται με τις Φυλετικές Διακρίσεις Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία

	των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams.
Συνάντηση 4	Τηλεσυνάντηση με σκοπό τη μελέτη και την εμβάθυνση στην έβδομη και όγδοη ενότητα μάθησης: 1. Η Κοινή Ζωή στις Πολιτισμικά Ανομοιογενείς Κοινωνίες 2. Σχέσεις Μεταξύ των Ομάδων: Αρνητική και Θετική Διομαδική Αλληλεξάρτηση και Εξουσία Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams.
Συνάντηση 5	Τηλεσυνάντηση με σκοπό τη μελέτη και την εμβάθυνση στην ένατη και δέκατη ενότητα μάθησης: 1. Έθνος-Εθνικό Κράτος-Παγκοσμιοποίηση 2. Κοινωνική Αντίληψη, Κοινωνική Νόηση και Κοινωνική Αλληλεπίδραση Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams.
Συνάντηση 6	Τηλεσυνάντηση με σκοπό την μελέτη και την εμβάθυνση

	στην ενδέκατη και δωδέκατη ενότητα μάθησης: 1. Διαπολιτισμική Επικοινωνία 2. Διαπολιτισμική, Ευαισθητοποίηση και Συμβουλευτική Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενότητων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams.
--	---

3.2.7. Ατομικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις με τον προσωπικό μέντορα

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα πρέπει να κάνετε ατομικές συμβουλευτικές συναντήσεις με τον καθηγητή που έχει οριστεί ως προσωπικός σας μέντορας, προκειμένου να συζητήσετε ακαδημαϊκά ή άλλα θέματα που σας απασχολούν και επηρεάζουν την φοίτησή σας. Ο προγραμματισμός των συναντήσεων αυτών, γίνεται μετά από συνεννόηση μαζί του/της.

3.2.8. Φόρτος εργασίας

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται ο μέσος χρόνος-φόρτος εργασίας για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Δραστηριότητα	Ποσότητα	Χρόνος (ώρες)	Φόρτος εργασίας (ώρες)
Οδηγός Μελέτης	1	2	2
Διαδραστικές Διαλέξεις	6	2	12
Βασική Βιβλιογραφία	400 σ	0.1	40

Πρόσθετη βιβλιογραφία	200 σ	0.1	20
Διαδραστικές ασκήσεις	12	1	12
Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης	12	30 mins	8
Εργασία εξαμήνου	1	40	40
Μελέτη για εξετάσεις	1	37	37
Τελικές εξετάσεις	1	3	3
Συνολικά			188

4. Η μάθηση θέλει τρόπο: Τρόπος, Μέσα και Εργαλεία Διδασκαλίας και Μάθησης

4.1 Τι θα βιώσετε ως εκπαιδευτική εμπειρία

Μαθαίνουμε καλύτερα όταν κρίνουμε, αναλύουμε και συζητάμε το γνωστικό αντικείμενο, καθώς και όταν ενεργούμε και εξασκούμε σε νέες δεξιότητες. Για τον λόγο αυτό, η παθητική πρόσληψη πληροφοριών, μέσω διαλέξεων, περιορίζεται για να δοθεί έμφαση στην ομαδική συζήτηση, τη συνεργατική μάθηση, την επίλυση προβλημάτων και τις γραπτές εργασίες που ζητούν αναστοχασμό και εφαρμογή της νέας γνώσης. Η απλή απομνημόνευση και αναπαραγωγή της θεωρίας, δίνει τη θέση της στην εμβάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα παροτρυνθείτε με διάφορες δραστηριότητες, να συνεξετάσετε με συμφοιτητές σας αυτό που διδαχθήκατε, σχολιάζοντας διάφορες διαστάσεις του, να συσχετίσετε τη θεωρία με την δική σας εμπειρία και να εφαρμόσετε τη γνώση στην καθημερινή επαγγελματική και επιστημονική ζωή σας. Παιχνίδια ρόλων, μελέτες περίπτωσης, ομαδικά projects, debates και peer reviews, είναι κάποιες από τις ενδιαφέρουσες και προκλητικές δραστηριότητες στις οποίες θα εμπλακείτε, με στόχο να κάνετε τη γνώση κομμάτι του εαυτού σας. Άλλωστε, η μάθηση δεν είναι θέαμα!

4.2. Πώς θα προσεγγίσουμε τη νέα γνώση;

Το μάθημα υλοποιείται με τη λογική της αντίστροφης τάξης (flipped classroom) κάνοντας χρήση μιας εκπαιδευτικής πλατφόρμας (moodle) στην οποία είναι οργανωμένα τα μαθήματα, ανά εβδομάδα. Πιο συγκεκριμένα, αφού μελετήσετε το εκπαιδευτικό υλικό που υπάρχει στην πλατφόρμα και προετοιμαστείτε επαρκώς, θα προσέλθετε στο ζωντανό μάθημα που έπεται χρονικά, επαρκώς προετοιμασμένοι, προκειμένου μαζί με τον καθηγητή να εστιάσετε και να εμβαθύνετε στη θεματική, να επιλύσετε απορίες και να εφαρμόσετε τη νέα γνώση.

Στη σελίδα του μαθήματος, η οποία όπως είπαμε φιλοξενείται στο moodle (Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης), θα βρείτε τα παρακάτω:

1. Στοιχεία επικοινωνίας του καθηγητή σας, της γραμματείας, του IT (τεχνική υποστήριξη).

2. Ανακοινώσεις μαθήματος, όπου θα δημοσιεύονται σχετικές με το μάθημα ενημερώσεις.
3. Φόρμα αξιολόγησης μαθήματος και διδάσκοντος, την οποία θα είναι καλό να συμπληρώσετε στο τέλος του εξαμήνου, προκειμένου να βελτιώσουμε τις όποιες αδυναμίες μας.
4. Μαθησιακούς σκοπούς και αποτελέσματα του μαθήματος, που δίνουν τη γενική εικόνα για το τι σκοπεύουμε να πετύχουμε σε αυτό το εξάμηνο.
5. Βιβλιογραφία και πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό και πηγές, για να εμβαθύνετε στο αντικείμενο.
6. Προγραμματισμένες τηλεσυναντήσεις, στις οποίες θα βρείτε τις ημερομηνίες και τους υπερσυνδέσμους για να συνδεθείτε στο ζωντανό μάθημα, το οποίο πραγματοποιείται περίπου κάθε 15 ημέρες.
7. Χρονοδιάγραμμα προγραμματισμένων δραστηριοτήτων, το οποίο σας πληροφορεί για τις ημερομηνίες υποχρεωτικών παραδόσεων, βαθμολογούμενων δραστηριοτήτων και εργασιών.
8. Εκπαιδευτικό υλικό ανά εβδομάδα, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης και των υποχρεωτικών βαθμολογούμενων δραστηριοτήτων με το link παράδοσής τους.
9. Φόρουμ επίλυσης αποριών: αποτελεί έναν χώρο που πέρα από την πρόδηλη χρήση του είναι χρήσιμο για να εξασκηθείτε στο να εξηγείτε στους άλλους τα όσα μαθαίνετε, δοκιμάζοντας για ακόμη μια φορά το επίπεδο κατανόησής σας. Πέραν τούτου, ο καθηγητής σας, θα ανατρέξει σε αυτό πριν το ζωντανό μάθημα, προκειμένου να δει τις ανάγκες σας και να εστιάσει σε αυτές κατά το ζωντανό μάθημα. Ακολουθήστε το πλάνο της κάθε εβδομάδας και μη διστάζετε να εκφράζετε τις απορίες σας.

4.3. Πώς να οργανώσετε τη μελέτη σας και να χρησιμοποιήσετε το Moodle;

Οι θεματικές που θα μελετήσετε, έχουν οργανωθεί στην πλατφόρμα διαχείρισης μάθησης (moodle), σε εβδομαδιαία βάση, ώστε να έχετε ένα χρονοδιάγραμμα για τη μελέτη σας. Σε ένα

εξ αποστάσεως πρόγραμμα, το Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης, αποτελεί ένα νευραλγικής σημασίας εργαλείο, το οποίο εξυπηρετεί τη συστηματοποίηση της μαθησιακής διαδικασίας.

Σε κάθε εβδομάδα λοιπόν, υπάρχει:

1. μια σύντομη περιγραφή της θεματικής
2. οι μαθησιακοί σκοποί και στόχοι, τα μαθησιακά αποτελέσματα
3. λέξεις-κλειδιά
4. βοηθός μελέτης
5. προτεινόμενη βιβλιογραφία και πηγές
6. δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
7. διαδραστικές δραστηριότητες

Όπως είπαμε, καλείστε να προσεγγίσετε τη νέα γνώση αξιοποιώντας το εκπαιδευτικό υλικό που βρίσκεται σε κάθε εβδομάδα. Ο τρόπος που έχει διαρθρωθεί το υλικό στην πλατφόρμα, στοχεύει να σας καθοδηγήσει στη προσπέλασή του, ενεργοποιώντας σας.

Ας γίνουμε λίγο πιο συγκεκριμένοι:

1. Ήδη από την ανάγνωση του τίτλου της θεματικής, ξεκινάει κάθε φορά η μαθησιακή διαδικασία. Ο τίτλος μας πληροφορεί και μας προετοιμάζει για τη νέα γνώση. Προσπαθήστε να διατυπώσετε υποθέσεις για το πιθανό περιεχόμενο. Αυτό θα σας ενεργοποιήσει και θα σας προετοιμάσει γνωστικά για την επεξεργασία των πληροφοριών.
2. Η περιγραφή των μαθησιακών στόχων και των αποτελεσμάτων, λειτουργούν ως κριτήριο για την αποτελεσματικότητα της μελέτης. Πρέπει να τους έχετε κατά νου καθ' όλη τη μαθησιακή διαδικασία και να προσπαθείτε να κάνετε συσχετίσεις με το εκπαιδευτικό υλικό και τις δραστηριότητες.

3. Οι λέξεις-κλειδιά, αποτελούν στην πραγματικότητα τις νέες έννοιες ή τις σημαντικές έννοιες που θα συναντήσετε και τις οποίες στο τέλος θα πρέπει να είστε σε θέση να εξηγείτε σε άλλους.
4. Ο βοηθός μελέτης περιέχει τις σημειώσεις του μαθήματος, την βιβλιογραφία και πρόσθετες πηγές. Είναι το υλικό που χρειάζεστε για να προσεγγίσετε σταδιακά τη νέα γνώση, ξεκινώντας από τις βασικές πληροφορίες και εμβαθύνοντας. Ξεκινήστε από τις σημειώσεις του μαθήματος για να αποκτήσετε τη γενική εικόνα και τις βασικές γνώσεις και προχωρήστε με τη μελέτη της υποχρεωτικής βιβλιογραφίας. Τέλος, δείτε τις πρόσθετες πηγές, για να αποκτήσετε ολοκληρωμένη εικόνα και να μπειτε σε λεπτομέρειες.
5. Οι δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε το επίπεδο κατανόησης της νέας γνώσης και να προβείτε σε αντίστοιχες ρυθμιστικές ενέργειες.
6. Οι διαδραστικές δραστηριότητες είναι σχεδιασμένες για να σας βοηθήσουν να εφαρμόσετε τη νέα γνώση και να διευρύνετε την αντίληψή σας, διασυνδέοντας το περιεχόμενο του μαθήματος με την πραγματική ζωή.

5. Η μάθηση είναι δράση

5.1. Δραστηριότητες-Εργασίες και Βαθμολόγηση

Όπως ήδη είπαμε, υπάρχουν δραστηριότητες και εργασίες οι οποίες στοχεύουν να σας βοηθήσουν να πετύχετε τα μαθησιακά αποτελέσματα κάθε ενότητας και εν τέλει, του μαθήματος συνολικά. Κάποιες από αυτές είναι υποχρεωτικές και βαθμολογούνται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, τα οποία θα σας γνωστοποιούνται κάθε φορά. Τα κριτήρια αυτά, στην εκπαιδευτική γλώσσα, ονομάζονται ρουμπρίκες αξιολόγησης και δίνονται σε μορφή πίνακα.

Πιο συγκεκριμένα, στο μάθημα θα συναντήσετε:

1. **Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης**, οι οποίες δεν βαθμολογούνται. Σκοπός τους είναι να σας βοηθήσουν να ελέγξετε την κατανόησή σας.

2. **Διαδραστικές δραστηριότητες, οι οποίες δεν βαθμολογούνται.** Αυτές στοχεύουν στο να σας κάνουν να εμβαθύνετε στο γνωστικό αντικείμενο και να εφαρμόσετε τη νέα γνώση, αλληλεπιδρώντας όχι μόνο με το περιεχόμενο του μαθήματος, αλλά και με τους συμμαθητές σας, διευρύνοντας την οπτική σας και ασκώντας σας σε επικοινωνιακές δεξιότητες.
3. **Διαδραστικές δραστηριότητες, οι οποίες βαθμολογούνται με βαρύτητα 20% επί της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος και αποτελούν το πρώτο αξιολογητικό στοιχείο της διαμορφωτικής/συντρέχουσας αξιολόγησης** Οι Διαδραστικές δραστηριότητες στοχεύουν στο να σας κάνουν να εμβαθύνετε στο γνωστικό αντικείμενο και να εφαρμόσετε τη νέα γνώση, αλληλεπιδρώντας όχι μόνο με το περιεχόμενο του μαθήματος, αλλά και με τους συμμαθητές σας, διευρύνοντας την οπτική σας και ασκώντας σας σε επικοινωνιακές δεξιότητες. Με αυτές, πέραν των προαναφερόμενων, επιτυγχάνεται η αξιολόγηση της προόδου σας και του βαθμού επίτευξης των μαθησιακών στόχων, με σκοπό την προσαρμογή της μαθησιακής διαδικασίας από τον καθηγητή σας. Γι' αυτό, ο διδάσκων της ομάδας σας, θα σας παρέχει ανατροφοδότηση και ενδεχομένως να επανέλθει σε ζητήματα που δεν έχετε κατανοήσει επαρκώς ή στα οποία χρειάζεστε περισσότερη εξάσκηση. Στις δραστηριότητες αυτές, θα σας δοθούν ρουμπρίκες αξιολόγησης, για να έχετε έναν οδηγό για το τι απαιτείτε να κάνετε και να μπορείτε να προχωρήσετε σε αυτοαξιολόγηση και αυτορύθμιση.
4. **Εργασία εξαμήνου, αποτελεί το δεύτερο αξιολογητικό της διαμορφωτικής/συντρέχουσας αξιολόγησης και η οποία βαθμολογείται και αντιστοιχεί στο 30% της τελικής βαθμολογίας σας.** Κύριο σκοπό έχει να ενθαρρύνει την από πλευράς των φοιτητών ακαδημαϊκή έρευνα και την καλλιέργεια της κριτικής τους σκέψης και ανάλυσης. Η έκταση της εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 1.500 (+/- 10%). Κύριο χαρακτηριστικό μίας επιτυχούς εργασίας δεν είναι η επιδερμική και μονοδιάστατη περιγραφή των διαπραγματευόμενων εννοιών και θεωριών, αλλά η απόδειξη εμβριθούς κατανόησης αυτών μέσω κριτικής ανάλυσης. Η αξιολόγηση της ενδιάμεσης εργασίας αντιστοιχεί στο (30%) του τελικού βαθμού του μαθήματος.

Όσον αφορά στις διαδραστικές δραστηριότητες, το τρέχον εξάμηνο, θα ασχοληθείτε με τα παρακάτω:

Ανάθεση εβδομάδα	Διάρκεια σε εβδομάδες έως υποβολή	Είδος Δραστηριότητας	Μαθησιακά Αποτελέσματα		Ανατροφοδότηση	Βαθμολόγηση
			Μαθήματος	Ενότητας		
1	1	Καταιγισμός ιδεών	1,2,3	1	Ναι	Όχι
2	1	Μελέτη περίπτωσης	1,2,3	1,2	Ναι	Όχι
3	1	Ατομικό quiz	1,2,3	2,3	Ναι	Ναι
4	1	Μελέτη Περίπτωσης	1,2,3	2,3,4	Ναι	Όχι
5	1	Μελέτη περίπτωσης	1,2,3	3,4,5	Ναι	Ναι
6	1	Επεξεργασία Βίντεο	1,2,3	3,4,5,6	Ναι	Όχι
7	1	Επεξεργασία βίντεο	1,2,3	4,5,6,7	Ναι	Ναι
8	1	Επεξεργασία βίντεο	1,2,3	2,5,6,7,8	Ναι	Όχι
9	1	Ατομικό quiz	1,2,3	8,9	Ναι	Όχι
10	1	Μελέτη περίπτωσης	1,2,3	10	Ναι	Ναι
11	1	Καταιγισμός ιδεών	1,2,3	11	Ναι	Όχι
12	1	Αναστοχασμός	1,2,3	12	Ναι	Όχι

Όλες οι εργασίες υποβάλλονται στο Moodle, στην προκαθορισμένη ημερομηνία.

Όσον αφορά στην εργασία εξαμήνου, το τρέχον εξάμηνο, το θέμα της θα είναι:

«Σtereότυπα και προκαταλήψεις στη διαπολιτισμική αλληλεπίδραση. Αναλύστε μια περίπτωση διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης και συνεργασίας σε μια πραγματική κοινότητα. Η περίπτωση πρέπει να προέρχεται από προσωπική σας εμπειρία (π.χ. γειτονιά, σχολείο ή άλλο εκπαιδευτικό πλαίσιο, χώρος εργασίας, ταξίδι κ.ά.). Εξετάστε τις προκλήσεις που προέκυψαν στην αλληλεπίδραση αυτή αλλά και ποιες στρατηγικές (τυχόν) χρησιμοποιήθηκαν ή θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση μιας καλύτερης συνεργασίας».

Τα κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας εξαμήνου παρουσιάζονται στην παρακάτω ρουμπρίκα. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος (αναφερθείτε σε συγκεκριμένη εβδομάδα), θα σας δοθούν αναλυτικές οδηγίες

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΙΔΕΩΝ (40 μονάδες)	Μ/Σ
Ο φοιτητής κατανοεί άριστα τη διατύπωση της ερώτησης και ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της εργασίας: • Ο φοιτητής αντιλαμβάνεται πλήρως τη διατύπωση της ερώτησης, στις ποικίλες αποχρώσεις της, τους υπαινιγμούς της και τις υπονοούμενες προϋποθέσεις της. • Η απάντηση καλύπτει τα πλείστα σημεία που προέβλεπε ο Οδηγός Απάντησης. • Ο φοιτητής δομεί, οργανώνει και αναπτύσσει πληρέστατα το επιχείρημα του. Τα επιχειρήματα είναι συγκροτημένα, τεκμηριωμένα και πειστικά. Η σκέψη παρουσιάζει συνοχή, αλληλουχία και λογική κλιμάκωση. • Ο φοιτητής δομεί, οργανώνει και αναπτύσσει πληρέστερα το επιχείρημά του. Τα επιχειρήματα είναι συγκροτημένα, τεκμηριωμένα και πειστικά. Η σκέψη παρουσιάζει συνοχή, αλληλουχία και λογική κλιμάκωση. • Έστω και αν δεν καταλήγει κατ' ανάγκην σε αυστηρώς πρωτότυπα συμπεράσματα, εντούτοις ο φοιτητής επιδεικνύει συνθετική ικανότητα και δημιουργικότητα στον τρόπο αξιοποίησης της διδακτέας ύλης και των ερεθισμάτων της πρόσθετης βιβλιογραφίας.	40-30
Ο φοιτητής κατανοεί επαρκώς τη διατύπωση της ερώτησης και ανταποκρίνεται ικανοποιητικώς στις απαιτήσεις της εργασίας: • Ο φοιτητής αντιλαμβάνεται τη διατύπωση της ερώτησης, έστω κι αν διαλανθάνουν την προσοχή του σε ένα βαθμό οι λεπτές αποχρώσεις, οι υπαινιγμοί και οι υπονοούμενες προϋποθέσεις της. • Η απάντηση καλύπτει αρκετά, αλλά όχι όλα τα σημεία που προέβλεπε ο Οδηγός	29-19

Απάντησης. • Ο φοιτητής δομεί, οργανώνει και αναπτύσσει ικανοποιητικά το επιχειρήμα του καλύπτοντας όλες τις πτυχές του θέματος. Τα επιχειρήματα είναι συγκροτημένα, τεκμηριωμένα και εν γένει πειστικά, σε κάποιες όμως περιπτώσεις δίδεται η αίσθηση της κυκλικότητας ή της επανάληψης. • Ο φοιτητής χειρίζεται τμήματα της διδακτέας ύλης με δημιουργικότητα και άνεση παρουσιάζει όμως κάποια δυσκαμψία και αβεβαιότητα σε άλλα. Δε διαθέτει επίσης ιδιαίτερη οικειότητα με ύλη πέραν του διδακτικού εγχειριδίου.	
Ο φοιτητής κατανοεί ανεπαρκώς τη διατύπωση της ερώτησης και δεν ανταποκρίνεται παρά μερικώς στις απαιτήσεις της εργασίας: • Εμφανίζονται σοβαρά κενά στον τρόπο με τον οποίο ο φοιτητής αντιλαμβάνεται τη διατύπωση της ερώτησης. Σκέλη της παραλείπονται κατά την ανάπτυξη, ενώ οι λεπτές αποχρώσεις, οι υπαινιγμοί και οι υπονοούμενες προϋποθέσεις της δε συλλαμβάνονται. Ο φοιτητής συχνά παρεκκλίνει εκτός πλαισίου απάντησης. • Τα επιχειρήματα είναι συχνά έωλα, με λογικά κενά και άλματα. Λίγα έως ελάχιστα από τα σημεία που προέβλεπε ο Οδηγός Απάντησης καλύπτονται. • Ο φοιτητής δε φαίνεται να έχει αφομοιώσει τη διδακτέα ύλη. Διαπράττει σοβαρά σφάλματα στη διαχείριση του υλικού και υποπίπτει σε παρανοήσεις και διαστρεβλώσεις.	19-10
Ο φοιτητής δεν κατανοεί τη διατύπωση της ερώτησης και δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εργασίας: • Ο φοιτητής δεν κατανοεί κατά βάση τη διατύπωση της ερώτησης και τι συνεπάγεται αυτή. Σημαντικές πτυχές του ζητήματος παραμένουν άθικτες. Η εργασία δεν καταλήγει σε σαφείς και εύληπτες θέσεις ανάλογες με τις απαιτήσεις και γενικά κινείται εκτός πλαισίου απάντησης. • Το επιχειρήμα του καρκινοβατεί και αυθυπονομεύεται συνεχώς. Ο φοιτητής αδυνατεί να συγκροτήσει θέσεις με αλληλουχία, συνοχή και λογική κλιμάκωση. • Ο φοιτητής δεν έχει κατανοήσει τη διδακτέα ύλη.	9-0

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β: ΔΟΜΗ (μονάδες)	Μ/Σ
----------------------------	-----

<i>Ο φοιτητής κατέχει πλήρως και εφαρμόζει άρτια τους κανόνες δόμησης μιας επιστημονικής εργασίας:</i> • Η εργασία παρουσιάζει ευδιάκριτη τριμερή δομή (εισαγωγή - κύριο μέρος - συμπέρασμα). Η δομή ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες ανάπτυξης του θέματος κατανέμοντας ορθά το υλικό στις σχετικές ενότητες με κριτήριο τη σπουδαιότητα και βαρύτητά του στο όλο επιχείρημα. • Ο φοιτητής δεν παραλείπει να τοποθετεί σε στρατηγικά σημεία της εργασίας επικεφαλίδες και υποεπικεφαλίδες, που συμβάλλουν στην ευκολότερη προσπέλαση του παρεχόμενου υλικού.	15-10
<i>Ο φοιτητής κατέχει εν γένει και εφαρμόζει εν πολλοίς τους κανόνες δόμησης μιας επιστημονικής εργασίας:</i> • Η εργασία παρουσιάζει ευδιάκριτη τριμερή δομή (εισαγωγή – κύριο μέρος συμπέρασμα). • Η δομή ανταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό, όχι όμως τέλεια, στις ανάγκες ανάπτυξης του θέματος. Σε γενικές γραμμές, το υλικό κατανέμεται ορθά στις σχετικές ενότητες με κριτήριο τη σπουδαιότητα και βαρύτητά του στο όλο επιχείρημα. Εμφανίζονται όμως περιπτώσεις μετατόπισης υλικού σε σημεία όπου δεν αρμόζει. • Ο φοιτητής τοποθετεί σε στρατηγικά σημεία της εργασίας, όχι όμως με απόλυτη συνέπεια και όχι πάντοτε με ευθυκρισία, επικεφαλίδες και υπό-επικεφαλίδες, που συμβάλλουν στην ευκολότερη προσπέλαση του παρεχόμενου υλικού. • Ο φοιτητής κατέχει γενικά τη χρήση των υποσημειώσεων είτε υποσελίδων (footnotes) είτε στο τέλος του κειμένου (endnotes), υποπίπτει όμως ενίοτε σε λάθη και ασυνέπειες.	9-5
<i>Ο φοιτητής εμφανίζει σημαντικές ελλείψεις στην εφαρμογή των κανόνων δόμησης μιας επιστημονικής εργασίας:</i> • Η εργασία δεν παρουσιάζει ευδιάκριτη τριμερή δομή (εισαγωγή - κύριο μέρος - συμπέρασμα), με αποτέλεσμα η παρακολούθηση της εξέλιξης του επιχειρήματος να καθίσταται δυσχερής. Το υλικό δεν κατανέμεται ορθά σε σχετικές ενότητες με κριτήριο τη σπουδαιότητα και βαρύτητά του στο όλο επιχείρημα. • Η εργασία είναι αδόμητη. Το επιχείρημα δεν παρουσιάζει λογική κλιμάκωση. Ο ειρμός είναι λαβυρινθώδης και εξαιρετικά δυσνόητος. Ο φοιτητής δεν κατανοεί τις μεθόδους ανάπτυξης ενός επιστημονικού επιχειρήματος. • Η εργασία είναι ένα ενιαίο, αδιαφοροποίητο σώμα, χωρίς καμία ορατή ένδειξη της	4-0

δομής και της οργάνωσής της.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ (10 μονάδες)	Μ/Σ
<i>Ο φοιτητής κατέχει πλήρως και εφαρμόζει άρτια τους κανόνες παρουσίασης μιας επιστημονικής εργασίας:</i> • Ο φοιτητής κατέχει τη χρήση των υποσημειώσεων είτε υποσελίδων (footnotes) είτε στο τέλος του κειμένου (endnotes), με βάση ένα συγκεκριμένο σύστημα (κατά προτίμηση αυτό που προτείνεται από τον Οδηγό Εκπόνησης Γραπτών Εργασιών του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου). • Γνωρίζει πού, πώς, πότε και γιατί εμβάλλει κανείς υποσημειώσεις σε μια επιστημονική εργασία. Τοποθετεί τους δείκτες υποσημειώσεων στα κατάλληλα σημεία, ώστε να είναι απολύτως ξεκάθαρο σε τι παραπέμπει και γιατί. • Η ίδια η υποσημείωση είναι σαφέστατη ως προς το υλικό που καλείται να εντοπίσει ο αναγνώστης στην πρωτεύουσα ή δευτερεύουσα πηγή στην οποία γίνεται αναφορά. • Ο φοιτητής χρησιμοποιεί φειδωλά και με ευθυκρισία αυτολεξεί παραθέματα από τις πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές. Γνωρίζει πώς να διαχωρίζει ξεκάθαρα τον δικό του από τον δάνειο λόγο, χωρίς να επιτρέπει οποιεσδήποτε υποψίες λογοκλοπίας. • Ο φοιτητής παρουσιάζει συγκροτημένα και συστηματικά τη βιβλιογραφία του, τόσο στις υποσημειώσεις όσο και στο τέλος του εγγράφου, με βάση ένα συγκεκριμένο σύστημα (κατά προτίμηση αυτό που προτείνεται από τον Οδηγό Εκπόνησης Γραπτών Εργασιών του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου). • Η εργασία παρουσιάζει άρτια τυπογραφική εμφάνιση, χωρίς ασυνέπειες και ακαλαισθησίες.	10-7.5
<i>Ο φοιτητής κατέχει εν γένει και εφαρμόζει εν πολλοίς τους κανόνες παρουσίασης μιας επιστημονικής εργασίας:</i> • Ο φοιτητής κατέχει γενικά τη χρήση των υποσημειώσεων είτε υποσελίδων (footnotes) είτε στο τέλος του κειμένου (endnotes), υποπίπτει όμως ενίοτε σε λάθη και ασυνέπειες. • Ο φοιτητής δεν αποδεικνύει ότι γνωρίζει πλήρως πού, πώς, πότε και γιατί εμβάλλει κανείς υποσημειώσεις σε μια επιστημονική εργασία. Δεν τοποθετεί πάντοτε τους	7.5-5.0

δείκτες υποσημειώσεων στα κατάλληλα σημεία, ώστε να είναι απολύτως ξεκάθαρο σε τι παραπέμπει και γιατί. • Η ίδια η υποσημείωση δεν είναι πάντοτε σαφής ως προς το υλικό που καλείται να εντοπίσει ο αναγνώστης στην πρωτεύουσα ή δευτερεύουσα πηγή στην οποία γίνεται αναφορά. • Εμφανίζονται ατέλειες στη συγκρότηση της βιβλιογραφίας τόσο στις υποσημειώσεις όσο και στο τέλος του εγγράφου. • Η εργασία παρουσιάζει ελάχιστες παραδρομές στην τυπογραφική εμφάνιση.	
Ο φοιτητής εμφανίζει σημαντικές ελλείψεις στην εφαρμογή των κανόνων παρουσίασης μιας επιστημονικής εργασίας: • Η χρήση των υποσημειώσεων είτε υποσελίδιων (footnotes) είτε στο τέλος του κειμένου (endnotes) είτε απουσιάζει εντελώς είτε παρουσιάζει πολύ σοβαρές ασυνέπειες και λάθη σε όλα τα επίπεδα. • Η βιβλιογραφία απουσιάζει εντελώς ή δεν παρουσιάζεται συγκροτημένα. • Η εργασία είναι τυπογραφικώς ακαλαίσθητη, με πολλά τυπογραφικά ολισθήματα και ασυνέπειες (διαφορετικές γραμματοσειρές σε ενιαία σώματα κειμένου, έντονα ή πλάγια στοιχεία σε σημεία όπου δεν απαιτείται, ποικιλίες μεγεθών γραμματοσειράς σε επικεφαλίδες, υποσημειώσεις ή και εντός του κειμένου, λάθη στη δακτυλογράφηση, όπως παραλείψεις τόνων κ.ά.).	5 - 0

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Δ: ΓΛΩΣΣΑ (10 μονάδες)	Μ/Σ
Ο λόγος είναι απολύτως ρέων, ακριβής και υφολογικά πρέπων: • Η γλώσσα είναι άπταιστη γραμματικώς και συντακτικώς. Η σύνταξη είναι σαφής και ευανάγνωστη. Ο λόγος είναι υποτακτικός και έντεχνος, αλλά όχι υπερβολικά μακροπερίοδος και δαιδαλώδης. • Η γλώσσα συνάδει με τις υφολογικές συντεταγμένες ενός επιστημονικού δοκιμίου. Δε λογοτεχνίζει· δε λαϊκίζει· δεν αρχαίζει· δεν είναι επιτηδευμένη και αυτοαναφορική. Ο λόγος διαθέτει προσωπικότητα, όχι όμως στο βαθμό που να καθίσταται ιδιόρρυθμος. • Η έκφραση είναι ευφραδείς, πλούσια και ποικίλη, πάντα μέσα στα πλαίσια της δεοντολογίας του επιστημονικού λόγου.	10-7

Ο λόγος ενίοτε στερείται ακρίβειας: • Παρουσιάζεται ένας αρκετά μεγάλος αριθμός βαρβαρισμών και σολοικισμών, που δυσχεραίνουν την κατανόηση του λόγου. Το κείμενο είναι γενικά δυσανάγνωστο. • Ο φοιτητής εμφανίζεται να μην κατανοεί πλήρως και πάντοτε τις υφολογικές προδιαγραφές ενός επιστημονικού δοκιμίου. • Η έκφραση είναι φτωχή, το λεξιλόγιο περιορισμένο και επαναλαμβανόμενο.	6-0
--	-----

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Ε: ΕΡΕΥΝΑ (25 μονάδες)	Μ/Σ
Η εργασία παρουσιάζει σαφέστατες ενδείξεις προσωπικής έρευνας: • Ο φοιτητής αξιοποιεί πλήρως και όχι επιλεκτικά το μεγαλύτερο μέρος της βιβλιογραφίας που υποδείχθηκε. • Ο φοιτητής ανακαλύπτει και αξιοποιεί σχετικές και χρήσιμες πηγές πέραν των αρχικών υποδείξεων του διδάσκοντος. • Η αξιοποίηση της βιβλιογραφίας για τη συγκρότηση του επιχειρήματος είναι άρτια. Η βιβλιογραφική τεκμηρίωση θέσεων, απόψεων και επιχειρημάτων είναι συμπαγέστατη. Η βιβλιογραφία χρησιμοποιείται ως μέσον για να εμπλουτιστεί ουσιαστικά το επιχείρημα με ιδέες, πληροφορίες, τεκμήρια, παραδείγματα κλπ/	25-18
Η εργασία παρουσιάζει σαφείς ενδείξεις προσωπικής έρευνας: • Ο φοιτητής αξιοποιεί σημαντικό μέρος της παρεχόμενης βιβλιογραφίας. • Η αξιοποίηση της βιβλιογραφίας για τη συγκρότηση του επιχειρήματος είναι επαρκής, αλλά όχι πλήρης. Διενεργούνται παραπομπές σε επιστημονικές μελέτες σχετικές με το θέμα, δεν είναι όμως πλήρως εμφανές πώς οι μελέτες αυτές έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη του επιχειρήματος του φοιτητή.	17-9
Η εργασία παρουσιάζει ελάχιστες ή μηδενικές ενδείξεις προσωπικής έρευνας: • Ο φοιτητής αρκείται κυρίως στο υλικό του διδακτικού εγχειριδίου ή/και της βασικής υποχρεωτικής βιβλιογραφίας, υλικό όμως το οποίο όμως αποδεικνύει ότι έχει προσπελάσει στην ολότητά του. Αναφορές στην ευρύτερα παρεχόμενη βιβλιογραφία σπανίζουν και είναι επιλεκτικές.	8-0

• Η αξιοποίηση της βιβλιογραφίας για τη συγκρότηση, την προέκταση και την εμβάθυνση του επιχειρήματος είναι περιορισμένη. • Ο φοιτητής διαθέτει την αίσθηση της ανάγκης για βιβλιογραφική τεκμηρίωση θέσεων, απόψεων και επιχειρημάτων.	
• Επίσης αναφορικά με την αξιολόγηση της εργασίας σημειώνεται ότι όλες οι πηγές που αναφέρονται στη βιβλιογραφία της εργασίας πρέπει οπωσδήποτε να συνοδεύονται από το DOI ή το ISBN τους, ανάλογα με το αν πρόκειται για επιστημονικό άρθρο ή βιβλίο. Σε περίπτωση που δεν τα αναφέρονται, θα αφαιρούνται μονάδες. Ελλείψεις στις αναφορές θα οδηγούν σε αφαίρεση βαθμολογίας. • Τέλος, εργασίες που περιέχουν πηγές που αποτελούν προϊόντα Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) θα λαμβάνουν μη προβιβάσιμη βαθμολογία.	

5.2. Εξετάσεις

Η τελική αξιολόγηση έχει ως στόχο να αξιολογήσει αν έχετε επιτύχει τα μαθησιακά αποτελέσματα και ελέγχει την κατανόηση των βασικών εννοιών, καθώς και την εφαρμογή των θεωριών που παρουσιάζονται στο μάθημα. Η βαθμολογία σας στην τελική αξιολόγηση θα αντιπροσωπεύει το 50% του τελικού βαθμού. Η συμμετοχή σας στην τελική αξιολόγηση (ηλεκτρονικά ή με φυσική παρουσία) του μαθήματος είναι υποχρεωτική για την επιτυχία σας στο μάθημα. [Προσοχή! Η επιτυχία σας στη γραπτή εργασία δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή σας στην τελική αξιολόγηση του μαθήματος.](#)

5.3. Βαθμολόγηση

Με βάση τα όσα είπαμε, η βαθμολογία σας θα διαμορφωθεί ως εξής:

Ρουμπρίκα – Κατανομή Βαθμών DPSYC 219	
Βαρύτητα επί τοις % του συνολικού βαθμού (100 μονάδες)	
A. Βαθμολογούμενες Διαδραστικές Δραστηριότητες	

Διαδραστική δραστηριότητα 3	5%	20% (20 βαθμοί) Από τις Βαθμολογούμενες Διαδραστικές Δραστηριότητες
Διαδραστική δραστηριότητα 5	5%	
Διαδραστική δραστηριότητα 7	5%	
Διαδραστική δραστηριότητα 10	5%	
B. Εργασία Εξαμήνου	30% (30 βαθμοί) Από την Γραπτή Εργασία	
Σύνολο Διαμορφωτικής Αξιολόγησης 50%		
Γ. Τελική Αξιολόγηση	50%	
Σύνολο Αξιολόγησης	100%	

5.4. Ανάρτηση βαθμών

Ο βαθμός της Γραπτής Εργασίας αναρτάται στην πλατφόρμα μαθήματος της Moodle, χρονικά, όχι αργότερα από δύο (2) εβδομάδες μετά την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης της μαζί με το φύλλο ανατροφοδότησης. Σε κάθε περίπτωση, οι βαθμοί πρέπει να αναρτηθούν στη Moodle το αργότερο μια ημέρα πριν από την έναρξη της περιόδου εξετάσεων του Πανεπιστημίου. Θα ενημερωθείτε αυτόματα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την βαθμολόγησή τους. Δικαίωμα επανεξέτασης της εργασίας έχετε μόνο όταν λάβετε τις τελικές σας βαθμολογίες από την Κεντρική Γραμματεία του Πανεπιστημίου, μετά την ολοκλήρωση της εξεταστικής περιόδου.

Οι βαθμοί των διαδραστικών ασκήσεων αναρτώνται στην πλατφόρμα μαθήματος της Moodle, χρονικά, όχι αργότερα από δύο (2) εβδομάδες μετά την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης τους μαζί με το φύλλο ανατροφοδότησης. Σε κάθε περίπτωση, οι βαθμοί πρέπει να αναρτηθούν στη Moodle το αργότερο μια ημέρα πριν από την έναρξη της περιόδου εξετάσεων του Πανεπιστημίου. Θα ενημερωθείτε αυτόματα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την βαθμολόγησή τους.

5.5.Κριτήρια αξιολόγησης:

Αριθμητική Βαθμολογία	Περιγραφική Βαθμολογία	Αλφαβητική Βαθμολογία
85-100%	Άριστα	A
65-84%	Πολύ Καλά	B
50-64%	Καλά	C
0-49%	Απόρριψη	F

6. Fair play | Η μάθηση έχει κανόνες

1. Για να ολοκληρώσετε επιτυχώς το μάθημα, και να σας πιστωθούν τα αντίστοιχα ECTS, θα πρέπει να ισχύσουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1.1. Να έχετε ολοκληρώσει επιτυχώς τις βαθμολογούμενες δραστηριότητες (βάση: 50%)

θα πρέπει να απαντήσετε και στις τέσσερις (4) υποχρεωτικές διαδραστικές δραστηριότητες του κάθε μαθήματος. Η κάθε μια από τις τέσσερις (4) δραστηριότητες θα βαθμολογείται ξεχωριστά και για να ολοκληρώσετε με επιτυχία το κομμάτι αυτό θα πρέπει ο μέσος και από τις τέσσερις (4) δραστηριότητες να είναι 50+. **Αν δεν εκτελεστεί έστω και μια από τις βαθμολογούμενες υποχρεωτικές δραστηριότητες τότε ο βαθμός στην τελική βαθμολογία και στην αντίστοιχη στήλη του βαθμολογίου θα είναι «0».**

1.2. Να έχετε ολοκληρώσει επιτυχώς την εργασία εξαμήνου (βάση: 50%)

1.3. Να εξετασθείτε επιτυχώς στο μάθημα (βάση: 50%)

2. Κατάθεση διαδραστικών δραστηριοτήτων και εργασιών:

2.1 Οι **βαθμολογούμενες διαδραστικές δραστηριότητες** και η **εργασία** εξαμήνου θα πρέπει να παραδίδονται στις συγκεκριμένες ημερομηνίες οι οποίες είναι αναρτημένες στην πλατφόρμα δίπλα από κάθε διαδραστική δραστηριότητα / δίπλα στην εργασία. Η εκπρόθεσμη υποβολή των διαδραστικών αυτών δραστηριοτήτων χωρίς πρωθύστερη χορήγηση παράτασης, επιφέρει μηδενισμό αυτής και παραπομπή στην επαναληπτική εξεταστική (Σεπτεμβρίου). Παρατάσεις δεν χορηγούνται παρά μόνο για λόγους ανωτέρας βίας (βλ και οδηγό σπουδών π.χ. θέματα υγείας, φυσικές καταστροφές κ.λπ.). Σε περιπτώσεις επανυποβολής τους στην επαναληπτική εξεταστική (με εξαίρεση τους σχετικά τεκμηριωμένους λόγους ανωτέρας βίας όπως αναφέρονται στον οδηγό σπουδών), ο μέγιστος βαθμός που μπορείτε να λάβετε είναι 64/100.

2.2 Σημειώνεται ότι αιτήματα για χορήγηση παράτασης των ενδιάμεσων εργασιών υποβάλλονται μέχρι και την ημερομηνία της καταληκτικής υποβολής, στον/στην διδάσκοντα/σα του ακροατηρίου. Το οποιοδήποτε αίτημα θα πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από τα αναγκαία εκείνα δικαιολογητικά που τεκμαίρουν και τον λόγο της παράτασης.

2.3 Τα δικαιολογητικά αποστέλλονται στον διδάσκοντα του ακροατηρίου, καθώς και στη Γραμματεία του Προγράμματος. Ο/Η διδάσκων /σα προωθεί τα δικαιολογητικά για έγκριση

στον/στην Συντονιστή/στρια Προγράμματος και στην περίπτωση που δεν μπορεί να αποφανθεί ο/η Συντονιστής Προγράμματος ζητείται η έγκριση της Δ/ντριας της Μονάδας.

- 2.4 Σε περίπτωση μη (έγκαιρης) υποβολής της ενδιάμεσης εργασίας και μηδενισμού, ο/η φοιτητής/τρια έχει την υποχρέωση υποβολής άλλης εργασίας, με διαφορετικό θέμα στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου, με μέγιστο βαθμό 64/100. (Εξαίρεση ως προς αυτό προκύπτει, όπως αναφέρθηκε και προηγούμενα στις περιπτώσεις όπου υπάρχει/γίνεται επίκληση λόγων ανωτέρας βίας, με την επίδειξη της απαραίτητης τεκμηρίωσης).
- 3 Στην περίπτωση που δεν πετύχετε προβιβάσιμο βαθμό (50+) σε κάποιο από τα τρία στοιχεία της παραγράφου 1 (διαδραστικές δραστηριότητες, ενδιάμεση εργασία, τελική εξέταση) στην πρώτη προσπάθεια, επανεξετάζεστε στο μέρος αυτό της αξιολόγησης που έχετε αποτύχει. Σε περίπτωση που αποτύχετε και στα τρία μέρη της αξιολόγησης τότε επανεξετάζεστε και στα τρία αυτά μέρη. Πληροφορηθείτε την ακριβή διαδικασία και το τι προβλέπεται κάθε φορά και από τον «Οδηγό Σπουδών».
- 3.1 Να θυμάστε ότι δεν μπορείτε να κάνετε χρήση προηγούμενης εργασίας σας που έχετε υποβάλλει στο πλαίσιο εκπόνησης του ίδιου η άλλου Προγράμματος σε ποσοστό άνω του 20% της συνολικής έκτασης της νέας εργασίας. Δεν μπορείτε επίσης να κάνετε χρήση εργασίας σας που έχει υποβληθεί στο πλαίσιο εκπόνησης άλλου Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Σε αντίθετη περίπτωση, η νέα εργασία δεν λαμβάνεται υπόψη και θα πρέπει να επανυποβληθεί με max βαθμολογίας το 64.
- 3.2 Τα ανωτέρω (παρ. 2 και 3) ισχύουν και για τις βαθμολογούμενες διαδραστικές δραστηριότητες, οι οποίες επίσης υποβάλλονται εντός προσδιορισμένων προθεσμιών (μια προθεσμία για καθεμία βαθμολογούμενη δραστηριότητα). Επισημαίνεται ότι, υποχρεούστε να καταθέσετε όλες τις βαθμολογούμενες δραστηριότητες ανεξάρτητα από το ποσοστό βαρύτητας αξιολόγησης της κάθε δραστηριότητας.
- 3.3 Η αποτυχία στις διαδραστικές δραστηριότητες ή/και στην εργασία δεν σημαίνει αποκλεισμό από τις εξετάσεις.
5. Οι εργασίες σας θα πρέπει να είναι προϊόν δικής σας πνευματικής εργασίας και να χρησιμοποιείτε το σωστό σύστημα παραπομπών (APA Referencing Style, 7th Edition), για το

οποίο θα ενημερωθείτε στο μάθημα. Οι εργασίες σας ελέγχονται για λογοκλοπή με το σύστημα Turnitin, το οποίο είναι ένα ψηφιακό εργαλείο αντιπαραβολής κειμένων, μέσω του οποίου ελέγχεται αν οι γραπτές εργασίες σας αποτελούν προϊόν δικής σας ενασχόλησης ή περιλαμβάνουν υλικό αντιγραφής από τρίτες πηγές και σε ποιο βαθμό μπορεί να συμβαίνει αυτό. Με το που θα αναρτηθεί η εργασία σας στο Moodle, η εφαρμογή Turnitin συγκρίνει το περιεχόμενό της με άλλες πηγές μέσω του διαδικτύου. Αυτό επιτρέπει στον καθηγητή να ελέγξει την αυθεντικότητα των κειμένων σας και να εντοπίσει το ποσοστό λογοκλοπής του έργου που παρουσιάζετε. Σε περίπτωση υψηλού ποσοστού λογοκλοπής, είτε προέρχεται από άλλες φοιτητικές σπουδές είτε από εξωτερικές πηγές, η εργασία μηδενίζεται και κινδυνεύετε με διαγραφή από το πρόγραμμα σπουδών. **Η ανάρτηση της εργασίας σας στο Moodle μπορεί να γίνει μόνο μια φορά.**

6. Κατά την εξέταση θα πρέπει να συμμορφωθείτε με τον κανονισμό του Πανεπιστημίου, ο οποίος θα σας κοινοποιηθεί και οφείλετε να τον γνωρίζετε. Σε περίπτωση που εξακριβωθεί προσπάθεια αντιγραφής, το γραπτό μηδενίζεται και κινδυνεύετε με διαγραφή από το πρόγραμμα.

7. Η μάθηση θέλει εργαλεία

7.1. Moodle

Όπως ήδη είπαμε, βασικό εργαλείο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, είναι το Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης (Σ.Δ.Μ.). Το Πανεπιστήμιό μας χρησιμοποιεί το Moodle, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις ανάγκες και τους σκοπούς της ενεργητικής και συνεργατικής μάθησης. Με την πλατφόρμα αυτή, οργανώνουμε το εκπαιδευτικό υλικό και τη μαθησιακή διαδικασία, επικοινωνούμε, συνεργαζόμαστε και εξασκούμαστε. Όλες οι σημαντικές πληροφορίες, οι ανακοινώσεις και τα βοηθήματα μελέτης, βρίσκονται μέσα στη σελίδα του μαθήματος, η οποία φιλοξενείται σε αυτό το σύστημα. Στην αρχή του εξαμήνου, η Μονάδα εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης φροντίζει για την εκπαίδευση σας στη χρήση της πλατφόρμας, η οποία όπως θα δείτε, είναι φιλική στον χρήστη.

7.2. Βιβλιοθήκη

Το Πανεπιστήμιο διαθέτει μια αξιόλογη **βιβλιοθήκη**, με πρόσβαση σε πλούσιες πηγές και δυνατότητα διαδανεισμού. Πέρα από δέκα χιλιάδες τίτλους έντυπου υλικού, έχει συνδρομητική πρόσβαση σε τριακόσιες χιλιάδες ηλεκτρονικά βιβλία και πάνω από πέντε εκατομμύρια ηλεκτρονικά άρθρα που καλύπτουν στο μέγιστο βαθμό όλες τις ανάγκες σας. Μπορείτε να αναζητήσετε υλικό της Βιβλιοθήκης, είτε από το Κατάλογο Ανοικτής πρόσβασης (Ebsco Discovery Service), είτε από τη μηχανή αναζήτησης.

7.3. NUP WEBTV

Ποιός είπε ότι το Πανεπιστήμιο είναι μόνο διάβασμα; Η επιστήμη βασίζεται στη συζήτηση και στην ανταλλαγή απόψεων, έχει παλμό και είναι ζωντανή. Μέσω του καναλιού μας, μπορείτε να παρακολουθήσετε την μετάδοση ημερίδων, εκδηλώσεων και άλλων σημαντικών επιστημονικών στιγμών και ζυμώσεων, σε ζωντανή αναμετάδοση ή μαγνητοσκοπημένα.

7.4. Online Lecture Series

Είμαστε μακριά, αλλά ερχόμαστε κοντά μέσω του συστήματος Τηλεσυναντήσεων. Με τα ψηφιακά εργαλεία του Πανεπιστημίου, η μάθηση γίνεται ζωντανή. Συνδεόμαστε από διαφορετικά μήκη και πλάτη του κόσμου, για να εμβαθύνουμε στο γνωστικό αντικείμενο, να συνδιαλεχθούμε πάνω σε επιστημονικά ζητήματα, να μοιραστούμε τον ενθουσιασμό μας, αλλά και τον προβληματισμό μας, και να εφαρμόσουμε τα όσα μαθαίνουμε, συνεργαζόμενοι. Η κοινότητα μας είναι ψηφιακή, αλλά έχει ζωή!

7.5. Forums

Η επιστημονική ζύμωση επιτυγχάνεται με τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων. Λάβετε μέρος στο επιστημονικό debate, μέσω των forums που θα βρείτε στην πλατφόρμα.

7.6. Βιβλιογραφία και πηγές

Απαιτούμενη:

Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018). *Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg.

- Shiraev, B.E., and Levy, A.D. (2018). *Διαπολιτισμική ψυχολογία. Κριτική σκέψη και εφαρμογές*. (Β. Παυλόπουλος, Επιμ.). Αθήνα: Πεδίο.
- Χρυσόχοου, Ξ. (2011). *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα: Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας*. Αθήνα: Πεδίο. (το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το 2004).

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

- Neuliep, J. (2006). *Intercultural Communication, A Contextual Approach*. Sage Editions
- Παυλόπουλος, Β., Ντάλα, Μ., Καλογήρου, Σ., Θεοδώρου, Ρ., Μαρκούση, Δ., και Μόττη-Στεφανίδη, Φ. (2009). Επιπολιτισμός και Προσαρμογή Μεταναστών Εφήβων στο Σχολικό Πλαίσιο. *Psychology*. 16(3). Σελ: 402-424.
- Samovar, L., Porter, R. Mc Daniel, E. (2005). *Intercultural Communication, A Reader*. Wadsworth Publishers.

7.7. Επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό

Υπερσύνδεσμοι, οπτικοακουστικό υλικό και άλλες πηγές, εμπλουτίζουν τη μαθησιακή διαδικασία. Θα τα βρείτε στην πλατφόρμα, ανά εβδομάδα μελέτης.

8. Η μάθηση θέλει καθοδήγηση

8.1. Οδηγίες και Συμβουλές

Για να είστε αποτελεσματικοί προτείνω:

1. Να τηρείτε τα χρονοδιαγράμματα

Δείτε στον οδηγό πόσο χρόνο χρειάζεται για να μελετήσετε την κάθε ενότητα και προγραμματίστε μέσα στην εβδομάδα πότε θα ασχοληθείτε με κάθε σκέλος. Μπορείτε να σπάσετε τη μελέτη σε μικρότερα τμήματα.

2. Να μελετάτε ενεργητικά

Σκεφτείτε τον τίτλο της θεματικής. Δείτε προσεκτικά τους μαθησιακούς στόχους και αποτελέσματα. Μελετώντας το υλικό, προσπαθήστε να σκέφτεστε ποια είναι η σχέση του με τους μαθησιακούς στόχους και πώς θα σας βοηθήσει να πετύχετε τα μαθησιακά αποτελέσματα. Κρατήστε σημειώσεις, φτιάξε ένα γλωσσάριο με τους όρους που συναντάτε και δημιουργήστε εννοιολογικούς χάρτες και σχεδιαγράμματα. Σκεφτείτε πώς αυτό που μαθαίνετε μπορεί να σχετίζεται με όσα μάθατε σε προηγούμενες ενότητες και αν μπορείτε να το εφαρμόσετε στη καθημερινή επαγγελματική και επιστημονική σας ζωή.

3. Να ελέγχετε τη κατανόησή σας

Η γνώση δε μπορεί να εφαρμοστεί εάν δεν κατανοηθεί. Χρησιμοποιήστε τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, για να τσεκάρετε εάν αντιλαμβάνεστε σωστά τη θεωρία. Εάν έχετε απορίες, χρησιμοποιήστε τα αντίστοιχα forums.

4. Να εφαρμόζετε τη νέα γνώση

Σε κάθε ενότητα υπάρχουν δραστηριότητες που ζητάνε την εφαρμογή της γνώσης (π.χ. επίλυση προβλήματος, μελέτη περίπτωσης) και την εμβάθυνση (κριτική ανάλυση, αξιολόγηση). Η ενασχόληση σας με αυτές δίνει τη δυνατότητα της εις βάθος μάθησης. Η ανατροφοδότηση που θα πάρετε, θα σας βοηθήσει να βελτιώσετε τις δεξιότητές σας και να γίνετε πιο αποτελεσματικοί επαγγελματίες και επιστήμονες.

5. Να επικοινωνείτε

Η ανταλλαγή απόψεων στα forums θα σας βοηθήσει να δείτε νέες πτυχές και οπτικές, διευρύνοντας την αντίληψή σας. Συζητήστε με τους συμφοιτητές σας.

6. Να συμμετέχετε στα ζωντανά μαθήματα

Στα ζωντανά μαθήματα δίνεται η δυνατότητα να αλληλεπιδράσουμε και να εμβαθύνουμε στη θεματική, εστιάζοντας στις δικές σας ανάγκες. Αν δεν μπορείτε να συμμετάσχετε ζωντανά, παρακολουθήστε ενεργητικά τη μαγνητοσκόπηση, κάνοντας τις δραστηριότητες και επικοινωνήστε με το chat, το e-mail ή τηλεφωνικά, για να επιλύσουμε την όποια απορία σας.

9. Η μάθηση θέλει πειθαρχία - Εκπαιδευτικό Συμβόλαιο

Τι μπορείτε να περιμένετε από τον καθηγητή σας

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια να σας καθοδηγήσουμε στη μαθησιακή διαδικασία, προσφέροντας σας τις συνθήκες που θα εξασφαλίσουν την ενεργητική συμμετοχή σας και την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Προσδοκούμε μέσω των διαφόρων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων να δημιουργήσουμε τα κατάλληλα κίνητρα και να αξιοποιήσουμε τις εμπειρίες σας, ώστε η εκπαιδευτική διαδικασία να αποκτήσει νόημα για εσάς. Επιθυμία μας είναι να δημιουργήσουμε ένα ισχυρό αίσθημα ομαδικότητας που ευνοεί τη συνεργασία και να κάνουμε τον καθένα από εσάς να κατανοήσει ότι η προσφορά του στο μάθημα είναι μοναδική. Γι' αυτό και θα ακούσουμε με ενδιαφέρον τις προτάσεις σας για βελτιώσεις. Συστήνουμε ανεπιφύλακτα να επικοινωνείτε μαζί μας προκειμένου να επιλύσουμε απορίες. Θα χαρούμε να σας γνωρίσουμε και να σας υποστηρίξουμε στην προσπάθειά σας να εξελίξετε τις γνώσεις σας και τις δεξιότητές σας. Ο καλύτερος τρόπος να μας βρείτε είναι μέσω e-mail. Θα σας απαντήσουμε εντός 24ώρου. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να ορίσουμε και ραντεβού, προκειμένου να μιλήσουμε δια ζώσης.

Τι περιμένουμε εμείς από εσάς

Τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δίνουν έναν βαθμό ελευθερίας ως προς τον χρόνο και τον τρόπο μελέτης, ωστόσο αυτή η ελευθερία μπορεί να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα, εάν δεν υπάρξει ο σωστός προγραμματισμός και η σωστή διαχείριση. Αναμένουμε από εσάς να προσέρχεστε στα

ζωντανά μαθήματα έχοντας μελετήσει το υλικό των αντίστοιχων ενοτήτων, προκειμένου το μάθημα να είναι παραγωγικό. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, πρέπει να είστε ενεργητικοί, να συμμετέχετε στις συζητήσεις και τις δραστηριότητες και να συνεργάζεστε αρμονικά με τους συμφοιτητές σας. Τονίζουμε ότι είναι σημαντικό να ακούτε με προσοχή και σεβασμό τους συμφοιτητές σας. Ο καθένας είναι ξεχωριστός, προέρχεται από διαφορετικό περιβάλλον και έχει διαφορετικές εμπειρίες. Προσέξτε τον τρόπο που επικοινωνείτε μεταξύ σας, ιδίως σε ασύγχρονες συνθήκες, όπως όταν χρησιμοποιείται τα forums ή το chat. Είναι πιο εύκολο να παρερμηνεύσετε τα λόγια κάποιου ή να μη φιλτράρετε τα λεγόμενά σας, όταν δε γνωρίζετε τον συνομιλητή σας και δεν τον έχετε μπροστά σας. Δείξτε ενσυναίσθηση και ενθαρρύνετε τους συμφοιτητές σας να εκφράσουν τις απόψεις τους ή τον προβληματισμό τους.

10. Η μάθηση θέλει υποστήριξη

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί κάποιες στιγμές να σας κάνει να νιώθετε μοναξιά, ανασφάλεια ή άγχος. Είναι λογικό να βιώσετε στιγμές πίεσης, να ανησυχήσετε επειδή κάτι δεν καταλάβατε ή να νιώσετε την ανάγκη άμεσης ανατροφοδότησης. Είναι επίσης ανθρώπινο, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, να τύχει κάτι απρόσμενο, το οποίο θα σας βγάλει εκτός προγράμματος. Το Πανεπιστήμιο είναι θεσμός, αλλά είναι και άνθρωποι, οι οποίοι θα είναι δίπλα σας για να σας υποστηρίξουν. Τόσο **ο καθηγητής σας**, όσο ο **συντονιστής** του προγράμματος, θα προσπαθήσουν να σας βοηθήσουν στις δυσκολίες που ίσως ενσκήψουν, σε σχέση με το μάθημα. Όσον αφορά το ακαδημαϊκό σκέλος, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι ο καθένας από εσάς, έχει έναν **ακαδημαϊκό σύμβουλο**, ο οποίος θα σας καθοδηγήσει σε θέματα που σχετίζονται με τις σπουδές σας. Επιπλέον, στο Πανεπιστήμιο μας, λειτουργεί η μονάδα **Σ.Κ.Ε.Ψ.Υ.**, στην οποία εξειδικευμένα άτομα, με ευαισθησία και εχεμύθεια, θα σας συμβουλευθούν και θα σας ενδυναμώσουν, ώστε να ξεπεράσετε τις δυσκολίες σας. Πέραν τούτου, υπάρχει το **Κέντρο Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών και Αναπηριών (Κ.Ε.Ε.Α.Α.)**, ώστε οι ατομικές ανάγκες σας να καλυφθούν. Τέλος, μπορείτε να απευθύνεστε στο Τμήμα Φοιτητικών Θεμάτων και στη **Γραμματεία του Προγράμματος**, για θέματα διαδικαστικά. Σημασία έχει, να είστε υγιείς, δυνατοί, αισιόδοξοι και ευτυχισμένοι.

Μιλήστε με τον ακαδημαϊκό σας σύμβουλο για ακαδημαϊκά θέματα, τα στοιχεία του σας έχουν γνωστοποιηθεί κατά την εγγραφή σας.

Επικοινωνήστε με το Συμβουλευτικό Κέντρο Έρευνας και Ψυχολογικής Υποστήριξης (Σ.Κ.Ε.Ψ.Υ.) για ψυχολογική υποστήριξη:

Στείλτε μήνυμα στο skepsi@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στα +357 2684-3425 | +357 9641-7024

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών και Αναπηριών (Κ.Ε.Ε.Α.Α.), για τις ατομικές εκπαιδευτικές σας ανάγκες.

Στείλτε μήνυμα στο keaaa@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στα +357 2684-3421

Απευθυνθείτε στην γραμματεία της σχολής για διαδικαστικά ζητήματα:

Στείλτε μήνυμα στο / dist_health_school@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στο +357 2684-3404

καθώς και στο Γραφείο Φοιτητικών Θεμάτων:

Στείλτε μήνυμα στο student.affairs@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στο +357 26843382

Ζητήστε βοήθεια από το IT για θέματα που αφορούν στη τεχνολογία και τη χρήση του λογισμικού:

Στείλτε μήνυμα στο it_support@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στο +357 26843344

11. Η μάθηση είναι δικαίωμα

Σε αυτό το μάθημα, ο καθένας σας είναι πολύτιμο μέλος της ομάδας. Η φυλή, το φύλο, η φυσική κατάσταση και οτιδήποτε άλλο διαφοροποιεί τον καθένα σας, δεν είναι στοιχείο διάκρισης αλλά στοιχείο μοναδικότητας, το οποίο εμπλουτίζει την ομάδα μας. Η πολυφωνία είναι στοιχείο που ευνοεί τον διάλογο και τη διερεύνηση της αλήθειας, κάτι που είναι και ο στόχος της επιστήμης. Είμαστε μια κοινότητα διερεύνησης της γνώσης, στην οποία ο καθένας έχει δικαίωμα να εκφράζει την άποψή του και να γίνεται σεβαστός.

12. Η μάθηση έχει πρόγραμμα

Μελετήστε το πρόγραμμα και τη δομή της μαθησιακής διαδικασίας και προετοιμαστείτε κατάλληλα για το μάθημα, οργανώνοντας τον χρόνο σας.

Συνοπτικά το χρονοδιάγραμμα του μαθήματος έχει ως εξής:

- **0 εβδομάδα:** Εβδομάδα προσαρμογής.
- **1^η εβδομάδα:** Έναρξη Μαθημάτων: Γενικές οδηγίες, αλληλογνωριμία.
- **2^η εβδομάδα:** Ανάρτηση Θέματος Εργασίας από τον Συντονιστή του κάθε μαθήματος.
- **3^η εβδομάδα:** Διαδραστική και συμμετοχική διαδικασία.
- **4^η εβδομάδα:** Διαδραστική και συμμετοχική διαδικασία.
- **5^η εβδομάδα:** Διαδραστική και συμμετοχική διαδικασία.
- **6^η εβδομάδα:** Διαδραστική και συμμετοχική διαδικασία.
- **7^η εβδομάδα:** Έναρξη υποβολής γραπτής εργασίας
- **8^η εβδομάδα:** Ανοικτή για υποβολή γραπτής Εργασίας
- **9^η εβδομάδα:** Ανοικτή για υποβολή γραπτής Εργασίας
- **10^η εβδομάδα:** Τελική εβδομάδα κατάθεσης της εργασίας
- **11^η εβδομάδα:** Peer review από τους φοιτητές σε σχέση με το περιεχόμενο της εργασίας, σχολιασμό, ανάλυση και δημιουργική κριτική σε συνεργασία με τον διδάσκοντα.
- **12^η εβδομάδα:** Βαθμολογίες Εργασιών από τον διδάσκοντα (ανατροφοδότηση και συζήτηση για τις εργασίες)
- **13^η εβδομάδα:** Επισκόπηση Μαθήματος και Προετοιμασία για τις τελικές εξετάσεις.

Εβδομάδα 0

Προπαρασκευή

Εκπαιδευτικό σεμινάριο (mentoring) με παιδαγωγικό και τεχνικό μέρος, σύμφωνα με τις πρόνοιες και τις πολιτικές του Πανεπιστημίου. Γνωριμία με την πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης και τον οδηγό σπουδών, ανάλυση του οδηγού αξιολόγησης γραπτών εργασιών, της πολιτικής για τη λογοκλοπή κ.λπ.

Προβλεπόμενος χρόνος ενασχόλησης: 5 ώρες

Εβδομάδα 1

Κατανοώντας την Διαπολιτισμική Ψυχολογία

Στην πρώτη ενότητα του μαθήματος, γίνεται μια επεξήγηση των βασικότερων εννοιών της Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας και μια πρώτη περιήγηση σε βασικούς διαπολιτισμικούς όρους που θα μας συνοδεύσουν ως την τελευταία ενότητα. Θα γίνει αναφορά στη σχέση Κοινωνικής και Διαπολιτισμικής ψυχολογίας και τη συμβολή τους για την επεξήγηση της κοινωνικής/ διαπολιτισμικής συμπεριφοράς. Η Διαπολιτισμική ψυχολογία είναι η επιστημονική μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς και των ψυχικών διεργασιών, συμπεριλαμβανομένων τόσο της μεταβλητότητάς τους, όσο και της σταθερότητάς τους, κάτω από ποικίλες πολιτισμικές συνθήκες. Στην ενότητα αυτή εξηγούνται οι θεμελιώδεις έννοιες της κουλτούρας και του πολιτισμού καθώς και η γνωστή παραβολή του πολιτισμικού παγόβουνου κατά Hall, προκειμένου να γίνει κατανοητή η ορατή και αόρατη κουλτούρα.

Ο πολιτισμός μας ή η κουλτούρα μας θα λέγαμε ότι κυριαρχεί στη ζωή μας. Η κουλτούρα μας, ως προϊόν ισχυρής μάθησης που έχουμε λάβει από τους σημαντικούς για μας ανθρώπους ή ομάδες, καθώς και από την εμπειρία αλληλεπίδρασης μαζί τους, είναι μια βαθιά ριζωμένη οπτική και αναπόσπαστο στοιχείο της προσωπικότητάς μας.

Κατά την επαφή μας με μια διαφορετική κουλτούρα (η κορυφή του παγόβουνου) άμεσα παρατηρήσιμα είναι : η γλώσσα, η αρχιτεκτονική του περιβάλλοντος, το φαγητό, ο πληθυσμός, η μουσική, ο τρόπος ένδυσης, η τέχνη και η λογοτεχνία, ο τρόπος ζωής, η συναισθηματική έκφραση, οι χειρονομίες και οι τρόποι χαιρετισμού, οι δραστηριότητες αναψυχής, η οπτική επαφή, ο αθλητισμός και πολλά άλλα. Όλα αυτά τα στοιχεία αποτελούν την «ορατή κουλτούρα». Στην «αόρατη κουλτούρα», δηλαδή στην «κρυμμένη επιφάνεια» του παγόβουνου υπάρχουν όλα αυτά που δεν μπορεί κανείς να αντιληφθεί με τις πέντε αισθήσεις του και είναι τα εξής: Η αίσθηση του χρόνου, στάσεις σχετικά με την ανθρώπινη φύση, ο ρόλος της οικογένειας και οι ρόλοι ενηλίκων και ανηλίκων μέσα σ' αυτήν, οι κανόνες που αφορούν τις ανθρώπινες σχέσεις, η σημασία της εργασίας, τα κίνητρα, η αντοχή στις αλλαγές, τα

επικοινωνιακά στυλ, οι στάσεις για το ρόλο των ανδρών και των γυναικών, η σημασία που δίνεται στο πρόσωπο ή την ομάδα και πολλά άλλα. Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση αυτή, κάποια από αυτά τα στοιχεία έχουν καταλυτική σημασία αν θέλουμε να γνωρίσουμε, να κατανοήσουμε και τελικά να έρθουμε κοντά με ένα άτομο από διαφορετική κουλτούρα και κάποια είναι λιγότερα σημαντικά στη διαδρομή αυτής της γνώσης. Πάντως, τα δυο μέρη του παγόβουνου δημιουργούν μια συναρπαστική πολιτισμική ποικιλία, την πολιτισμική μας ταυτότητα. Σε συνέχεια των παραπάνω θα ασχοληθούμε με τα συστατικά του πολιτισμού, καθώς και τα ποιοτικά στοιχεία ενός *παραδοσιακού* και *μη παραδοσιακού πολιτισμού*. Επιπλέον, στην ενότητα αυτή αναφέρονται οι διάφορες υποκουλτούρες ως διαμορφωτές της *πολιτισμικής ταυτότητας* (εθνοτική, κοινωνικοοικονομική, οργανωσιακή και τοπική κουλτούρα), αλλά και η διαδικασία της κοινωνικοποίησης και των «*πολιτισμικών δασκάλων*», ως κύριων φορέων της κουλτούρας.. Κατόπιν, στην ενότητα επεξηγούνται οι βασικές έννοιες της εσω-ομάδας και της εξω-ομάδας.

1.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να σας εισάγει στις βασικές έννοιες της διαπολιτισμικής ψυχολογίας και να σας εξηγήσει τις θεμελιώδεις έννοιες της *κουλτούρας* και του *πολιτισμού*, αλλά και τις βασικές διαδικασίες απόκτησης της *πολιτισμικής ταυτότητας* μέσα από την καίρια λειτουργία της κοινωνικοποίησης. Επίσης, η ενότητα αυτή έχει σκοπό να μας γνωρίσει όρους που θα συναντούμε διαρκώς κατά τη διάρκεια του μαθήματος όπως τους όρους της *εσω-ομάδας* και *εξω-ομάδας*.

1.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης;

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. αναλύετε σύγχρονα θέματα τα οποία μελετά η διαπολιτισμική ψυχολογία,

2. εξηγείτε την έννοια και τη διαδικασία απόκτησης κουλτούρας/πολιτισμού,
3. αναλύετε κριτικά την επίδραση της κοινωνικοποίησης στη διαμόρφωση της πολιτισμικής ταυτότητας,
4. συγκρίνετε τις διαφορές μεταξύ παραδοσιακού και μη παραδοσιακού πολιτισμού
5. ορίζετε τις έννοιες της εσω-ομάδας και εξω-ομάδας,

1.3 Λέξεις-κλειδιά

Διαπολιτισμική Ψυχολογία	Πολιτισμικό «παγόβουνο»
Κουλτούρα	Παραδοσιακός πολιτισμός
Πολιτισμός	Μη παραδοσιακός πολιτισμός

1.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά video που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

1.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) .*Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ.2: 88-90, Κεφ.3: σελ. 103-107, 111-112, 117-119, 121-124, 127-131
- Shiraev, B.E., & Levy, A.D. (2018). *Διαπολιτισμική ψυχολογία. Κριτική σκέψη και εφαρμογές*. (Β. Παυλόπουλος, Επιμ.). Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.1 : σελ. 42-51, 56-58.
- Χρυσόχου, Ξ. (2011). *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα : Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας*. Αθήνα: Πεδίο. Εισαγωγή : σελ. 41-45
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt
- Άρθρα τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα στην εβδομάδα μελέτης της Ενότητας.

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

Υποστηρικτικά εκπαιδευτικά videos:

- **Το παγόβουνο της κουλτούρας (The cultural iceberg)** - Μια σύντομη εισαγωγή στο Πολιτισμικό παγόβουνο από τον Edward T. Hall

https://www.youtube.com/watch?v=a9Z83I_g4Hw

<https://www.youtube.com/watch?v=u37t0u-4BTI>

<https://www.youtube.com/watch?v=KJhlo6DtJlk>

- **Η διαφορά κουλτούρας και πολιτισμού**

http://culturalpromo.blogspot.com/2014/10/blog-post_28.html

1.6 Σύνοψη

Η ενότητα 1 μας εισάγει σε βασικές διαπολιτισμικές έννοιες που θα μας ακολουθήσουν σε όλη τη διάρκεια του μαθήματος, όπως οι έννοιες του πολιτισμού και της κουλτούρας, της εσω-ομάδας και εξω-ομάδας. Αναλύει επίσης τη διαδικασία απόκτησης κουλτούρας, καθώς και τη γνωστή παραβολή του “πολιτισμικού παγόβουνου”. Επίσης, εξηγεί τη διαφορά παραδοσιακού και μη παραδοσιακού πολιτισμού και τονίζει τις διαφορές μεταξύ εσωομάδας και εξωομάδας.

1.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση

- 1.1 Εξηγήστε την αντιπαραβολή του πολιτισμικού παγόβουνου
- 1.2 Τι ορίζουμε ως κουλτούρα;
- 1.3 Τι ορίζουμε ως πολιτισμό;
- 1.4 Ποια η διαφορά της εσωομάδας από την εξωομάδα;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα «Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης»

1.8 Ασκήσεις Επανάληψης

1. Με τι ασχολείται η Διαπολιτισμική Ψυχολογία;
2. Τι εννοούμε με τον όρο πολιτισμός-κουλτούρα και πως αποκτάται;
3. Ποια η διαφορά μεταξύ παραδοσιακών και μη παραδοσιακών πολιτισμών;

1.9. Διαδραστική Δραστηριότητα 1 (ΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Να αναφέρετε χαρακτηριστικά βασικά στοιχεία της ελληνικής ή κυπριακής κουλτούρας ή όποιας άλλης κουλτούρας σας είναι οικεία (ορατής και αόρατης). (Όχι περισσότερες από 100 λέξεις, 30 λεπτά)

Βήματα ολοκλήρωσης δραστηριότητας:

- Όταν ολοκληρώσετε την απάντησή σας, καταθέστε την στο φόρουμ που έχει δημιουργηθεί για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.
- Διαβάστε τις σχετικές απαντήσεις που έδωσαν και οι υπόλοιποι συμφοιτητές σας.
- Θα ακολουθήσει συζήτηση με τον διδάσκοντα του ακροατηρίου σας σχετικά:
- Τα γενικά στοιχεία διαφοράς ανάμεσα στις δυο κουλτούρες που αναφέρονται στη δραστηριότητα καθώς και σε επιμέρους ορατά και αόρατα στοιχεία τους με βάση το «πολιτισμικό παγόβουνο» (διάρκεια ολοκλήρωσης: 60 λεπτά)

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται Πλήρως (100-85)	Ανταποκρίνεται επαρκώς (84-65)	Ανταποκρίνεται μερικώς (64-50)	Δεν ανταποκρίνεται στις προδοκίες (49-0)	Μαθησιακά Αποτελέσματα
--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	---	------------------------

				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια κατανοεί τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασικές γνώσεις στην ψυχολογία
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες της ενότητας του εξετάζεται
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

1.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 2

Η μετακίνηση προς νέα περιβάλλοντα: Η οπτική των ανθρώπων που ανήκουν σε μη κυρίαρχες πολιτισμικές ομάδες.

Η ενότητα αυτή μελετά τη μετανάστευση και το πολυσχιδές βίωμα της μετανάστευσης από ψυχολογική σκοπιά για εκείνους που αλλάζουν πολιτισμικά περιβάλλοντα και αποτελούν τη μειονότητα. Για να κατανοήσουμε την έννοια των μειονοτήτων θα παρουσιάσουμε τους συνήθεις λόγους μετανάστευσης και θα αποσαφηνίσουμε τη διαφορά των όρων «πρόσφυγας» και «μετανάστης». Παράλληλα, θα αναλύσουμε την δύσκολη ψυχολογική διεργασία που βιώνουν οι άνθρωποι σε τέτοιου είδους μετακινήσεις, οι οποίες αποτελούν κυριολεκτικά ρωγμή στην ατομική τους ταυτότητα. Η μετανάστευση, ανεξάρτητα από το κίνητρο των ατόμων, αποτελεί μια πολύ σημαντική αλλαγή ζωής, καθώς οι άνθρωποι αφήνουν πίσω γνώριμα περιβάλλοντα, αγαπημένα πρόσωπα και τρόπο ζωής. Χάνουν την κοινότητα και τη χώρα τους κι έρχονται αντιμέτωποι με νέες αξίες, πρακτικές και περιβάλλοντα. Έτσι, στην ενότητα αυτή θα περιγράψουμε τις διαδικασίες προσαρμογής στη χώρα προορισμού, τις ψυχολογικές αντιδράσεις που μοιάζουν με εκείνες της απώλειας και του πένθους και θα αναφερθούμε στην έννοια του *πολιτισμικού σοκ*. Το *πολιτισμικό σοκ* είναι μια βαθιά, μοναδική και πολύ προσωπική εμπειρία, ακόμη και αν πρόκειται για άτομα που βιώνουν την ίδια κατάσταση και ορίζεται ως η διαδικασία αρχικής προσαρμογής σε μια μη γνώριμη κουλτούρα. Είναι ένα ξαφνικό «βάφτισμα» σε μια κατάσταση μη σαφώς προσδιορισμένη όπου το άτομο δεν είναι σίγουρο για τις προσδοκίες των άλλων ή του ίδιου. Το πολιτισμικό σοκ μπορεί να λάβει χώρα σε οποιαδήποτε κατάσταση το άτομο αναγκάζεται να προσαρμοστεί σε ένα μη γνώριμο κοινωνικό σύστημα, για το οποίο δεν έχει προηγούμενη μαθησιακή εμπειρία και άρα αποτελεί διαδικασία *μετάβασης*.

Ακόμη, στην ενότητα αυτή θα κατανοήσουμε ότι η μετακίνηση πληθυσμών σε μια νέα περιοχή συνεπάγεται μεταβολές τόσο στους μετανάστες, όσο και στην ευρύτερη κοινωνία της χώρας υποδοχής. Έτσι, θα αναφερθούμε στην έννοια του *επιπολιτισμού*. Ο *επιπολιτισμός* περιλαμβάνει τα φαινόμενα που παράγονται από τη συνεχή και άμεση επαφή ανθρώπων

ομάδων που ανήκουν σε διαφορετικά πολιτισμικά συστήματα και αφορά τις αλλαγές που επακολουθούν τόσο στην καθεμιά ξεχωριστά, όσο και στις δύο ομάδες. Ουσιαστικά, ο επιπολιτισμός είναι μια ευρύτερη έννοια που αναφέρεται στην "εμπλοκή" του ανθρώπου στον πολιτισμό του. Το άτομο δηλαδή μαθαίνει αυτό που είναι *διαθέσιμο* στο περιβάλλον του χωρίς να είναι απαραίτητη η άμεση ή σκόπιμη διδασκαλία κάποιου ισχυρού φορέα. Στη συνέχεια, θα εστιάσουμε στους τύπους του επιπολιτισμού ως διαδικασία μάθησης (θετική εμπειρία), αλλά και ως μια εμπειρία στρες και θα γνωρίσουμε το κλασσικό θεωρητικό μοντέλο του John Berry για τους τύπους επιπολιτισμού:

- *Εναρμόνιση*: Όταν ο μετανάστης διατηρεί την ταυτότητά του αλλά παράλληλα γίνεται αναπόσπαστο κομμάτι της χώρας υποδοχής.
- *Αφομοίωση*: Όταν απορρίπτει την πολιτιστική του ταυτότητα και ενσωματώνεται στη χώρα υποδοχής.
- *Διαχωρισμός*: Όταν εμμένει στη διατήρηση της εθνικής του ταυτότητας και απορρίπτει όλα τα στοιχεία του νέου πολιτιστικού του χώρου.
- *Περιθωριοποίηση*: Όταν το άτομο χάνει την ψυχολογική και πολιτιστική επαφή τόσο με την ομάδα από την οποία προέρχεται, όσο και με τον ευρύτερο χώρο της χώρας υποδοχής.

2.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να γνωρίσετε το φαινόμενο της μετανάστευσης και τις έντονες ψυχολογικές διεργασίες που το διέπουν, όπως το πολιτισμικό σοκ, καθώς και να εξοικειωθείτε με την αλληλεπιδραστική διαδικασία του επιπολιτισμού, κατανοώντας τους τύπους του επιπολιτισμού σύμφωνα με την κλασσική θεωρία του J.Berry. Τέλος, η ενότητα αποσκοπεί να σας ευαισθητοποιήσει ως προς τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες κατά την προσαρμογή τους στη νέα κουλτούρα.

2.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. αναλύετε τις διαφορές ανάμεσα στους πρόσφυγες και τους μετανάστες
2. εξηγείτε τις ψυχολογικές διαστάσεις και την επώδυνη εσωτερική διεργασία της εμπειρίας μετανάστευσης.
3. διαχειρίζεστε την έννοια του πολιτισμικού σοκ
4. συζητάτε το φαινόμενο και τις μορφές του επιπολιτισμού

2.3 Λέξεις-κλειδιά

Μετανάστης	Πολιτισμικό σοκ/ Επιπολιτισμικό στρες
Πρόσφυγας	Διαχείριση της αλλαγής
Επιπολιτισμός	Τύποι Επιπολιτισμού

2.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά video που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

2.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018). *Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ.1: σελ. 46-48, Κεφ.9: 319-320, 327-334.
- Shiraev, B.E., & Levy, A.D. (2018). *Διαπολιτισμική ψυχολογία. Κριτική σκέψη και εφαρμογές*. (Β. Παυλόπουλος, Επιμ.). Αθήνα: Πεδίο. Κεφ. 12: σελ. 699-706.
- Χρυσόχου, Ξ. (2011). *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα: Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας*. Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.1: σελ. 49-75.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt
- Άρθρα τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα στην εβδομάδα μελέτης της Ενότητας.

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

- Μαθαίνουμε για τους πρόσφυγες-Εκπαιδευτικό υλικό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ https://www.unhcr.org/gr/ekpaideutiko_yliko
- Ταξίδια απελπισίας-Έκθεση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες https://data2.unhcr.org/en/documents/details/71726#_ga=2.10409142.2096724268.1628669862-2084147368.1626780416

Υποστηρικτικά εκπαιδευτικά videos:

- Τι σημαίνει να είσαι πρόσφυγας/ Χρήσιμο βίντεο επεξήγησης των όρων πρόσφυγας και μετανάστης (υπότιτλοι στα ελληνικά)
<https://www.youtube.com/watch?v=25bwiSikRsl>
- «Η Εσμιγιά»: Ταινία μικρού μήκους για τα προσφυγόπουλα
https://www.efsyn.gr/efkriti/koinonia/111343_i-esmigia-tainia-mikroy-mikoys-gia-ta-prosfygoroyla
- The unfairytales of UNICEF- Οι “μη παραμυθένιες ιστορίες παιδιών από τη Συρία”
Η ιστορία της Μαλάκ
<https://www.youtube.com/watch?v=MT49ghJ7aGA>

Η Ιβάν και το μαξιλάρι

https://www.youtube.com/watch?v=3scOr_d9Dwo&t=1s

Ο Μουσταφά πηγαίνει μια βόλτα

<https://www.youtube.com/watch?v=2mfkYtZkPVQ>

- **Η άλλη μεριά της θάλασσας-Διασχίζοντας το Αιγαίο με τους πρόσφυγες (εκπομπή-ντοκυμαντέρ για τους πρόσφυγες)**

<https://www.youtube.com/watch?v=Fv21iU4VAp4>

- **Το μοντέλο επιπολιτισμού-When cultures collide**

<https://www.youtube.com/watch?v=-3Xd-zvpy0I>

2.6 Σύνοψη

Η ενότητα 2 επεξηγεί τους όρους «μετανάστης» και «πρόσφυγας» και περιγράφει τις διαστάσεις του φαινομένου της μετακίνησης σε νέα περιβάλλοντα από ψυχολογική σκοπιά, δίνοντας έμφαση στην έννοια του πολιτισμικού σοκ. Αναλύει επίσης την έννοια του επιπολιτισμού και τις κύριες μορφές του κατά την κλασσική θεωρία του J.Berry.

2.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 2.1

Οι πρόσφυγες κατά την άφιξη στην χώρα υποδοχής μπορεί να αντιμετωπίσουν πολλά στρεσογόνα γεγονότα. Αναφέρετε τα πιο συχνά.

Άσκηση 2.2

Δώστε ένα παράδειγμα επιπολιτισμού αφομοίωσης και επιπολιτισμού διαχωρισμού.

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα «Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης».

2.8 Ασκήσεις Επανάληψης

2.1 Ποια η διαφορά μεταξύ των όρων μετανάστης και πρόσφυγας;

2.2 Ποιες είναι οι κύριες ψυχολογικές διεργασίες που συμβαίνουν στους ανθρώπους που μετακινούνται σε ξένα περιβάλλοντα;

2.3 Τι αφορά η έννοια του επιπολιτισμού;

2.4 Ποιες μορφές/τύπους μπορεί να πάρει ο επιπολιτισμός;

2.6. Ποιες προκλήσεις καλούνται να αντιμετωπίσουν οι μετανάστες στη νέα πατρίδα;

2.9 Διαδραστική δραστηριότητα 2 (ΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Διαβάστε την περίπτωση του Σαχίρ και απαντήστε σε ένα κείμενο 150-200 λέξεων τα ερωτήματα που ακολουθούν (60 λεπτά):

Ο Σαχίρ κατάγεται από τη Συρία. Ο πόλεμος στη χώρα του έφερε πολλές αλλαγές στη ζωή του. Ο ίδιος διηγείται : «Αφού έχασα σε ένα βομβαρδισμό τη γυναίκα μου, μένοντας μόνος με τα 4 παιδιά μας, πήραμε την τεράστια απόφαση ν' αφήσουμε την πατρίδα μας για να αποφύγουμε τις εχθροπραξίες. Πέρασαμε στην Τουρκία κι από εκεί, στα μέσα Μαρτίου, φτάσαμε στη Σάμο, εγώ, τα παιδιά μου, η αδελφή μου και τα 3 αγόρια της. Πρόσφατα, μεταφερθήκαμε από τη Σάμο στην ενδοχώρα και συγκεκριμένα στην ανοιχτή δομή φιλοξενίας του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης σε ένα χωριό

στην Κατερίνη. Εγώ και τα 9 μέλη της οικογένειάς μου μοιραζόμαστε δύο κοντέινερ και είμαστε χαρούμενοι που έχουμε αφήσει πίσω μας όλα τα άσχημα. Έχουμε πολύ μεγάλη ανάγκη να ηρεμήσουμε, να νιώσουμε ασφαλείς και να ξεχάσουμε όλα εκείνα που περάσαμε τα τελευταία πέντε χρόνια. Με τη βοήθεια μιας ανθρωπιστικής οργάνωσης της περιοχής ψάχνουμε ένα διαμέρισμα όπου θα μένουμε όλοι μαζί. Εγώ είμαι ράφτης στο επάγγελμα και θα ήθελα να τα καταφέρω να ανοίξω ένα μαγαζί. Η αδερφή μου είναι δασκάλα, αλλά τώρα καθαρίζει σπίτια. Τα παιδιά έχουν όλα γραφτεί στο σχολείο και κάνουν μαθήματα ελληνικών. Μια φορά την εβδομάδα προσπαθούμε να βρισκόμαστε με άλλους Σύριους για να έχουν τα παιδιά επαφή με την πατρίδα».

- Ποιες είναι οι διαπολιτισμικές και ψυχολογικές διαστάσεις της μετακίνησης της οικογένειας του Σαχίρ στην Ελλάδα;
- Πώς επιπολιτίστηκε κατά τη γνώμη σας η οικογένεια του Σαχίρ στη νέα πατρίδα ;
(διάρκεια ολοκλήρωσης 60 λεπτά)

Βήματα ολοκλήρωσης δραστηριότητας:

→ Όταν ολοκληρώσετε την απάντηση σας, καταθέστε την στο φόρουμ που έχει δημιουργηθεί για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

→ Διαβάστε τις σχετικές απαντήσεις που έδωσαν και οι υπόλοιποι συμφοιτητές σας.

→ Θα ακολουθήσει συζήτηση με τον διδάσκοντα του ακροατηρίου σας σχετικά:

- Την προσαρμογή και τα στοιχεία επιπολιτισμού του Ομάρ (διάρκεια ολοκλήρωσης: 60 λεπτά)

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται Πλήρως (100-85)	Ανταποκρίνεται επαρκώς (84-65)	Ανταποκρίνεται μερικώς (64-50)	Δεν ανταποκρίνεται στις προδοκίες (49-0)	Μαθησιακά Αποτελέσματα
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια κατανοεί τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασικές γνώσεις στην ψυχολογία
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες της ενότητας του εξετάζεται

				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης
--	--	--	--	--

2.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 3

Θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας και στρατηγικές αντιμετώπισης της υποτιμημένης ταυτότητας

Στην ενότητα αυτή θα αναφερθούμε στην κλασσική θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας του Henry Tajfel. Θα εξηγήσουμε τι είναι ατομική και κοινωνική ταυτότητα και πώς αυτή εμπεριέχει στάσεις, αξίες και στερεότυπα, αλλά και πώς η αίσθηση του ανήκειν σε μια ομάδα ή η αντίληψη για τους άλλους καθορίζεται από την κοινωνική μας ταυτότητα. Θα δούμε ότι τα μέλη μιας πολιτισμικής ομάδας και άρα άτομα με κοινή κοινωνική/πολιτισμική ταυτότητα μοιράζονται σκέψεις, πεποιθήσεις, αξίες και κοσμοθεωρία. Η κατανόηση της κοσμοθεωρίας ενός πολιτισμού μας βοηθά να προβλέψουμε τις σκέψεις και τα μοτίβα συμπεριφοράς των μελών του.

Μέσα από αυτές τις έννοιες θα οδηγηθούμε στην έννοια της υποτιμημένης κοινωνικής ταυτότητας. Η επίγνωση ότι η κοινωνική ταυτότητα κάποιου ατόμου είναι υποτιμημένη, απειλεί σημαντικά την αυτοαξιολόγηση, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Τα άτομα με υποτιμημένη ταυτότητα θα προσπαθήσουν να προστατεύσουν αυτό το κομμάτι του εαυτού τους που απορρέει από την υπαγωγή τους σε κοινωνικές ομάδες. Έτσι, θα γνωρίσουμε τις *στρατηγικές* που χρησιμοποιούνται από τα άτομα των μειονοτικών ομάδων για την αντιμετώπιση της υποτιμημένης τους ταυτότητας.

Συγκεκριμένα, θα αναφερθούμε στις *στρατηγικές ατομικής κινητικότητας* (όταν ο μετανάστης προσπαθεί να αφομοιωθεί από την κοινωνία υποδοχής), τις *στρατηγικές κοινωνικής δημιουργικότητας* (όταν ο μετανάστης θεωρεί ότι οι διαφορές με την επικρατούσα ομάδα είναι εύλογες και προσπαθεί να αναδείξει την αξία της δικής του ομάδας μέσα από θετικές συμπεριφορές και επιλογές) και τις *στρατηγικές κοινωνικού ανταγωνισμού* (όταν ο μετανάστης θεωρεί ότι οι διαφορές είναι άδικες και προβαίνει σε νόμιμες ή άνομες ενέργειες για την ανατροπή αυτής της ανισότητας).

3.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να σας βοηθήσει να γνωρίσετε τη θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας και κυρίως να κατανοήσετε την έννοια της υποτιμημένης κοινωνικής ταυτότητας, αλλά και τις στρατηγικές που ενεργοποιεί το άτομο προκειμένου να ανταπεξέλθει στη νέα ξένη πραγματικότητα.

3.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. εξηγείτε τη θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας
2. αναλύετε κριτικά την έννοια της υποτιμημένης ταυτότητας και τα γνωστικά στοιχεία που τη συνιστούν
3. κατανοήσετε τις στρατηγικές που ενεργοποιούν τα άτομα μιας υποτιμημένης ταυτότητας προκειμένου να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες.

3.3 Λέξεις-κλειδιά

Κοινωνική ταυτότητα	
Υποτιμημένη κοινωνική ταυτότητα	
Στρατηγικές αντιμετώπισης υποτιμημένης ταυτότητας	

3.4 Πως θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά βίντεο που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν

έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα.

3.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) .*Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ.3: σελ.107-111, Κεφ.6: σελ. 213-221.
- Χρυσόχοου, Ξ. (2011). *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα : Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας*. Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.2: σελ. 99-107 ,Κεφ.5: σελ.296-299.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt
- Άρθρα τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα στην εβδομάδα μελέτης της Ενότητας.

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

- **Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας**
<https://www.youtube.com/watch?v=LUzhwz10U6M>

3.6 Σύνοψη

Η ενότητα 3 αναφέρεται στη θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας και επικεντρώνεται στην υποτιμημένη ταυτότητα και τις στρατηγικές που αναπτύσσουν τα άτομα από μειονοτικές ομάδες προκειμένου να προστατεύσουν την ταυτότητά τους στη νέα πραγματικότητα.

3.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 3.1

- 3.1 Τι σημαίνει ατομική ταυτότητα;
- 3.2 Τι σημαίνει κοινωνική ταυτότητα;
- 3.3 Τι σημαίνει υποτιμημένη κοινωνική ταυτότητα;

3.8 Ασκήσεις Επανάληψης

- 3.1 Ποιες στρατηγικές χρησιμοποιούν τα άτομα των μειονοτικών ομάδων προκειμένου να αντιμετωπίσουν την υποτιμημένη τους ταυτότητα;

3.9 Διαδραστική δραστηριότητα 3- (ΑΤΟΜΙΚΟ QUIZ -ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Διαβάστε τις παρακάτω ερωτήσεις και απαντήστε τα αντίστοιχα quiz:

1. Ο επιπολιτισμός είναι ένα φαινόμενο:

- α) που αφορά μόνο τους νεοεισερχόμενους σε μια πατρίδα
- β) που αφορά τόσο τους γηγενείς όσο και τους «ξένους»
- γ) που αφορά σε ένα ξαφνικό «βάφτισμα» στη νέα κατάσταση
- δ) που οδηγεί που -σε κάθε περίπτωση- σε πλήρη προσαρμογή στις νέες συνθήκες

2. Το φαινόμενο της τρομοκρατίας μπορεί να εξηγηθεί κοινωνιοψυχολογικά ως αποτέλεσμα υιοθέτησης _____ από τα μέλη μιας εξωομάδας, ως τρόπος αντιμετώπισης της υποτιμημένης τους ταυτότητας.

- α) μιας μορφής στρατηγικής κοινωνικού ανταγωνισμού
- β) συμπεριφοράς επιπολιτισμού
- γ) μιας στρατηγικής ατομικής κινητικότητας

δ) τάσης για θετική ενσωμάτωση σε ένα νέο περιβάλλον

3. Η κοινωνική μας ταυτότητα :

- α) αφορά στην αντίληψή μας για τη θέση που κατέχουμε σε διάφορες ομάδες
- β) αναφέρεται στην ηλικία μας και στην οικονομική μας κατάσταση
- γ) σχετίζεται με την προσωπική μας ιστορία και είναι σταθερή
- δ) είναι η στάση μας απέναντι στους άλλους

4. Η Ελένη επέλεξε να σπουδάσει στη Γερμανία. Αυτή η αλλαγή στη ζωή της σηματοδοτεί μια πρόκληση για :

- α) την υποτιμημένη της ταυτότητα
- β) την ατομική της ταυτότητα
- γ) την πολιτισμική της ταυτότητα
- δ) την κοινωνική της ταυτότητα

→ Όταν ολοκληρώσετε αναρτήστε τις απαντήσεις σας στο quiz.

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της εργασίας:

Ανταποκρίνεται σε όλες τις προσδοκίες	Ανταποκρίνεται εν μέρει στις προσδοκίες	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες	Μαθησιακά Αποτελέσματα
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια κατανοεί άριστα τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασική βάση γνώσεων στην ψυχολογία
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αξιοποιεί τις

			πληροφορίες που έχει μάθει
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

3.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 4

Η ένταξη του ατόμου ως μέλους της «νέας κοινωνίας»: η διαχείριση των υποτιμημένων μειονοτικών ταυτοτήτων, της προκατάληψης και των διακρίσεων.

Στην παρούσα ενότητα θα αναφερθούμε εκτενώς στις κοινωνιοψυχολογικές όψεις της συμμετοχής σε μία μειονότητα για τα μέλη των μη κυρίαρχων πολιτισμικών ομάδων. Θα εξηγήσουμε πώς τα άτομα που ανήκουν σε μια μειονότητα αναπτύσσουν μειονοτική ταυτότητα που συχνά υποτιμάται και θα εστιάσουμε στην *ευαισθησία στην απόρριψη*. Τα άτομα αυτά μπορεί να διαστρεβλώνουν γνωστικά τη συμπεριφορά των άλλων απέναντί τους και να προσπαθούν να την ερμηνεύσουν λαθεμένα, δηλαδή να παρατηρείται το γνωστικό φαινόμενο της *αμφισημίας στην απόδοση*. Η αιτιακή απόδοση των στιγματισμένων ατόμων είναι πιθανό να χαρακτηρίζεται από αμφισημία, γιατί το στίγμα μπορεί να αποτελεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο ερμηνεύουν τα γεγονότα της ζωής τους. Όταν τα γεγονότα που αφορούν τα στιγματισμένα άτομα καθορίζονται ή επηρεάζονται από άλλους (προκατειλημμένους ή όχι) τα άτομα μπορεί να αμφιβάλλουν για το αν το αποτέλεσμα της πράξης που τα αφορά οφείλεται στα προσωπικά χαρακτηριστικά τους ή αποτελεί αντίδραση στη στιγματισμένη θέση τους.

Στη συνέχεια της ενότητας αυτής θα δούμε πώς η αμφισημία στην απόδοση συχνά οδηγεί στο γνωστό φαινόμενο της *αυτοεκπληρούμενης προφητείας*. Δηλαδή, θα αναλύσουμε πώς οι άνθρωποι που περιμένουν ότι θα απορριφθούν, είναι δυνατόν να δράσουν με αποστροφή απέναντι στους άλλους και να προκαλέσουν αντιδράσεις οι οποίες επαληθεύουν τις αρχικές προβλέψεις τους.

Ακόμη, στην ενότητα αυτή θα εισάγουμε την έννοια της γνωστικής διαδικασίας της *κατηγοριοποίησης* μέσω της οποίας οι άνθρωποι προσπαθούν να απλοποιήσουν την πληθώρα της πληροφορίας από το περιβάλλον, η οποία όμως συχνά μπορεί να οδηγήσει στο σχηματισμό *στερεοτύπων*. Με αφορμή τη συζήτηση για τα στερεότυπα, θα εξηγήσουμε το φαινόμενο της *απειλής του στερεοτύπου*, που αφορά στον κίνδυνο να επαληθεύσει κανείς ως χαρακτηριστικό της προσωπικότητάς του ένα αρνητικό στερεότυπο της ομάδας στην οποία

ανήκει, φαινόμενο το οποίο προκύπτει συχνά στα άτομα μειονοτικών ομάδων.

4.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να σας βοηθήσει να κατανοήσετε τις γνωστικές και ψυχολογικές συνέπειες του να ανήκει κανείς σε μια υποτιμημένη-μειονοτική ομάδα και να σας εξηγήσει τα αντίστοιχα γνωστικά σφάλματα που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της ευαισθησίας στην απόρριψη, δηλαδή την αμφισημία στην απόδοση που συχνά οδηγεί στην αυτοεκπληρούμενη προφητεία. Επίσης, η ενότητα αυτή έχει σκοπό να μας γνωρίσει την κύρια γνωστική λειτουργία της κατηγοριοποίησης και την έννοια των στερεοτύπων που προκύπτουν λόγω αυτής της λειτουργίας, αλλά και της απειλής του στερεοτύπου που αισθάνονται τα άτομα με υποτιμημένη ταυτότητα.

4.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. κατανοείτε γιατί οι μειονοτικές ομάδες αναπτύσσουν ευαισθησία στην απόρριψη
2. περιγράφετε τα γνωστικά σφάλματα τα οποία αφορούν συχνά τις μειονοτικές ομάδες
3. αναγνωρίζετε το φαινόμενο της αμφισημίας στην απόδοση
4. αναλύετε την έννοια και χρησιμότητα της κατηγοριοποίησης
5. εξηγήσετε επιχειρηματολογώντας την έννοια των στερεοτύπων και την απειλή του στερεοτύπου
6. κατανοείτε το φαινόμενο της αυτοεκπληρούμενης προφητείας

4.3 Λέξεις-κλειδιά

Αμφισημία στην απόδοση	Στερεότυπο	Κατηγοριοποίηση
Απειλή του στερεοτύπου	Αυτοεκπληρούμενη προφητεία	
Μειονοτική ταυτότητα		

4.4 Πως θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά βίντεο που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

4.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) *.Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ.4: σελ.160-162.
- Shiraev, B.E., & Levy, A.D. (2018). *Διαπολιτισμική ψυχολογία. Κριτική σκέψη και εφαρμογές*. (B. Παυλόπουλος, Επιμ.). Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.2: σελ. 136-138, Κεφ. 10: σελ. 588-589.
- Χρυσόχοου, Ξ. (2011). *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα : Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας*. Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.1: σελ. 94-98, Κεφ.2 : σελ.132-137.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt
- Άρθρα τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα στην εβδομάδα μελέτης της Ενότητας.

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

Υποστηρικτικά εκπαιδευτικά videos:

- **Remove labels –Διαφημιστικό σποτ αναψυκτικού με ενδιαφέρον κοινωνικό πείραμα για τα στερεότυπα**
<https://www.youtube.com/watch?v=LS5XGDMFZwA>
- **Το σουίνγκ της αλλαγής (SWING OF CHANGE)**
<https://www.youtube.com/watch?v=QJO77sMfp34>
- **Ευαισθησία στην κοινωνική απόρριψη**
<https://www.youtube.com/watch?v=gAO3gAfn3o>
- **Αυτοεκπληρούμενη προφητεία**
<https://www.youtube.com/watch?v=VrFNwYAYARE>
- **Απειλή του στερεοτύπου**
<https://www.youtube.com/watch?v=nGEUVM6QuMg>

4.6 Σύνοψη

Η ενότητα 4 διαπραγματεύεται τα γνωστικά φαινόμενα και τις συνέπειες που μπορεί να έχει η αίσθηση της υποτιμημένης ταυτότητας στα μειονοτικά άτομα και πού οδηγεί η ευαισθησία στην απόρριψη των άλλων, εξηγώντας το φαινόμενο της αμφισημίας στον απόδοση και της αυτοεκπληρούμενης προφητείας. Ακόμη, εξηγεί την έννοια της κατηγοριοποίησης και τι είναι τα στερεότυπα, αλλά και το ότι αυτά μπορεί να οδηγήσουν τα άτομα υποτιμημένης ταυτότητας σε μια αίσθηση απειλής.

4.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 4.1

Ποιες είναι τα κυριότερα γνωστικά σφάλματα στα οποία μπορεί να υποπέσει ένα άτομο με υποτιμημένη ταυτότητα;

Άσκηση 4.2

Τι σημαίνει αμφισημία στην απόδοση;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα «Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης».

4.8 Ασκήσεις Επανάληψης

4.4 Τι είναι η κατηγοριοποίηση και ποια η χρησιμότητά της;

4.5 Τι σημαίνει ο όρος στερεότυπο;

4.6 Πώς προκύπτει το φαινόμενο της αυτοεκπληρούμενης προφητείας;

4.7 Τι αφορά η απειλή του στερεοτύπου;

4.9 Διαδραστική δραστηριότητα 4- (ΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Παρατηρήστε τις παρακάτω ζωγραφιές μαθητών προσφύγων και απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν συντάσσοντας ένα κείμενο των 250-300 λέξεων (60 λεπτά):

Η ζωγραφιά της Αμίρ

Η ζωγραφιά του Σιντάτ

Η ζωγραφιά της Σαμπίνα

Η ζωγραφιά του Λίο

1. Ποια ψυχολογικά φαινόμενα που συμβαίνουν στους μαθητές της εξωομάδας, όπως αυτά εκφράζονται μέσα από τις ζωγραφιές τους;
2. Πώς θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε στην αποτελεσματικότερη προσαρμογή τους στην τάξη, αλλά και για την προώθηση της επικοινωνίας τους με τους μαθητές της εσωομάδας;

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται Πλήρως (100-85)	Ανταποκρίνεται επαρκώς	Ανταποκρίνεται μερικώς	Δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις	Μαθησιακά Αποτελέσματα
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια κατανοεί τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασικές γνώσεις στην ψυχολογία
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες της ενότητας του εξετάζεται
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

4.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 5

Υποδοχή των μεταναστών και αντιλήψεις για τον άλλο: οι αντιδράσεις των ανθρώπων που ανήκουν σε κυρίαρχες πολιτισμικές ομάδες.

Στην παρούσα ενότητα θα εξηγήσουμε τα συναισθήματα, τις αντιλήψεις αλλά και τις αντιδράσεις των ατόμων της κυρίαρχης πολιτισμικής ομάδας κατά την υποδοχή των μεταναστών. Θα δούμε ότι για να κατανοήσουμε τις σχέσεις μεταξύ των ομάδων, είναι σημαντικό να γνωρίσουμε τον τρόπο με τον οποίο αυτές αναπαριστούνται. Έτσι, οι θεωρίες και οι αναπαραστάσεις που έχουν από πριν αναπτύξει τα άτομα της εσω-ομάδας για τους εκπροσώπους της εξω-ομάδας είναι καταλυτικές για τη συμπεριφορά τους κατά την υποδοχή του «μη οικείου».

Θα εξηγήσουμε από τι εξαρτώνται οι διαφορετικές στάσεις απέναντι στη μετανάστευση και θα έχουμε την ευκαιρία να κατανοήσουμε τι είναι η *προκατάληψη* και ποιοι είναι οι παράγοντες που την προσδιορίζουν, αλλά και πώς η προκατάληψη θεωρείται ότι αποτελεί την αφετηρία ακραίων πράξεων και τη ρίζα των συγκρούσεων και μπορεί να οδηγήσει στη *διάκριση*. Στο πλαίσιο αυτό θα αναλύσουμε πώς εξηγείται η ύπαρξη των προκαταλήψεων και ποια πιθανολογείται ως ρίζα τους, μέσα από τις κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες της προκατάληψης.

Επιπλέον, θα αναφέρουμε στα φαινόμενα της *εθνοτικής προκατάληψης*, του *εθνοκεντρισμού* και της *ενδοομαδικής ευνοιοκρατίας*. Η εθνοτική προκατάληψη είναι ένα αίσθημα αντιπάθειας το οποίο βασίζεται σε μια εσφαλμένη και άκαμπτη γενίκευση, άδηλη ή σαφώς δηλωμένη και αδικαιολόγητα αρνητική. Ο εθνοκεντρισμός συνδέεται με το πρόβλημα των κοινωνικών προκαταλήψεων εξαιτίας των οποίων τα άτομα που ανήκουν σε μια κοινωνία μπορεί να αισθανθούν εχθρότητα απέναντι σε κοινότητες με διαφορετική κοινωνική συγκρότηση ή πολιτιστική προέλευση και αποτελεί στενή και υπερβολική έκφραση αυστηρής κριτικής προς ο,τιδήποτε ανήκει σε διαφορετική κουλτούρα ή εθνότητα. Ο εθνοκεντρικός διακατέχεται από ενός είδους «πολιτισμική αλαζονεία», αίσθημα εξουσίας επάνω σε κουλτούρες ή εθνότητες

θεωρητικά και φαινομενικά κατώτερες, αλλά και μία άρνηση να γνωρίσει βαθύτερα, να αποδεχθεί και να επικοινωνήσει με άτομα με διαφορετικές αξίες, κουλτούρα και συνήθειες.

5.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να σας βοηθήσει να κατανοήσετε πώς σκέφτεται, αισθάνεται και αντιδρά η κυρίαρχη ομάδα κατά την υποδοχή της μη κυρίαρχης ομάδας και να γνωρίσετε την έννοια των προκαταλήψεων. Ακόμη, να μπορείτε να εξηγείτε τις αιτίες και της εκφάνσεις του φαινομένου της προκατάληψης, όπως η εθνοτική προκατάληψη καθώς και τις έννοιες της ενδοομαδικής ευνοιοκρατίας και του εθνοκεντρισμού, αλλά και το αποτέλεσμα των προκαταλήψεων που είναι οι διακρίσεις.

5.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. ορίζετε την έννοια της προκατάληψης
2. αναγνωρίζετε τις πιθανές αιτίες της προκατάληψης
3. διακρίνετε τα στοιχεία συμπεριφοράς των προκατειλημμένων ατόμων
4. διατυπώνετε προβληματισμούς γύρω από τις συνέπειες της προκατάληψης
5. αναλύετε κριτικά το φαινόμενο του εθνοκεντρισμού
6. εξηγείτε την έννοια της ενδοομαδικής ευνοιοκρατίας

5.3 Λέξεις-κλειδιά

Προκατάληψη	Διάκριση
Εθνοκεντρισμός	Ενδοομαδική ευνοιοκρατία

5.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά βίντεο που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

5.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) .*Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ.4: σελ.158-159,164-165.
- Shiraev, B.E., & Levy, A.D.(2018). *Διαπολιτισμική ψυχολογία. Κριτική σκέψη και εφαρμογές*. (Β. Παυλόπουλος, Επιμ.). Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.1: σελ. 82-83
- Χρυσόχοου, Ξ. (2011). *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα : Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας*. Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.2: σελ. 121-125.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt
- Άρθρα τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα στην εβδομάδα μελέτης της Ενότητας.

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

- Κατανοώντας τις ασυνείδητες προκαταλήψεις

<https://www.youtube.com/watch?v=dVp9Z5k0dEE>

5.6 Σύνοψη

Η ενότητα 5 διαπραγματεύεται την έννοια, τις αιτίες και τις συνέπειες των προκαταλήψεων καθώς περιγράφει πώς εξηγούνται τα συναισθήματα και οι αντιδράσεις της ενδοομάδας κατά την υποδοχή των «ξένων». Ακόμη, εξηγεί την έννοια της διάκρισης, του εθνοκεντρισμού και της ενδοομαδικής ευνοιοκρατίας.

5.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 5.1

Τι είναι η προκατάληψη και που μπορεί να οδηγήσει;

Άσκηση 5.2

Τι είναι ο εθνοκεντρισμός;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα “Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης”.

5.8 Ασκήσεις Επανάληψης

- 5.1 Τι συναισθήματα και αντιδράσεις αναπτύσσουν οι εκπρόσωποι της κυρίαρχης ομάδας κατά την υποδοχή της μη κυρίαρχης ομάδας;
- 5.2 Που μπορεί να οφείλεται η ανάπτυξη προκαταλήψεων;
- 5.3 Τι σημαίνει εθνотική προκατάληψη;
- 5.4 Τι εννοούμε όταν λέμε ενδοομαδική ευνοιοκρατία;

5.9 Διαδραστική δραστηριότητα 5 - (ΟΜΑΔΙΚΗ -ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Για την ολοκλήρωση της δραστηριότητας αυτής, θα πρέπει να χωριστείτε σε ομάδες σύμφωνα με τον καθορισμένο πίνακα που θα βρείτε στη πλατφόρμα. Ανατρέξτε στο moodle στην περιοχή Participants και εντοπίστε τα άλλα μέλη της ομάδας σας, επικοινωνήστε μαζί τους με το mail ή το chat, κάνοντας μια σύντομη παρουσίαση του εαυτού σας, και ορίστε έναν συντονιστή για την ομάδα σας. Η κάθε ομάδα θα πρέπει να ασχοληθεί με τα εξής:

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Παρατηρήστε τις παρακάτω φωτογραφίες, σκεφτείτε με βάση το θεωρητικό υλικό της ενότητας και απαντήστε σε ένα κείμενο στα ερωτήματα που ακολουθούν (200-250 λέξεις για όλα τα ερωτήματα):

α) Πώς θα μπορούσαν να διαμορφωθούν οι αντιδράσεις των μελών της κυρίαρχης πολιτισμικής ομάδας που παρακολουθούν την παρέλαση και από τι εξαρτάται ο εκάστοτε τρόπος αντίδρασής τους;

β) Υποθέστε ότι εργάζεστε στο Υπουργείο Παιδείας και σας ζητούν να συμμετέχετε στη συνάντηση εκπαιδευτικών που θα εισηγηθούν για την πολιτική που θα εφαρμόσει το Υπουργείο σχετικά με τα κριτήρια τοποθέτησης μαθητών ως σημαιοφόρων στην εθνική παρέλαση. Στη συνάντηση αυτοί υπάρχει έντονη αντιπαράθεση ανάμεσα σε εκείνους που θεωρούν ότι οι αλλοδαποί μαθητές δεν πρέπει να έχουν αυτή τη δυνατότητα «γιατί αυτό αδικεί τους Έλληνες μαθητές» και σε εκείνους που θεωρούν ότι «αυτό είναι ένα καλό μέτρο για την ομαλή ένταξη των δεύτερων». Με βάση όσα συζητήθηκαν στην ενότητα, εξηγήστε και σχολιάστε τις δυο διαφορετικές θέσεις.

(Διάρκεια ολοκλήρωσης: 60 λεπτά)

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται Πλήρως (100-85)	Ανταποκρίνεται επαρκώς (84-65)	Ανταποκρίνεται μερικώς (64-50)	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες (49-0)	Μαθησιακά Αποτελέσματα
--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--	------------------------

				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια κατανοεί τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασικές γνώσεις στην ψυχολογία
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες της ενότητας του εξετάζεται
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

5.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 6

Η προκατάληψη που συνδέεται με τις φυλετικές διακρίσεις

Στην παρούσα ενότητα θα εστιάσουμε στις προκαταλήψεις που συνδέονται με τις φυλετικές διακρίσεις και θα εξηγήσουμε το φαινόμενο του *ρατσισμού*. Ο διαχωρισμός των ανθρώπων με βάση τα φαινοτυπικά τους χαρακτηριστικά (πχ. χρώμα του δέρματος) υπήρξε αφορμή για την ανάπτυξη βιολογικών θεωριών οι οποίες υποστήριζαν την κατωτερότητα κάποιων κατηγοριών (φυλών) και τον αποκλεισμό τους από υλικά και συμβολικά αγαθά. Με αφορμή τα παραπάνω θα εξηγήσουμε την έννοια της *φυλής και του ρατσισμού*. Ακόμη, θα γνωρίσουμε τι μορφές μπορεί να πάρει ο ρατσισμός και πως συμπεριφέρεται ένας ρατσιστής.

6.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Η συγκεκριμένη Ενότητα έχει ως βασικό σκοπό να σας εξοικειώσει με τις ακραίες εκφάνσεις της προκατάληψης και συγκεκριμένα με το φαινόμενο του ρατσισμού.

6.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. αναλύετε κριτικά την έννοια του ρατσισμού και της φυλής
2. γνωρίζετε πώς συμπεριφέρεται ένας ρατσιστής

6.3 Λέξεις-κλειδιά

Ρατσισμός
Φυλή

6.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά βόντεο που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

6.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) .Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ.4: σελ.165-167, κεφ.11: 397-400
- Χρυσόχοου, Ξ. (2011). Πολυπολιτισμική πραγματικότητα : Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας. Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.2: σελ. 139-145.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

Υποστηρικτικά εκπαιδευτικά videos:

- **The invisible wall-To αόρατο τείχος**
<https://www.youtube.com/watch?v=vRVD65tbIRo>
- **Schwartzfahrer- ο μαύρος επιβάτης**
<https://www.youtube.com/watch?v=PgBBxRrCep0>
- **Put the racist in the right place-Βάλε το ρατσιστή στη θέση του**
<https://www.youtube.com/watch?v=SOD8h2cEUlg>
- **Διαδικτυακό παιχνίδι www.understandingrace.org (lived experience game) που βοηθάει στην αυτογνωσία για το ρατσισμό και τα στερεότυπα**

6.6 Σύνοψη

Η ενότητα 6 αναλύει την έννοια του ρατσισμού και περιγράφει τις εκδηλώσεις ρατσιστικής συμπεριφοράς.

6.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 6.1

Εξηγείστε με ένα παράδειγμα από την καθημερινότητα πως εκφράζεται ο ρατσισμός στην πράξη.

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα “Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης”.

6.8 Ασκήσεις Επανάληψης

6.1 Τι είναι ο ρατσισμός και πώς εκφράζεται;

6.9 Διαδραστική δραστηριότητα 6- (ΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Παρακολουθήστε το βίντεο και απαντήστε στα παρακάτω ερωτήματα, συντάσσοντας ένα κείμενο των 250-300 λέξεων (60 λεπτά):

- Κοινωνικό Πείραμα από την ActionAid με θέμα τις στάσεις απέναντι στο Ρατσισμό:

<https://www.youtube.com/watch?v=NhlaPWvW07o>

1. Περιγράψτε τη συμπεριφορά του ατόμου της εσωομάδας που επιτέθηκε λεκτικά στον εκπρόσωπο της εξωμάδας. Ποια μορφή ρατσισμού εκδήλωσε και πώς προκύπτει αυτό;

2. Ποιες ήταν οι αντιδράσεις της πλειοψηφίας των μελών της εσωομάδας πλην του ατόμου αυτού; Πού στήριξαν τα επιχειρήματά τους;

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της πιο πάνω δραστηριότητας.

Ανταποκρίνεται σε όλες τις προσδοκίες	Ανταποκρίνεται εν μέρει στις προσδοκίες	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες	Μαθησιακά Αποτελέσματα
---------------------------------------	---	------------------------------------	------------------------

			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια κατανοεί άριστα τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας</i>
			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασική βάση γνώσεων στην ψυχολογία</i>
			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό</i>
			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες που έχει μάθει</i>
			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης</i>

6.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 7

Η κοινή ζωή στις πολιτισμικά ανομοιογενείς κοινωνίες

Στην ενότητα αυτή θα κατανοήσουμε ότι η ανάγκη προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα δεν περιορίζεται στους μετανάστες, αλλά αφορά άμεσα και την κυρίαρχη ομάδα που τους υποδέχεται, η οποία αντιλαμβάνεται την είσοδό τους ως μια *απειλή* που έχει και συμβολικό εκτός από υλικό χαρακτήρα. Έτσι, στην ενότητα αυτή θα συζητήσουμε την έννοια της *διομαδικής απειλής* και θα εξηγήσουμε ποιες μορφές μπορεί να πάρει μέσα από το μοντέλο των Stephan & Stephan. Σύμφωνα με αυτό, οι στάσεις προς τις εξωομάδες καθορίζονται από 4 είδη απειλής και οδηγούν σε προκατάληψη:

- *Ρεαλιστική απειλή*: απειλές προς την ύπαρξη της ενδοομάδας-ανταγωνισμός σε πόρους που βρίσκονται σε ανεπάρκεια στην κοινωνία, όπως η εργασία, και άρα είναι πιο πιθανόν να εμφανίζεται σε περιόδους οικονομικής κρίσης.
- *Συμβολική απειλή*: διαφορετικότητα των ομάδων στις αξίες, τις πεποιθήσεις, τα ήθη, τη συμπεριφορά και γενικά την κοσμοθεωρία της ενδο-ομάδας. Δημιουργείται από την πεποίθηση της ηθικής ορθότητας του συστήματος αρχών της ενδο-ομάδας.
- *Διομαδικό άγχος*: απειλητικής φύσης συναισθήματα (ανησυχία, φόβος, αμηχανία) που βιώνουν τα μέλη της ενδο-ομάδας κατά τη διάρκεια των αλληλεπιδράσεών τους με την εξω- ομάδα, επειδή τα μέλη ανησυχούν για τα αρνητικά αποτελέσματα που θα έχει αυτή η αλληλεπίδραση στη δική τους ομάδα (πχ. το ότι θα βρεθούν σε δύσκολη θέση).
- *Αρνητικά στερεότυπα*: η υποστήριξη αρνητικών στερεοτύπων για την εξωομάδα οδηγεί σε αρνητικές προσδοκίες για την αλληλεπίδραση μαζί της (πχ. αν θεωρείται ότι η εξω-ομάδα είναι άτομα «επιθετικά», «αναξιόπιστα» κτλ, τα μέλη της ενδο-ομάδας μπορεί να νιώθουν ότι απειλούνται στην περίπτωση που έρθουν σε επαφή με την εξω-ομάδα).

Οι συζητήσεις αυτές θα μας οδηγήσουν στον προβληματισμό του αν τελικά είναι εφικτή η ομαλή διαπολιτισμική προσαρμογή των δύο μερών και θα καταλήξουμε στη διατύπωση της *θεωρίας/υπόθεσης της επαφής κατά Allport*, σύμφωνα με την οποία υπάρχουν προϋποθέσεις «βέλτιστης επαφής», οι οποίες απαιτούνται προκειμένου η επαφή να αποτελέσει παράγοντα μείωσης της προκατάληψης. Καθώς οι άνθρωποι θεωρείται ότι έχουν εσφαλμένη αντίληψη

για τους άλλους επειδή δεν τους γνωρίζουν, η θεωρία πρεσβεύει ότι εάν επρόκειτο να συναντήσουν οι μεν τους δε, αλληλεπιδράσουν και έρθουν κοντά υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, τότε η προκατάληψή τους θα μειωνόταν και πιθανόν θα εξαφανιζόταν.

7.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Η συγκεκριμένη ενότητα έχει ως βασικό σκοπό να κατανοήσετε την οπτική απειλής που αφορά την κυρίαρχη ομάδα και τις μορφές που αυτή μπορεί να λάβει. Ακόμη, αποσκοπεί να σας εισάγει στη βασική θεωρία –υπόθεση της επαφής- για την υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις μείωση της προκατάληψης μέσω της επαφής.

7.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. κατανοείτε την αίσθηση της διομαδικής απειλής που αφορά την κυρίαρχη ομάδα
2. αναγνωρίζετε και να ταξινομείτε τα είδη της διομαδικής απειλής που οδηγούν σε προκατάληψη
3. διατυπώνετε προβληματισμούς γύρω από τρόπους μείωσης της προκατάληψης μέσω της επαφής
4. συζητάτε τις προϋποθέσεις «βέλτιστης επαφής»

7.3 Λέξεις-κλειδιά

Υπόθεση της επαφής	Προϋποθέσεις βέλτιστης επαφής	Ρεαλιστική απειλή
	Διομαδική απειλή	Συμβολική απειλή

7.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά βίντεο που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

7.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) . *Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg . Κεφ.9: σελ. 325-327
- Χρυσόχοου, Ξ. (2011). *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα : Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας*. Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.3: σελ. 179 – 182, 185-187
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

- Gordon Allport's The Nature of Prejudice
<https://www.youtube.com/watch?v=9mGxJkFVQpl>

7.6 Σύνοψη

Η ενότητα 7 μας εισάγει στην έννοια της διομαδικής απειλής που αφορά στην κυρίαρχη ομάδα, καθώς και στις μορφές που αυτή μπορεί να πάρει. Ακόμη, η ενότητα εξηγεί τις πιθανότητες μείωσης της προκατάληψης μέσα από το μοντέλο του Allport για τη «βέλτιστη επαφή». Τέλος, η ενότητα αναλύει την έννοια του άγχους αβεβαιότητας.

7.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 7.1

Τι σημαίνει διομαδική απειλή;

Άσκηση 7.2

Ποιες είναι οι μορφές που μπορεί να πάρει η αίσθηση της απειλής για την κυρίαρχη ομάδα;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα “Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης”.

7.8 Ασκήσεις Επανάληψης

7.1 Τι πρεσβεύει η υπόθεση της επαφής κατά Allport;

7.2 Τι εννοούμε όταν αναφερόμαστε στη «βέλτιστη επαφή»;

7.9 Διαδραστικές δραστηριότητες 7- (ΟΜΑΔΙΚΗ -ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Για την ολοκλήρωση της δραστηριότητας αυτής, θα πρέπει να χωριστείτε σε ομάδες, σύμφωνα με τον πίνακα ομάδων όπως ορίζεται στη δραστηριότητα 5. Ανατρέξτε στο moodle στην περιοχή Participants και εντοπίστε τα άλλα μέλη της ομάδας σας, επικοινωνήστε μαζί τους με το mail ή το chat, κάνοντας μια σύντομη παρουσίαση του εαυτού σας, και ορίστε έναν συντονιστή για την ομάδα σας.

Στο βίντεο από την τηλεοπτική εκπομπή 360° με τίτλο «**Παιδιά μεταναστών**» παρακολουθούμε παιδιά μεταναστών να μεταφέρουν τις εμπειρίες και τα συναισθήματά τους από τη ζωή τους στην Ελλάδα.

Παρακολουθήστε το βίντεο <https://www.youtube.com/watch?v=9XKgA59wzB4> και σχολιάστε σε ένα κείμενο 150-200 λέξεις τις δυσκολίες και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά ως μετανάστες β' γενιάς.

(διάρκεια ολοκλήρωσης: 60 λεπτά)

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται Πλήρως (100-85)	Ανταποκρίνεται επαρκώς (84-65)	Ανταποκρίνεται μερικώς (64-50)	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες (49-0)	Μαθησιακά Αποτελέσματα
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια κατανοεί τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασικές γνώσεις στην ψυχολογία
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες της ενότητας του εξετάζεται
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

7.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 8

Σχέσεις μεταξύ των ομάδων: αρνητική και θετική διομαδική αλληλεξάρτηση και εξουσία

Στην ενότητα αυτή θα δούμε ότι οι ομάδες που ζουν μαζί, βρίσκονται αναπόφευκτα σε ένα σύστημα λειτουργικής *αλληλεξάρτησης*. Δηλαδή τα αποτελέσματα ενός ατόμου ή μιας ομάδας εξαρτώνται από τις πράξεις και τα αποτελέσματα του άλλου ατόμου/ομάδας. Θα διαχωρίσουμε πώς κατά τη συνύπαρξη μεταξύ διαφορετικών ομάδων, ο ανταγωνισμός ανάμεσά τους προκαλεί και προωθεί την προκατάληψη, ενώ η συνεργασία για έναν κοινό στόχο μπορεί να τη μειώσει. Συγκεκριμένα, θα συζητήσουμε τη διαφορά ανάμεσα στη *θετική* και την *αρνητική αλληλεξάρτηση*. Προκειμένου να κατανοήσουμε τα φαινόμενα αυτά θα αναφερθούμε στα «Πειράματα θερινής κατασκήνωσης» ή *σπηλιάς των κλεφτών* και τη *θεωρία ρεαλιστικής σύγκρουσης*.

Σε αυτό το πλαίσιο θα συζητήσουμε επίσης για τις *πολιτικές θετικής διάκρισης*, δηλαδή τα μέτρα που υιοθετούνται για να διορθωθούν ή/και να προληφθούν οι διακρίσεις και τα προγράμματα που στοχεύουν στην υπερνίκηση των επιδράσεων παρελθοντικών διακρίσεων, όπως και η προσφορά ίσων ευκαιριών στις ομάδες που υπέστησαν ιστορικά διακρίσεις.

Τέλος, θα αναφερθούμε στην *βοήθεια που είναι προσανατολισμένη στην εξάρτηση* (όταν παρέχεται στους αποδέκτες ολόκληρη η λύση στο πρόβλημά τους) και στη *βοήθεια που είναι προσανατολισμένη στην αυτονομία* (όταν παρέχονται στους αποδέκτες τα κατάλληλα μέσα ώστε να επιλύσουν οι ίδιοι τα προβλήματά τους.)

8.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Ο σκοπός της παρούσας ενότητας είναι κατανοήσετε πώς οι διομαδικές σχέσεις επηρεάζουν την πρόκληση ή τη μείωση της προκατάληψης.

8.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. Συγκρίνετε τη θετική από την αρνητική αλληλεξάρτηση
2. Μελετήσετε ερευνητικά την έννοια των πολιτικών θετικής διάκρισης

8.3 Λέξεις-κλειδιά

Θετική αλληλεξάρτηση	Πολιτικές θετικής διάκρισης	
Αρνητική αλληλεξάρτηση	Βοήθεια προσανατολισμένη στην εξάρτηση vs αυτονομία	
Ρεαλιστική σύγκρουση		

8.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά video που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

8.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Χρυσοχόου, Ξ. (2011). *Πολυπολιτισμική πραγματικότητα : Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας*. Αθήνα: Πεδίο. Κεφ.3: σελ. 187-188 , 194,Κεφ.5: σελ.330-332.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

Υποστηρικτικό Video:

- ο Το κανάλι TV2 στη Δανία πρόβαλε το “**Alt Det Vi Deler**” (**All that we share**), μια διαφήμιση με 80 Δανούς από όλα τα κοινωνικά στρώματα, η οποία στόχο έχει να «προκαλέσει» τις αυξανόμενες διακρίσεις στο θέμα της εθνικότητας στη χώρα, όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο.Στους συμμετέχοντες δόθηκαν 40 ερωτήσεις για να σκεφτούν πριν από το γύρισμα. Κατά τη διάρκεια του γυρίσματος έπρεπε να μπου σε «κουτάκια» ανάλογα με τις απαντήσεις τους.

<https://www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVO1Tc>

8.6 Σύνοψη

Η ενότητα 8 αναφέρεται στην θετική ή αρνητική μορφή που μπορεί να λάβει η αλληλεπίδραση μεταξύ δυο διαφορετικών ομάδων και εξηγεί πώς ο ανταγωνισμός μεταξύ τους μπορεί να οδηγήσει σε προκατάληψη μέσα από την περιγραφή ενός κοινωνικού πειράματος και την οπτική της θεωρίας ρεαλιστικής σύγκρουσης. Ακόμη, εξηγεί τι είναι οι πολιτικές θετικής διάκρισης που μπορεί να λάβουν τη μορφή βοήθειας με προσανατολισμό στην εξάρτηση ή την αυτονομία αντίστοιχα.

8.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 8.1

Τι σημαίνει θετική και αρνητική αλληλεξάρτηση;

Άσκηση 8.2

Τι συμπεράσματα προκύπτουν από τα «πειράματα θερινής κατασκήνωσης ή σπηλιάς των κλεφτών»;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα «Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης».

8.8 Ασκήσεις Επανάληψης

8.1 Πώς διαφέρει η βοήθεια που είναι προσανατολισμένη στην εξάρτηση από τη βοήθεια που είναι προσανατολισμένη στην αυτονομία; Δώστε ένα παράδειγμα που να αφορά μετανάστες.

8.9 Διαδραστική δραστηριότητα 8-(ΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Το βίντεο-ντοκιμαντέρ με τίτλο «**ΜΙΚΡΟΙ ΞΕΝΟΙ**» ερευνά κατά πόσο το ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα έχει προσαρμοστεί στη νέα πολυπολιτισμική πραγματικότητα των σχολείων.

Παρακολουθήστε το βίντεο <https://archive.ert.gr/33416/> και **σχολιάστε στο φόρουμ** σε ένα κείμενο 300-400 λέξεων τις απόψεις γονέων, εκπαιδευτικών και μαθητών σχετικά με τη συνύπαρξη και αλληλεξάρτηση γηγενών και αλλοδαπών μαθητών μέσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (60 λεπτά).

Για την απάντησή σας μπορείτε να επικεντρωθείτε στα εξής ερωτήματα (η απάντηση θα πρέπει να περιλαμβάνει τις διαπιστώσεις από το βίντεο παράλληλα με τη δική σας άποψη/εμπειρία):

- Πρόκειται για θετική ή αρνητική αλληλεξάρτηση σύμφωνα με τις απόψεις που παρουσιάζονται;
- Ποιες είναι οι ανάγκες των παιδιών που η μητρική τους γλώσσα δεν είναι τα ελληνικά;
- Τι αισθάνονται οι Έλληνες γονείς βλέποντας να γίνονται τα παιδιά τους μειονότητα στην τάξη;

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται Πλήρως (100-85)	Ανταποκρίνεται επαρκώς (84-65)	Ανταποκρίνεται μερικώς (64-50)	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες (49-0)	Μαθησιακά Αποτελέσματα
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια κατανοεί τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασικές γνώσεις στην ψυχολογία
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό

				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες της ενότητας του εξετάζεται
				Ο φοιτητής/Η φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

8.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 9

Έθνος-Εθνικό κράτος – Παγκοσμιοποίηση

Στην παρούσα ενότητα θα εστιάσουμε αρχικά στην έννοια του *εθνικού κράτους* ως μια κοινωνικοπολιτική οργάνωση (διοίκηση και κυβέρνηση) με σύνορα και κανόνες που διαχωρίζεται από άλλες παρόμοιες οργανώσεις και μία από τις σημαντικότερες λειτουργίες του είναι η εγγύηση των συνόρων και η διαφοροποίηση από τους ξένους, παράλληλα με την ευημερία των πολιτών του.

Παράλληλα, θα τοποθετήσουμε την έννοια του *έθνους* και θα εξετάσουμε γιατί είναι τόσο δύσκολο να οριστεί και παράλληλα θα συζητήσουμε για τη διαφορά μεταξύ των όρων της εθνικότητας/εθνοτικότητας/ιθαγένειας και υπηκοότητας, καθώς και για την έννοια του έθνους, του εθνικού κράτους, του εθνικισμού και του πατριωτισμού.

Το έθνος δεν θεμελιώνεται μόνο στην εδαφική επικράτεια, αλλά συγκροτείται ως μιας περιχαρακωμένη περιοχή η οποία απέκτησε ψυχολογική σπουδαιότητα, γι' αυτό και αφορά στη *συμβολική* ύπαρξη μιας (πολιτισμικά ομοιογενούς) οντότητας που συγκεντρώνει τους ανθρώπους γύρω από την ιδέα της κοινής καταγωγής, του κοινού πολιτισμού και των κοινών στόχων και αποτελεί τον τροφοδοτικό παράγοντα της ταυτότητας (το να ανήκουμε σε ένα έθνος αποτελεί σημαντική πλευρά αυτού που πιστεύουμε ότι είμαστε).

Στην παρούσα ενότητα θα ασχοληθούμε με τη σημασία, τις συνέπειες και τις δύο κύριες μορφές της *αφοσίωσης στην ενδοομάδα*, δηλαδή την ομαδική σκέψη και τη συλλογική δράση. Τα μέλη μιας ομάδας έχουν την τάση να ικανοποιούν περισσότερο το «πνεύμα του σώματος» και προτιμούν να λογοκρίνουν τον εαυτό τους προκειμένου να αποφύγουν τη σύγκρουση με την ενδοομάδα και να διαφυλάξουν τη συνοχή της. Από την παρατήρηση αυτής της συμπεριφοράς των μελών της ενδοομάδας προέκυψε η έννοια του *εθνικισμού* και του *πατριωτισμού*, τις οποίες θα συζητήσουμε παράλληλα με την εμβάθυνση στην έννοια της *εθνικής ταυτότητας*.

Από τη μια μεριά, ο *εθνικισμός* είναι μια ιδεολογία που δικαιολογεί την ύπαρξη ή τη δημιουργία του κράτους που ορίζει ένα συγκεκριμένο πληθυσμό, έχει άκαμπτα όρια και χαρακτηρίζεται από την επιθυμία να είναι ανώτερο ή να εξουσιάζει άλλα έθνη. Από την άλλη, ο *πατριωτισμός* θεωρείται μια ιδεολογία που αναφέρεται στη συναισθηματική πρόσδεση σε

ένα έθνος και περιλαμβάνει πράξεις και πεποιθήσεις οι οποίες βασίζονται στη διασφάλιση της ταυτότητας και της ευημερίας της ομάδας. Στην ενότητα αναλύεται επίσης ότι η δύναμη του πατριωτισμού είναι συνάρτηση της συναισθηματικής ή λειτουργικής πρόσδεσης των ατόμων σε μια ομάδα και εξαρτάται από τον προσανατολισμό των ατόμων σε σχέση με την ομάδα (προσανατολισμός στον κανόνα-στο ρόλο-στις αξίες).

Με γνώμονα αυτήν την παράμετρο, θα γίνει η διαφοροποίηση ανάμεσα στον *εποικοδομητικό* και τον *τυφλό πατριωτισμό*. Ο *εποικοδομητικός πατριωτισμός* συνιστά «καλή» μορφή πρόσδεσης με το εθνικό κράτος και επικεντρώνεται στη θέση του έθνους σε σχέση με το παρελθόν, ενώ ο *τυφλός πατριωτισμός* συνιστά τυφλή υποταγή στην εθνική ομάδα, άρνηση της κριτικής και υποτίμηση άλλων εξω-ομάδων.

Θα δούμε ακόμη ότι η έννοια του έθνους αντιτίθεται με την έννοια της παγκοσμιοποίησης και ότι υπάρχουν αντικειμενικά και υποκειμενικά κριτήρια για να προσδιορίσει κανείς τις δυο έννοιες.

9.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Η συγκεκριμένη ενότητα έχει σκοπό να σας παρουσιάσει αναλυτικά την έννοια του εθνικού κράτους και του έθνους, καθώς και να αναδείξει τις λειτουργίες τους. Σκοπός επίσης είναι να κατανοήσετε την έννοια του εθνικισμού σε αντιδιαστολή με τον πατριωτισμό και να αναγνωρίσετε τα διαφορετικά είδη πατριωτισμού, αλλά και τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξή του, φαινόμενα που αποτελούν θετική/αρνητική έκφανση της αφοσίωσης στην ενδοομάδα. Επίσης, η ενότητα αποσκοπεί στην αναλυτική επεξήγηση της έννοιας της εθνικής ταυτότητας.

9.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. εξηγείτε τη δυσκολία ορισμού του έθνους
2. αναγνωρίζετε την έννοια και τις λειτουργίες του εθνικού κράτους
3. γνωρίζετε την έννοια και τις λειτουργίες του έθνους

4. συζητάτε και να εξηγείτε τις διαφορές μεταξύ εθνικότητας-εθνοτικότητας-ιθαγένειας και υπηκοότητας,
5. ορίζετε τον εθνικισμό και τον πατριωτισμό
6. κατανοείτε την έννοια της αφοσίωσης στην ενδοομάδα
7. διαχωρίζετε τον εποικοδομητικό από τον τυφλό πατριωτισμό
8. περιγράφετε σε βάθος την έννοια της εθνικής ταυτότητας

9.3 Λέξεις-κλειδιά

Εθνικό κράτος	Έθνος	Εθνοτικότητα
Υπηκοότητα	Εθνικότητα	Παγκοσμιοποίηση
Τυφλός πατριωτισμός	Εποικοδομητικός πατριωτισμός	

9.4 Πως θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά βίντεο που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

9.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) .Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ.1: σελ.34-45, κεφ. 6. : σελ.234-235
- Χρυσόχου, Ξ. (2011). Πολυπολιτισμική πραγματικότητα : Οι κοινωνιοψυχολογικοί προσδιορισμοί της πολιτισμικής πολλαπλότητας. Αθήνα: Πεδίο. σελ. 46-48, Κεφ.4: σελ. 235-248.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

Υποστηρικτικό εκπαιδευτικό video:

Τι είναι η πατρίδα μας- Εκπαιδευτικό Ντοκιμαντέρ της δημόσιας τηλεόρασης για το ρόλο του σχολείου στη διαμόρφωση της εθνικής ταυτότητας των παιδιών. <https://archive.ert.gr/33423/>

- Παγκοσμιοποίηση

<https://www.youtube.com/watch?v=JJ0nFD19eT8>

- Η επίδραση του Covid-19 στην παγκοσμιοποίηση

9.6 Σύνοψη

Η ενότητα 9 μας αναλύει την έννοια του εθνικού κράτους και τη διαφορά της από την έννοια του έθνους, εξηγώντας το συμβολικό χαρακτήρα του έθνους. Ακόμη, μας με τις έννοιες της εθνικότητας/εθνοτικότητας/υπηκοότητας/ιθαγένειας.

9.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 9.1

Πώς διαφέρει η έννοια του έθνους από την έννοια του εθνικού κράτους;

Άσκηση 9.2

Τι εννοούμε όταν αναφερόμαστε στην εθνικότητα;

Άσκηση 9.3

Ποια η διαφορά εθνικότητας και υπηκοότητας;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα “Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης”.

9.8 Ασκήσεις Επανάληψης

9.1 Τι εννοούμε με τον όρο εθνοτικότητα;

9.2 Τι είναι η παγκοσμιοποίηση;

9.9 Διαδραστικές δραστηριότητες 9-(ΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Μελετήστε τα παραδείγματα και απαντήστε στα παρακάτω quiz:

1. Η Μαίρη γεννήθηκε στην Αμερική από Έλληνες γονείς μετανάστες που διαμένουν στη Βοστώνη. Άρα η Μαίρη:

Α. έχει ελληνική υπηκοότητα
Β. έχει αμερικάνικη υπηκοότητα
Γ. είναι μετανάστρια α' γενιάς
Δ. έχει αμερικάνικη ιθαγένεια
2. Ο Dimitri γεννήθηκε στην Ρουμανία από Ρουμάνους γονείς που ήρθαν πρόσφατα ως μετανάστες στην Ελλάδα αλλά ακόμη δεν έχουν άδεια παραμονής. Ο Dimitri:

Α. έχει ελληνική υπηκοότητα
Β. έχει ρουμάνικη υπηκοότητα
Γ. έχει ρουμανική εθνικότητα
Δ. έχει ελληνική ιθαγένεια
3. Η Frida γεννήθηκε στην Ελλάδα από Λιβανέζους γονείς, πρόσφυγες στην Ελλάδα. Η Frida :

Α. έχει ελληνική εθνικότητα
Β. έχει λιβανέζικη υπηκοότητα

- Γ. είναι μετανάστρια β' γενιάς
Δ. έχει ελληνική υπηκοότητα

4. Ο Jamie γεννήθηκε στην Αγγλία από Σύριους γονείς, μετανάστες στην Αγγλία. Ο Jamie :

- Α. έχει αγγλίζικη υπηκοότητα
Β. έχει αγγλίζικη εθνικότητα
Γ. έχει σύρια υπηκοότητα
Δ. είναι πρόσφυγας β' γενιάς

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της πιο πάνω δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται σε όλες τις προσδοκίες	Ανταποκρίνεται εν μέρει στις προσδοκίες	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες	Μαθησιακά Αποτελέσματα
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια κατανοεί άριστα τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασική βάση γνώσεων στην ψυχολογία
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες που έχει μάθει
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

9.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 10

Κοινωνική αντίληψη, κοινωνική νόηση και κοινωνική αλληλεπίδραση

Στην ενότητα αυτή θα συζητήσουμε πώς ο πολιτισμός μπορεί να επηρεάζει την αντίληψη της πραγματικότητας, τις μεταβλητές με τις οποίες ερμηνεύουμε τον κόσμο γύρω μας και συνεπακόλουθα να διαμορφώνει τη συμπεριφορά μας, αλλά και πώς μπορεί να διαφοροποιεί στους ανθρώπους τη συναισθηματική εμπειρία και έκφραση.

Θα εξετάσουμε επίσης, πώς διαφορετικοί πολιτισμοί δίνουν έμφαση σε διαφορετικές όψεις της πραγματικότητας μέσα από την κλασσική μελέτη του Hofstede για τις έξι διαπολιτισμικές διαστάσεις και άρα θεμελιακές πολιτισμικές ιδιότητες που επηρεάζουν σημαντικά την κοινωνική αλληλεπίδραση, δηλαδή τις έννοιες του ατομικισμού και της συλλογικότητας, της αρσενικότητας-θηλυκότητας, της απόστασης εξουσίας, της αποφυγής της αβεβαιότητας, του μακροπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου προσανατολισμού και τις επιείκειας-αυτοσυγκράτησης. Ακόμη, θα αναφερθούμε στη διαπολιτισμική θεωρία του Hall για τους πολιτισμούς υψηλού/χαμηλού πλαισίου επικοινωνίας, δηλαδή τους πολιτισμούς που νοηματοδοτούν τις εμπειρίες τους μέσα από το ευρύτερο φυσικό περιβάλλον και άρα κυρίως μέσω της μη λεκτικής επικοινωνίας και των συμβόλων και τους πολιτισμούς αντίστοιχα που επικοινωνούν με έναν πιο σαφή και συγκεκριμένο γλωσσικό κώδικα.

10.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Σκοπός αυτής της ενότητας είναι να ασχοληθούμε με τα φαινόμενα της κοινωνικής αντίληψης και νόησης με απώτερο στόχο να κατανοήσουμε πώς αυτά διαφοροποιούνται από τον προσδιοριστή της κουλτούρας.

10.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. εξηγείτε την επιρροή του πολιτισμού σε καίριες όψεις αντίληψης και ερμηνείας της

πραγματικότητας

2. εξηγείτε τις κύριες διαπολιτισμικές διαστάσεις της συμπεριφοράς κατά Hofstede
3. διατυπώνετε προβληματισμούς και εισηγήσεις γύρω από θέματα που άπτονται της διάστασης της επικοινωνίας σε υψηλού και χαμηλού πλαισίου πολιτισμούς
4. περιγράφετε πώς διαφοροποιεί ο πολιτισμός την οπτική στην επίλυση πανανθρώπινων προβλημάτων
5. αναγνωρίζετε πώς διαφοροποιείται η συναισθηματική εμπειρία και η έκφραση των συναισθημάτων όταν υπεισέρχεται η μεταβλητή του πολιτισμού

10.3 Λέξεις-κλειδιά

Ατομικισμός	
Συλλογικότητα	
Πολιτισμός υψηλού/χαμηλού πλαισίου	

10.4 Πως θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας, καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά βίντεο που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

10.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018). *Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ. 4: σελ. 151-153, Κεφ. 5: σελ. 178-182, 185-188.
- Shiraev, B.E., & Levy, A.D. (2018). *Διαπολιτισμική ψυχολογία. Κριτική σκέψη και εφαρμογές*. (Β. Παυλόπουλος, Επιμ.). Αθήνα: Πεδίο. κεφ. 1: 58-61, Κεφ. 4: σελ. 229-232, 251-258, Κεφ. 6: σελ. 345-360, 375-380, Κεφ. 10: σελ. 567-573, 601-604.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

Υποστηρικτικό εκπαιδευτικό video:

- **HOFSTEDE MODEL OF CULTURES-Το θεωρητικό μοντέλο του Hofstede**
<https://www.youtube.com/watch?v=Fwa1tkH7LEI>
<https://www.youtube.com/watch?v=YMyofREc5Jk>

10.6 Σύνοψη

Η ενότητα 10 διαπραγματεύεται το ζήτημα της επιρροής του πολιτισμού στην κοινωνική νόηση και αντίληψη, δίνοντας έμφαση στις έξι διαπολιτισμικές διαστάσεις του μοντέλου Hofstede, στη Θεωρία του Hall για τους πολιτισμούς υψηλού/χαμηλού πλαισίου επικοινωνίας,

10.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 10.1

Ποιες είναι και τι αφορούν οι έξι διαπολιτισμικές διαστάσεις κατά Hofstede;

Άσκηση 10.2

Πώς ορίζεται ο ατομικισμός σε αντίθεση με τη συλλογικότητα;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα “Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης”.

10.8 Ασκήσεις Επανάληψης

- 10.1 Πώς συμπεριφέρεται ένας εκπρόσωπος πολιτισμού υψηλού πλαισίου σε σχέση με έναν εκπρόσωπο πολιτισμού χαμηλού πλαισίου;
- 10.2 Πώς διαφοροποιείται η συναισθηματική εμπειρία και έκφραση στους εκάστοτε πολιτισμούς;

10.3 Διαδραστική δραστηριότητα 10- (ΑΤΟΜΙΚΗ -ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Για την διεκπεραίωση της δραστηριότητας θα πρέπει να εισέλθετε στο σύνδεσμο: <https://www.theculturefactor.com/country-comparison-tool> (υπάρχει και παρακάτω στην ενότητα αυτή)

και να μεταβείτε στο "Εργαλείο Σύγκρισης Χωρών". Θα τοποθετήσετε στην αναζήτηση 2 χώρες της επιλογής σας και θα προκύψει ένα διάγραμμα σύγκρισής τους σύμφωνα με τις 6 διαστάσεις που ορίζει η θεωρία του Hofstede.

Θα πρέπει να μελετήσετε το διάγραμμα και να προβείτε στην ανάρτηση ενός κειμένου 200-250 λέξεων που θα περιγράφει τις διαφορές μεταξύ των δυο χωρών ως προς τις έξι διαστάσεις αλλά και τυχόν (από μέρους σας) ερμηνείες τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ ! Στην ανάρτηση του αρχείου της απάντησής σας θα πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνεται το διάγραμμα που προέκυψε από την αναζήτησή σας. Σε απαντήσεις που δεν περιλαμβάνουν το διάγραμμα θα σημειώνεται αφαίρεση μονάδων.

(χρόνος ολοκλήρωσης δραστηριότητας: 60 λεπτά)

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της πιο πάνω δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται σε όλες τις προσδοκίες	Ανταποκρίνεται εν μέρει στις προσδοκίες	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες	Μαθησιακά Αποτελέσματα
			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια κατανοεί άριστα τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας</i>
			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασική βάση γνώσεων στην ψυχολογία</i>

			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό</i>
			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες που έχει μάθει</i>
			<i>Ο φοιτητής ή φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης</i>

10.4 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 11

Διαπολιτισμική Επικοινωνία

Στην ενότητα αυτή θα ασχοληθούμε με στοιχεία γλωσσικής έκφρασης, λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας (γλώσσας του σώματος) και θα έχουμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε πώς άτομα από διαφορετικές κουλτούρες διαφέρουν ως προς την επικοινωνία και τη μη λεκτική τους συμπεριφορά (άγγιγμα, χειρονομίες, προσωπικός χώρος, οπτική επαφή, στάση σώματος), τη χρήση του χρόνου (χρονημική) και του χώρου (προξημική), τη φυσική ένδυση και εμφάνιση, αλλά και τη χρήση των αισθήσεων γενικότερα. Ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα των διαστάσεων αυτών:

- Το *άγγιγμα* ή η *ευθεία οπτική επαφή* θεωρείται σε κάποιες κουλτούρες ως ένδειξη οικειότητας, ενώ σε άλλες είναι ένδειξη έλλειψης σεβασμού και αγένεια. Στις δυτικές κοινωνίες η χειραψία θεωρείται γενικά αποδεκτός και αυτονόητος τρόπος χαιρετισμού των ατόμων, ενώ σε άλλες κουλτούρες ο χαιρετισμός μπορεί να γίνεται με το σταύρωμα των χεριών στο στήθος ή το άγγιγμα του κεφαλιού κτλ.
- Η *χρήση της γλώσσας*: ο γλωσσικός και σημειολογικός κώδικας με τον οποίο εκφράζονται τα άτομα από διαφορετικές κουλτούρες είναι ενδεικτικός της διαφορετικότητάς τους.
- Ο *τρόπος έκφρασης των συναισθημάτων*: οι λέξεις που χρησιμοποιούν τα άτομα για να εκφράσουν ή να περιγράψουν συναισθηματικές καταστάσεις, ή ακόμη και τα συναισθήματα τα οποία είναι κοινωνικά αποδεκτό να δημοσιοποιούνται, διαφοροποιούνται σε κάθε κουλτούρα.

11.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Η ενότητα αυτή έχει σκοπό να μας γνωρίσει κλασσικές διαπολιτισμικές θεωρίες που ερμηνεύουν στοιχεία συμπεριφοράς στους διάφορους πολιτισμούς, αλλά και να μας εξοικειώσει με τη διαπολιτισμική διάσταση της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.

11.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

ερμηνεύετε εκφάνσεις της μη λεκτικής διαπολιτισμικής επικοινωνίας (γλώσσας του σώματος)

11.3 Λέξεις-κλειδιά

Μη λεκτική επικοινωνία	Λεκτική επικοινωνία	
Χρονημική	Προξημική	

11.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά βίντεο που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

11.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) .Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια. Εκδόσεις Gutenberg. Κεφ.2: σελ.67-83, Κεφ.7: σελ. 271-274, Κεφ.8: σελ. 293-305.
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt
- Άρθρα τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα στην εβδομάδα μελέτης της Ενότητας.

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

Υποστηρικτικά εκπαιδευτικά videos:

- **GESTURES AROUND THE WORLD**– Οι χειρονομίες σε όλο τον κόσμο <https://www.youtube.com/watch?v=qCo3wSGYRbQ>
- **HANDSHAKING AROUND THE WORLD**- Οι χειραψίες σε όλο τον κόσμο <https://www.youtube.com/watch?v=x2dGVrOtDtw>
- **Greeting Etiquette from around the World** https://www.youtube.com/watch?v=D_hBK8Ni4yQ
- **A world of gestures** <https://www.youtube.com/watch?v=LFmNWbOWtSM>
- **HIGH CONTEXT / LOW CONTEXT CULTURES** –Κουλτούρες υψηλού/χαμηλού πλαισίου <https://www.youtube.com/watch?v=qKVlQSnW-UA>
- **How emotions differ across cultures** <https://www.youtube.com/watch?v=JChxT9Yv2iw>

11.6 Σύνοψη

Η ενότητα 11 τονίζει πώς διαφοροποιείται η εμπειρία και έκφραση των συναισθημάτων, καθώς και το πλαίσιο της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας υπό το πρίσμα του πολιτισμού.

11.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 11.1

Εξηγήστε πώς διαφέρει η λεκτική από τη μη λεκτική επικοινωνία και ποια η σημασία της;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα “Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης”.

11.8 Ασκήσεις Επανάληψης

11.1 Ποια στοιχεία προσδιορίζουν την επικοινωνία στους διάφορους πολιτισμούς;

11.9 Διαδραστική δραστηριότητα 11-(ΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Αναζητήστε σημεία της γλώσσας του σώματος (π.χ. χειρονομίες κλπ) που ενώ είναι φαινομενικά ίδια, ουσιαστικά διαφέρουν ως προς το νόημα τους σε διαφορετικές κουλτούρες. [Όχι περισσότερες από 200 λέξεις – 30 λεπτά].

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της πιο πάνω δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται σε όλες τις προσδοκίες	Ανταποκρίνεται εν μέρει στις προσδοκίες	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες	Μαθησιακά Αποτελέσματα
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια κατανοεί άριστα τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασική βάση γνώσεων στην ψυχολογία
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες που έχει μάθει
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

11.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 12

Διαπολιτισμική Ευαισθητοποίηση και Συμβουλευτική

Η ενότητα θα παρουσιάσει τη διαφοροποίηση των όρων της *πολυπολιτισμικότητας* και της *διαπολιτισμικότητας* και θα καταδείξει τη διαφορά ανάμεσα στην απλή συνύπαρξη με το διαφορετικό και στην αλληλεπίδραση με το διαφορετικό. Ακόμη, θα έχουμε την ευκαιρία να αναρωτηθούμε σχετικά με τη διαπολιτισμική μας ευαισθητοποίηση και να αναστοχαστούμε γύρω από τις διαπολιτισμικές μας δεξιότητες. Θα συζητήσουμε για τη συναισθηματική φόρτιση που διαπερνά μια διαπολιτισμική συνάντηση, καθώς αυτή αναπόφευκτα εγείρει πληθώρα συναισθημάτων και στα δυο εμπλεκόμενα μέρη που αλληλεπιδρούν. Όταν δυο άνθρωποι με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο έρχονται σε επαφή, ουσιαστικά *διαπραγματεύονται* τους κώδικες με βάση τους οποίους θα επικοινωνήσουν και αυτή η πρωτόγνωρη επαφή εγείρει συναισθήματα φόβου, άγχους και έντονης αμηχανίας και στις δυο πλευρές. Από την άλλη, το «ξένο» συχνά μπορεί να διεγείρει όξυνση του ενδιαφέροντος να συγκεντρώσουμε γι' αυτό πληροφορίες.

Η αλληλεπίδραση και η επικοινωνία με διαπολιτισμικά διαφορετικές ομάδες εμπεριέχει συνήθως:

- Διέγερση έντονων συναισθημάτων (φόβος, αμηχανία, άγχος, λύπη, οίκτος, συμπάθεια, στοργή, θαυμασμός, τάση για προστασία κα.)
- Σιωπηλή παρεμβολή προσωπικών σκέψεων-αντιλήψεων-εμπειριών
- Στερεότυπα-Προκαταλήψεις
- Πολιτισμικό σοκ
- Ανάγκη για εξειδικευμένη γνώση των πολιτισμικά διαφορετικών ομάδων και των αναγκών τους, αλλά και εξειδικευμένες πρακτικές συμβουλευτικής προσέγγισης

Με κεντρικό γνώμονα τα παραπάνω, θα εξηγήσουμε τους στόχους και κεντρικούς άξονες της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, καθώς και τι σημαίνει διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση κατά τη συμβουλευτική πράξη. Αναδεικνύονται οι προϋποθέσεις για την δημιουργία μιας διαπολιτισμικής σχέσης που ξεκινά από τη δική μας ευαισθητοποίηση, την αναγνώριση της σημασίας διερεύνησης των δικών μας αξιών, στερεοτύπων, κουλτούρας και επάρκειας ως προς το διαφορετικό. Στο πλαίσιο αυτό θα αναφερθούν οι αναγκαίες δεξιότητες

διαπολιτισμικής αποτελεσματικότητας, ενώ θα έχουμε την ευκαιρία να αναστοχασθούμε δημιουργικά γύρω από τη δική μας διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση και επάρκεια.

12.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αναδείξει την αναγκαιότητα διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης κατά την αλληλεπίδραση με τους διαφορετικούς πληθυσμούς. Ειδικότερα, θα αναδειχθούν οι σημαντικότερες δεξιότητες διαπολιτισμικής επικοινωνίας και διάδρασης.

12.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

1. περιγράψετε ποιες είναι οι κύριες δυσκολίες και τα εμπόδια κατά τη διαπολιτισμική συνάντηση
2. κατανοείτε είναι οι βασικές αρχές αποτελεσματικής διαπολιτισμικής επικοινωνίας
3. αναγνωρίσετε το περιεχόμενο των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων
4. αναστοχαστείτε δημιουργικά γύρω από τη δική σας διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση και επάρκεια

12.3 Λέξεις-κλειδιά

Πολυπολιτισμικότητα	Διαπολιτισμική συνάντηση
Διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση	Διαπολιτισμικές δεξιότητες
Διαπολιτισμικότητα	Διαφορετικότητα

12.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος, θα χρειαστεί αρχικά να μελετήσετε τις ηλεκτρονικές σημειώσεις (διαφάνειες) της ενότητας καθώς και το αντίστοιχο υλικό από τα εγχειρίδια του μαθήματος. Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθήσετε τα υποστηρικτικά video που αναφέρονται σε έννοιες της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, θα είστε έτοιμοι/ες να μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία, χτίζοντας τη βασική εννοιολογική σας φαρέτρα. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιήστε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

12.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Βιβλιογραφία

- Liu S., Gallois, C. & Volcic, Z. (2018) .*Εισαγωγή στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παγκόσμιοι πολιτισμοί και πλαίσια*. Εκδόσεις Gutenberg. σελ.49-51, Κεφ. 13: 480-485. Κεφ. 9 : σελ. 324-325
- Shiraev, B.E., & Levy, A.D.(2018). *Διαπολιτισμική ψυχολογία. Κριτική σκέψη και εφαρμογές*. (Β. Παυλόπουλος, Επιμ.). Αθήνα: Πεδίο. κεφ.1 : 83-84
- Σημειώσεις πλατφόρμας: ηλεκτρονικό αρχείο ppt
- Άρθρα τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα στην εβδομάδα μελέτης της Ενότητας.

Συμπληρωματική Βιβλιογραφία

- Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), (2009). Εκπαιδευτικό υλικό των 20 περιφερειακών Σεμιναρίων Ευαισθητοποίησης στο αντικείμενο της Πολυπολιτισμικής Συμβουλευτικής για στελέχη ΣΥΕΠ δημοσίων και ιδιωτικών φορέων στην εκπαίδευση, κατάρτιση και απασχόληση. Συγγραφείς: Ε.Μαστοράκη & Κ.Σωτηροπούλου

https://www.eoppep.gr/images/SYEP/polipolitismiki_symvouleftiki_20_seminars.pdf

Υποστηρικτικά εκπαιδευτικά βίντεο:

- Looking at the world with other glasses: how to understand cultural misunderstanding

<https://www.youtube.com/watch?v=WzZityEril0>

12.6 Σύνοψη

Η ενότητα 12 αναφέρεται στα προβλήματα και τις δυσκολίες της διαπολιτισμικής συνάντησης με τον πολιτισμικά διαφορετικό, καθώς και τη σημασία της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης μέσα από την καλλιέργεια συγκεκριμένων διαπολιτισμικών δεξιοτήτων.

12.7 Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Άσκηση 12.1

Ποιες είναι οι δυσκολίες και τα εμπόδια μιας διαπολιτισμικής συνάντησης;

Άσκηση 12.2

Ποια είναι τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας πολιτισμικά διαφορετικός;

Ενδεικτικές απαντήσεις μπορούν να βρεθούν στην ενότητα “Ενδεικτικές απαντήσεις σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης”.

12.8 Ασκήσεις Επανάληψης

1. Τι σημαίνει διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση;
2. Ποιες είναι οι βασικότερες διαπολιτισμικές δεξιότητες;

12.9 Διαδραστικές δραστηριότητες 12-(ΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ)

Ποιες δεξιότητες θεωρείτε ότι πρέπει να αναπτύξει ένας ψυχολόγος προκειμένου να λειτουργήσει αποτελεσματικά σε μια διάδραση με έναν διαφορετικό πελάτη; Να αναφέρετε τουλάχιστον 3 δεξιότητες. [Όχι περισσότερες από 200 λέξεις – 30 λεπτά].

Ακολουθεί η ρουμπρίκα αξιολόγησης της πιο πάνω δραστηριότητας:

Ανταποκρίνεται σε όλες τις προσδοκίες	Ανταποκρίνεται εν μέρει στις προσδοκίες	Δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες	Μαθησιακά Αποτελέσματα
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια κατανοεί άριστα τη διατύπωση της ερώτησης και τις απαιτήσεις της δραστηριότητας
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια δείχνει να κατέχει βασική βάση γνώσεων στην ψυχολογία
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αναπτύσσει επιστημονικό συλλογισμό
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια αξιοποιεί τις πληροφορίες που έχει μάθει
			Ο φοιτητής ή φοιτήτρια επιδεικνύει αποτελεσματικές δεξιότητες γραφής και παρουσίασης

12.10 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 13

Εβδομάδα μελέτης και Τελική Εξέταση

Η τελευταία εβδομάδα του μαθήματος θα αφιερωθεί εξ' ολοκλήρου στην επανάληψη των κύριων σημείων του μαθήματος με σκοπό την προετοιμασία για τις τελικές εξετάσεις. Τέλος, σημαντικό κομμάτι της τελευταίας αυτής εβδομάδας είναι η επίλυση αποριών σας.

13.1 Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Να πραγματοποιήσετε επανάληψη των βασικότερων σημείων που αναλύθηκαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου με απώτερο στόχο την καλύτερο εμπέδωση και προετοιμασία για την τελική εξέταση.

13.2 Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης:

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε να:

- προετοιμαστείτε σωστά για τις τελικές εξετάσεις
- προβείτε σε επανάληψη κύριων σημείων
- επιλύσετε απορίες

13.3 Λέξεις-κλειδιά

Επανάληψη	Αποτίμηση μαθήματος	Οριστικοποίηση διαδικασιών
-----------	---------------------	----------------------------

13.4 Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Αφού μελετήσετε κάθε εβδομάδα όλο το υλικό από τις αντίστοιχες ενότητες μελέτης και αφού παρακολουθήσετε τα αντίστοιχα ηχογραφημένα μαθήματα, θα έχετε μια συνολική εικόνα του

μαθήματος και των διαπολιτισμικών εννοιών. Αυτό θα σας βοηθήσει να φτάσετε σταδιακά στην κατάκτηση της γνώσης και χωρίς άγχος. Έτσι, κατά τη 13η εβδομάδα θα μπορείτε να καταγράψετε απλά τις απορίες σας και να τις θέσετε στο/στη διδάσκοντα της ομάδας. Ακόμη θα μπορείτε να επαναλάβετε τη μελέτη σημείων που σας δυσκολεύουν.

13.5 Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Απαιτούμενη Ανάγνωση

Δε προβλέπεται βιβλιογραφία για την εβδομάδα αυτή, αλλά θα δοθεί αρχείο με την απαιτούμενη ύλη καθώς και τα σημεία που θα πρέπει να έχετε υπόψη σας όσον αφορά την τελική εξέταση, καθώς και ερωτήσεις ή υποδείγματα θεμάτων εξέτασης.

13.6 Τρόποι Διαδικτυακής Αλληλεπίδρασης

Μέσω τηλεδιάσκεψης καλείσθε σε διαδικτυακή συνάντηση όπου θα δοθεί χρόνος για απορίες και επεξηγήσεις.

13.7 Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

13. Απαντήσεις στις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Ενότητα 1

- 1.1 Κατά την επαφή μας με μια διαφορετική κουλτούρα (η κορυφή του παγόβουνου) άμεσα παρατηρήσιμα είναι : η γλώσσα, η αρχιτεκτονική του περιβάλλοντος, το φαγητό, ο πληθυσμός, η μουσική, ο τρόπος ένδυσης, η τέχνη και η λογοτεχνία, ο τρόπος ζωής, η συναισθηματική έκφραση, οι χειρονομίες και οι τρόποι χαιρετισμού, οι δραστηριότητες αναψυχής, η οπτική επαφή, ο αθλητισμός και πολλά άλλα. Όλα αυτά τα στοιχεία αποτελούν την «ορατή κουλτούρα». Στην «αόρατη κουλτούρα», δηλαδή στην «κρυμμένη επιφάνεια» του παγόβουνου υπάρχουν όλα αυτά που δεν μπορεί κανείς να αντιληφθεί με τις πέντε αισθήσεις του και είναι τα εξής: Η αίσθηση του χρόνου, στάσεις σχετικά με την ανθρώπινη φύση, ο ρόλος της οικογένειας και οι ρόλοι ενηλίκων και ανηλίκων μέσα σ' αυτήν, οι κανόνες που αφορούν τις ανθρώπινες σχέσεις, η σημασία της εργασίας, τα κίνητρα, η αντοχή στις αλλαγές, τα επικοινωνιακά στυλ, οι στάσεις για το ρόλο των ανδρών και των γυναικών, η σημασία που δίνεται στο πρόσωπο ή την ομάδα και πολλά άλλα. Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση αυτή, κάποια από αυτά τα στοιχεία έχουν καταλυτική σημασία αν θέλουμε να γνωρίσουμε, να κατανοήσουμε και τελικά να έρθουμε κοντά με ένα άτομο από διαφορετική κουλτούρα και κάποια είναι λιγότερα σημαντικά στη διαδρομή αυτής της γνώσης. Πάντως, τα δυο μέρη του παγόβουνου δημιουργούν μια συναρπαστική πολιτισμική ποικιλία, την πολιτισμική μας ταυτότητα.
- 1.2 Προϊόν ισχυρής μάθησης που έχουμε λάβει από τους σημαντικούς για μας ανθρώπους ή ομάδες, καθώς και από την εμπειρία αλληλεπίδρασης μαζί τους, μια βαθιά ριζωμένη οπτική και αναπόσπαστο στοιχείο της προσωπικότητάς μας.
- 1.3 Το συγκεκριμένος τρόπο ζωής μιας ομάδας ανθρώπων, ο οποίος αποτελεί το απόθεμα γνώσης, εμπειρίας, πεποιθήσεων, αξιών, παραδόσεων, θρησκείας, εννοιών του χρόνου, ρόλων, χωρικών σχέσεων, κοσμοθεωριών, υλικών αντικειμένων και γεωγραφικής περιοχής.
- 1.4 Εσωομάδα είναι η ομάδα ατόμων που λόγω ομοιοτήτων στις εξωτερικές τους συνήθειες, στα ήθη, στα έθιμα, στις αναμνήσεις τους διατηρούν την υποκειμενική τους πεποίθηση γύρω από την κοινότητα της καταγωγής τους ανεξάρτητα από τη βιολογική τους κοινότητα. Εξωομάδα είναι η ομάδα ατόμων που μπορεί να μετακινείται για χ

λόγους σε μια νέα περιοχή /κοινωνικό περιβάλλον διατηρώντας ή μη τα πολιτισμικά της στοιχεία , τα οποία διαφοροποιούνται από αυτά της εσωμαδάδας.

Ενότητα 2

- 2.1 Απομάκρυνση από οικεία περιβάλλοντα, αλλαγή στον τρόπο ζωής, ξένη γλώσσα, και δυσκολίες στην επικοινωνία, άγνωστο περιβάλλον, προκατάληψη και διακρίσεις, χαρακτηρισμό ως πρόσφυγας και ξένος, ψυχικά τραύματα από την εμπειρία μετακίνησης'
- 2.2 Παράδειγμα επιπολιτισμισμού αφομοίωσης: Ο μετανάστης που μαθαίνει πολύ καλά την ντόπια γλώσσα, γίνεται επιχειρηματίας, εγγράφει τα παιδιά του στο ελληνικό σχολείο, επιδιώκει να αποκτήσει όσο το δυνατόν περισσότερο στοιχεία του νέου πολιτισμού, ώστε να θεωρείται κανονικό μέλος και να μην δείχνει ξένος. Παράδειγμα επιπολιτισμισμού διαχωρισμού: Ο μετανάστης επιδιώκει να κάνει παρέα μόνο με άτομα από τη χώρα του, αρνείται να μάθει τη γλώσσα, να δοκιμάσει τα ντόπια φαγητά κτλ και αναζητά τρόπο να γυρίσει στην πατρίδα του.

Ενότητα 3

- 3.1 Η υποκειμενική εμπειρία του ατόμου για τον εαυτό του σε σχέση με τον κόσμο (είμαι ξεχωριστή οντότητα από τους άλλους).
- 3.2 Η αντίληψη του εαυτού ως μέλους μιας ομάδας / «οι κοινωνικές κατηγορίες που με προσδιορίζουν»-κοινωνικές νόρμες που ακολουθώ.
- 3.3 Η ταυτότητα που γίνεται αντικείμενο απειλής και υποτίμησης κατά τη σύγκριση διαφορετικών ταυτοτήτων.

Ενότητα 4

- 4.1 Αμφισημία στην απόδοση και αυτοεκπληρούμενη προφητεία.
- 4.2 Όταν τα γεγονότα που αφορούν τα στιγματισμένα άτομα καθορίζονται ή επηρεάζονται από άλλους (προκατειλημμένους ή όχι) τα άτομα μπορεί να αμφιβάλλουν για το αν το αποτέλεσμα της πράξης που τα αφορά οφείλεται στα προσωπικά χαρακτηριστικά τους ή αποτελεί αντίδραση στη στιγματισμένη θέση τους.

Ενότητα 5

- 5.1 Είναι ειδική κατηγορία στερεοτύπων και αδικαιολόγητες στάσεις απέναντι σε διάφορες κοινωνικές ομάδες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από έναν ιδιαίτερα αρνητικό συναισθηματικό τόνο και μια εχθρική, επιθετική διάθεση. Μπορεί να οδηγήσει στη διάκριση και τη διομαδική σύγκρουση.

5.2 Η τάση των ανθρώπων να θέτουν τον πολιτισμό τους (εσωομάδα) ως σημείο αναφοράς, θεωρώντας παράλληλα τους άλλους πολιτισμούς (εξωομάδες) ως ασήμαντους ή κατώτερους.

Ενότητα 6

6.1 Το να θεωρούμε ότι ένα άτομο με διαφορετικό από εμάς χρώμα δέρματος δεν έχει δικαίωμα στη διασκέδαση, στην εκπαίδευση, στη συμμετοχή σε κάποιο δρώμενο κτλ. ή ότι «δεν έχει ανάγκη» από συμπόνοια, βοήθεια ή υποστήριξη.

Ενότητα 7

7.1 Η απειλή από τον «Άλλον» που μπορεί να έχει υλική και συμβολική βάση. Δηλαδή όταν ο Άλλος εμφανίζεται να περιορίζει την πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους, να διεκδικεί επιρροή στη λήψη αποφάσεων, μπορεί να εμφανίζεται να καταλαμβάνει χώρους, δικαιώματα και προνόμια που ανήκουν στην κυρίαρχη ομάδα.

7.2 Ρεαλιστική απειλή-συμβολική απειλή-διομαδικό άγχος –αρνητικά στερεότυπα.

Ενότητα 8

8.1 Στη θετική αλληλεξάρτηση, οι στόχοι μεταξύ των ατόμων ή ομάδων είναι συμβατοί και ο,τιδήποτε ωφελεί το ένα άτομο ή τη μια ομάδα θα ωφελήσει και το άλλο άτομο ή την άλλη ομάδα. Στην αρνητική αλληλεξάρτηση, οι στόχοι των ατόμων ή των ομάδων είναι ασυμβίβαστοι και τα οφέλη ενός ατόμου ή μιας ομάδας έχουν αρνητικές επιδράσεις στα αποτελέσματα της άλλης ομάδας.

8.2 Ο ανταγωνισμός μεταξύ ομάδων έχει ως αποτέλεσμα αρνητικές στάσεις και συμπεριφορές ανάμεσα σε ομάδες. Μια πραγματική (ή και φανταστική) σύγκρουση συμφερόντων δύο ή περισσότερων ομάδων για περιορισμένους πόρους (αγαθά εν ανεπαρκεία) δημιουργεί ρεαλιστική σύγκρουση μεταξύ αυτών των ομάδων με αποτέλεσμα αρνητικές στάσεις και συμπεριφορές. Η συνεργασία μεταξύ των ομάδων οδηγεί στη μείωση των συγκρούσεων και της προκατάληψης.

Ενότητα 9

9.1 Το εθνικό κράτος είναι κοινωνικοπολιτική οργάνωση (διοίκηση και κυβέρνηση) με σύνορα και κανόνες που διαχωρίζεται από άλλες παρόμοιες οργανώσεις. Το έθνος είναι συμβολική ύπαρξη μιας (πολιτισμικά ομοιογενούς) οντότητας που συγκεντρώνει τους ανθρώπους γύρω από την ιδέα της κοινής καταγωγής, του κοινού πολιτισμού και των κοινών στόχων.

9.2 Εννοούμε την πολιτισμική κληρονομιά, την εμπειρία που μοιράζονται οι άνθρωποι με κοινή προέλευση, προγόνους, γλώσσα, παραδόσεις και συχνά κοινή θρησκεία και γεωγραφική επικράτεια.

- 9.3 Η εθνικότητα αναφέρεται στο γένος (άτομα με κοινά χαρακτηριστικά και στοιχεία) και στην καταγωγή. Η υπηκοότητα αφορά στην εντοπιότητα/τόπο γέννησης και αποκτάται με τη διαδικασία της πολιτογράφησης.

Ενότητα 10

- 10.1 Ατομικισμός – Συλλογικότητα/Αρσενικότητα-Θηλυκότητα/Απόσταση εξουσίας/Αποφυγή της αβεβαιότητας/Μακροπρόθεσμος-Βραχυπρόθεσμος προσανατολισμός/ Επιείκεια- Αυτοσυγκράτηση
- 10.2 Ο ατομικισμός δίνει έμφαση στο άτομο, τα ατομικά δικαιώματα, την αυτονομία, την ανεξαρτησία, τους ατομικούς στόχους έναντι των στόχων της ομάδας, ενώ η συλλογικότητα στο κοινωνικό σύνολο, στην έννοια του καθήκοντος, στους κανονισμούς, τις υποχρεώσεις των μελών για την ομάδα.

Ενότητα 11

- 11.1 Η λεκτική επικοινωνία αφορά τον προφορικό και γραπτό λόγο ενώ η μη λεκτική επικοινωνία αφορά σε όλα τα μηνύματα που ανταλλάσσονται μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων, σκόπιμα ή μη και δεν αφορούν στον προφορικό ή γραπτό λόγο (μέσα από τον τόνο της φωνής, τις χειρονομίες, τις εκφράσεις του προσώπου κτλ). Η μη λεκτική επικοινωνία μεταδίδει ισχυρότερο μήνυμα στον αποδέκτη από τη λεκτική επικοινωνία (το συμπληρώνει- το αντικρούει- το αντικαθιστά -το ρυθμίζει), είναι ιδιαίτερα αξιόπιστη (κυρίως σε περίπτωση που τα λεκτικά και τα μη-λεκτικά μηνύματα είναι αντικρουόμενα) και δίνει πιο πολλές πληροφορίες για τη συναισθηματική κατάσταση του συνομιλητή

Ενότητα 12

- 16.1 Οι δυσκολίες αφορούν στο ότι ο καθένας από μας αντιλαμβάνεται τη "φυσιολογική συμπεριφορά" διαφορετικά, αφού την ορίζει σύμφωνα με το δικό του πολιτισμικά μαθημένο πλαίσιο και υπάρχουν αυτόματες-ασυνείδητες αντιδράσεις του οργανισμού μας που επηρεάζουν τη διαδικασία (άγχος-φόβος και ανησυχία). Επίσης παρατηρείται πολιτισμικό σοκ, αρνητικά συναισθήματα και συναισθηματική φόρτιση καθώς και προκαταλήψεις.
- 16.2 Άνιση σύγκριση με το γενικό πληθυσμό, κοινωνική απομόνωση λόγω προκαταλήψεων ή γλωσσικής επάρκειας, χαμηλή αυτοεκτίμηση και έλλειψη αυτογνωσίας, αυξημένες οικογενειακές ανάγκες-δυσκολίες και δυσκολίες στον εντοπισμό και αξιοποίηση ευκαιριών.

Καλή αρχή!

Οι διδάσκοντες και το προσωπικό της Μονάδας εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης, σας ευχόμαστε να έχετε καλή πρόοδο και να πετύχετε τους στόχους σας.

